

Møteinnkalling
Oppvekstutvalget

Møtested: Fredrikstad rådhus, møterom Møterom Isegran

Tidspunkt: 26.03.2025 kl. 17:00

Eventuelle forfall meldes til Ellen Szefer, telefon 90616975, e-post ellsze@fredrikstad.kommune.no. Varamedlemmer møter etter nærmere avtale.

Dersom du ønsker å få vurdert din habilitet, send nødvendig informasjon til utvalgsleder Jorulf Laabak, e-post jorlaa@fredrikstad.kommune.no med kopi til møtesekretær.

Fredrikstad, 18.03.2025
Jorulf Laabak, utvalgsleder (sign)

Saksliste

Saksnr.	Innhold	Hjemmel u.off.
OS 3/25	Orientering fra administrasjonen - Muntlig orientering v/direktør Marianne Bekker	
OS 4/25	Befolkningsprognoser - Muntlig orientering v/samfunnsplanlegger Hege Marie Edvardsen	
OS 5/25	Forsterket opplæring - Muntlig orientering v/kommunalsjef Ingrid Blindheim	
PS 5/25	Rammeplan for SFO erstatter Fredrikstaderklæringen	
PS 6/25	Lokal forskrift til SFO	
PS 7/25	Oppfølging av verbalvedtak - Utredning av driften og kvaliteten av SFO-tilbudet i fredrikstadskolen etter nasjonalt vedtak om 12 timer gratis SFO-opphold	
PS 8/25	Svar på høring av forslag om å lovfeste en rett til 12 timer gratis skolefritidsordning for elever på 1. til 3. trinn	
PS 9/25	Konseptvalg for nye Begby skole	

OS 3/25 Orientering fra administrasjonen - Muntlig orientering v/direktør Marianne Bekker
OS 4/25 Befolkningsprognoser - Muntlig orientering v/samfunnsplanlegger Hege Marie Edvardsen
OS 5/25 Forsterket opplæring - Muntlig orientering v/kommunalsjef Ingrid Blindheim

Saksnr.: 2010/3958
Dokumentnr.: 8
Løpenr.: 45596/2025
Klassering: A22

Møtebok

Behandlet av	Møtedato	Utvalgssaksnr.
Oppvekstutvalget	26.03.2025	5/25

Rammeplan for SFO erstatter Fredrikstaderklæringen

Kommunedirektørens innstilling

Kommunedirektøren anbefaler oppvekstutvalget å fatte følgende vedtak:

1. Oppvekstutvalget vedtar at rammeplan for SFO erstatter Fredrikstaderklæringen

Sammendrag

Oppvekstutvalget vedtok 18.05.2010 «Fredrikstaderklæringen for SFO», med mål om at barn og unge skulle bli mer aktive og få et sunnere kosthold enn tidligere. Fredrikstaderklæringen for SFO har gradvis blitt utvidet, justert og supplert.

Stortinget innførte i august 2021 en nasjonal føring for SFO, rammeplan for SFO. rammeplan for SFO er en nasjonal standard med felles målsetninger og føringer knyttet til både innhold og form.

Kommunedirektøren anbefaler at rammeplan for SFO av 2021 erstatter Fredrikstaderklæringen for SFO som styringsdokument for Fredrikstad kommunes skolefritidsordninger.

Vedlegg

- 1 SFO - Innhold/serviceerklæring

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt)

Rammeplan for SFO – Forskrift om rammeplan for skolefritidsordningen:

https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2021-05-31-1825/KAPITTEL_2-1#KAPITTEL_2-1

Saksopplysninger

Oppvekstutvalget vedtok 18.05.2010 «Fredrikstaderklæringen for SFO». Målet med Fredrikstaderklæringen var at barn og unge skulle bli mer aktive og få et sunnere kosthold.

Fredrikstaderklæringen for SFO har gradvis blitt utvidet, justert og supplert. Oppvekstutvalget behandlet ny sak 21.05.2013. Fredrikstaderklæringen for SFO ble da videreført og det ble bestemt at det skulle etableres nettverk for ledere i SFO. I nettverkene skulle satsingsområdene innenfor SFO være et tema, og administrasjonen skulle følge opp dette. Videre ble det bestemt at det skulle iverksettes kompetansehevingstiltak for SFO-ledere og andre SFO- ansatte. Alle SFOene i Fredrikstad ble bedt om å utarbeide års-/måneds-/ukeplaner som beskriver aktiviteter i SFO spesielt knyttet til forhold om fysisk aktivitet og kosthold.

Regjeringen innførte i 2021 sentral rammeplan for skolefritidsordningen SFO. Rammeplanen for SFO skal være gjeldende for alt arbeid i SFO. Målsetningene i planen er at SFO skal legge til rette for lek, kultur- og fritidsaktiviteter sett opp mot elevenes alder, funksjonsnivå og

interesser hos barna, og i tillegg gi barna omsorg og tilsyn. Kommunens tilbud om skolefritidsordningen er beskrevet i opplæringsloven § 4-5.

Rammeplan for SFO åpner for lokale variasjoner, satsinger og planer. En viktig forutsetning for å lykkes i dette arbeidet med å sikre et helhetlig perspektiv på barnas oppvekst, trivsel og utvikling er at SFO og skole samarbeider tett sammen.

Verdigrunnlaget i rammeplanen for SFO bygger på grunnleggende verdier som er gjeldende for hele utdanningsløpet – fra barnehage og gjennom hele grunnopplæringen.

Rammeplan for SFO inneholder seks kapitler:

1. Om rammeplan for skolefritidsordningen
2. Skolefritidsordningens verdigrunnlag
3. Innholdet i skolefritidsordningen
4. En inkluderende skolefritidsordning
5. Samarbeid i skolefritidsordningen
6. Kvalitetsutvikling

Rammeplanen for SFO dekker, supplerer og harmoniserer godt med den lokale Fredrikstaderklæringen. Fra rammeplan for SFO ble innført i 2021, har SFO- nettverkene i Fredrikstad utviklet egen praksis i henhold til planens prinsipper og føringer.

Det har siden 2021 vært arbeidet systematisk med kompetanseheving av ansatte i SFO, blant annet gjennom fagsamlinger i løpet av året. Dette har kommet i tillegg til lokale nettverksmøter for SFO-ledere. Utdanningsdirektoratets digitale kompetansepakker for SFO er tilgjengelig for samtlige SFO-ansatte og deres ledere, og har blitt benyttet som kompetanseheving i kommunen.

Systematisk kompetanseheving og nettverksbygging for SFO-ledere skal bidra til å sikre kvaliteten i SFO-ene. Innhold i kompetansehevingen er knyttet til rammeplan for SFO og lokal Plan for kvalitet i skole og SFO.

Det er etablert samarbeid med Aktiv Oppvekst i Fredrikstad kommune knyttet til kosthold og aktiviteter. Det ble gjennomført en planleggingsdag 15. november 2024 for alle SFO-ansatte med mål om kompetanseheving knyttet til læringsstøttene aktiviteter i SFO.

Relevante bestemmelser

- Lov om grunnskoleopplæring og den videregående opplæring (opplæringsloven) Kapittel 4. Skolefritidsordningen.
- Forskrift om grunnskoleopplæring og den videregående opplæringen (opplæringsforskriften) §§ 2-2, 2-3 og 2-4.
- Forskrift om rammeplan for skolefritidsordningen
- Forskrift om de kommunale skolefritidsordningene, Fredrikstad kommune, Østfold

Konsekvenser for sosial bærekraft

Gjennom å følge nasjonal rammeplan, sikres SFO-ene i Fredrikstad at dette styres og driftes etter nasjonale rammer. Det bidrar til å sikre at alle barn får like muligheter og tilgang til aktiviteter og omsorg uavhengig av hvilken kommune barnet er bosatt i. Det vil i tillegg bidra til lettere å kunne samarbeide og sammenligne oss med andre kommuner.

Arbeidet med å skape robuste barn er et av flere mål i rammeplan for SFO. Dette arbeidet gjøres best når alle barna er deltakende på samme sted og samme arena. Barn skiller ikke

alltid mellom hva som er skole og hva som er SFO, for dem er det en felles skolehverdag. Det er derfor viktig at alle barna er tilstede på begge skolearenaene. Det vil skape helhet og sammenheng ikke bare i det enkeltes barns liv, men også ha en positiv betydning for hele familien.

SFO er en viktig arena som støtter opp under verdier, holdninger og handlinger som fremmer en bærekraftig utvikling for barna. I SFO blir barna stimulert til å utvikle naturglede og livsmestring gjennom å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Disse verdiene skapes best i et felleskap sammen med andre.

Konsekvenser for økonomisk bærekraft

a) Økonomiske konsekvenser – drifts- og investeringsbudsjett
Ikke relevant.

b) Samfunnsmessige konsekvenser
Ikke relevant.

Konsekvenser for miljømessig bærekraft

Ikke relevant.

Ansattes medbestemmelse

HTV og verneombudet for kommuneområde oppvekst sitt er informerte og har hatt saken til gjennomlesing med mulighet for tilbakemelding, før ferdigstillelse.

Vurdering

Kommunedirektøren mener at den statlig vedtatte rammeplan for SFO helt erstatter Fredrikstaderklæringen i innhold og form. Fredrikstaderklæringen er dermed overflødig og kan fjernes.

Kommunedirektøren anbefaler at rammeplan for SFO av 2021 erstatter Fredrikstaderklæringen for SFO som styringsdokument for Fredrikstad kommune skolefritidsordninger.

Konklusjon

Den statlige rammeplan for SFO erstatter Fredrikstaderklæringen i innhold og form.

FREDRIKSTADERKLÆRINGEN FOR SFO

Serviceerklæringen er en felles erklæring for alle kommunens skolefritidsordninger. De ulike skolefritidsordningene er noe ulike og har ulike områder som vektlegges på ulike tider. Dette skaper mangfoldet i våre skolefritidsordninger.

Felles satsningsområder er fysisk aktivitet og sunt kosthold. Satsningsområder som ellers vektlegges i SFO kan bl.a. være drama, musikk, kreativitet og skapende aktiviteter.

De ansatte i SFO har ansvar for at leken og den fysiske aktiviteten hver dag har gode vilkår. SFO skal legge til rette for lek, kultur og fritidsaktiviteter med utgangspunkt i barnas alder, funksjonsnivå og interesser (vedtektenes §2).

SFO ansattes viktigste oppgave er å ivareta og legge til rette på en slik måte at barna får utviklet sin kreativitet og sine interesser og ferdigheter i samhandling med andre barn. Det skal legges vekt på at det enkelte barn «blir sett».

SFO skal ha et mangfoldig materiell tilgjengelig for uteaktiviteter og inneaktiviteter. Uteområdet skal oppfylle de generelle kravene til sikkerhet på utelekeplassen og gi gode muligheter for fysisk og variert lek.

SFO søker samarbeid med andre, idrettslag og friluftsansjoner, for å utvide tilbudet og utvikle ansattes kompetanse innen fysisk aktivitet.

Fredrikstad-SFO'ene samarbeider jevnlig i nettverk. Målet er å utveksle erfaringer og kunnskaper om de sentrale satsingsområdene for SFO, fysisk aktivitet og sunt kosthold

SFO-ansatte skal sette sammen et kosthold som bygger på prinsipper om sunn, allsidig og næringsrik kost og som er med på å opprettholde god konsentrasjon og lærelyst hos ungene. De daglige måltidene skal være en arena for fellesskap og samhandling. Maten kan bestå av korn og kornblandinger, frukt og grønnsaker, fisk og fiskeprodukter. Varm mat bør serveres 1 gang pr/uke der det lar seg gjøre.

SFO skal ha gode, sikre og forpliktende retningslinjer for daglig start og avslutning for det enkelte barn. SFO skal være informasjonskanal mot foreldrene og arbeide for at alle får god informasjon om viktigheten av satsingsområdene.

Råd for personer med funksjonsnedsettelses vedtak 24.03.2025:

Råd for personer med funksjonsnedsettelses behandling 24.03.2025:

Saksnr.: 2025/839
Dokumentnr.: 63
Løpenr.: 28801/2025
Klassering: A00

Møtebok

Behandlet av	Møtedato	Utvalgssaksnr.
Råd for personer med funksjonsnedsettelse	24.03.2025	6/25
Fredrikstad ungdomsråd	25.03.2025	8/25
Oppvekstutvalget	26.03.2025	6/25

Lokal forskrift til SFO

Kommunedirektørens innstilling

Kommunedirektøren anbefaler oppvekstutvalget å fatte følgende vedtak:

1. Revidert forskrift for de kommunale skolefritidsordningene i Fredrikstad kommune vedtas

Sammendrag

Saken gjelder revidering av forskrifter om de kommunale skolefritidsordningene SFO i Fredrikstad kommune. I budsjettvedtak fra bystyret 12.12.2024 ble det foreslått en reduksjon av daglig åpningstider på SFO med 30 minutter pr. dag, hvor ny åpningstid vil være 07.30-16.30 fra 1. august 2025. Målet med tiltaket er å bidra til redusert sykefravær og bedre kvalitet i SFO-tilbudet.

Den reelle bemanningstettheten på SFO vil øke siden antall årsverk forblir uendret, mens timene å fordele årsverkene på blir færre. Dette kan medføre mindre slitasje for de ansatte, og at barna dermed møter ansatte som oppleves å ha mer tid til den enkelte.

Når åpningstider skal endres medfører dette en forskriftsendring, og dette igjen krever at forslaget sendes på høring. Kommunen sendte fredag 10. januar 2025 forslag til endringer i «forskrift om de kommunale skolefritidsordningene, Fredrikstad kommune, Østfold», ut på høring med høringsfrist 26. februar 2025 (6 uker). Høringen ble offentliggjort på kommunens nettsider. Videre ble det sendt ut informasjon til Utdanningsforbundet, Skolelederforbundet, Fagforbundet, Fredrikstad ungdomsråd, Råd for personer med funksjonsnedsettelser, rektorer, SFO-ledere, Foreldrenes arbeidsutvalg (FAU) og andre relevante aktører.

Ved gjennomgang av innkomne høringssvar vises det at et flertall av foreldrene og skolens foreldreutvalg som har valgt å svare på høringen ikke er enige i de foreslåtte vedtektsendringene.

Vedlegg:

- 1 Høring - forslag om endringer i lokal forskrift i skolefritidsordning SFO
- 2 Forslag til ny forskrift om de kommunale skolefritidsordningene Fredrikstad kommune

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt)

3. Gjeldende forskrifter om de kommunale skolefritidsordningene, Fredrikstad kommune Østfold 2024: <https://lovdata.no/dokument/LF/forskrift/2024-06-14-995>
4. Høringssvar.

Saksopplysninger

Som beskrevet over sendte kommunen forslaget til endringer i forskrift om de kommunale skolefritidsordningene, Fredrikstad kommune, Østfold, ut på høring med høringsfrist 26. februar 2025.

Overordnede rammer for styringen av SFO

De kommunale skolefritidsordninger i Fredrikstad styres av opplæringsloven § 4-5. Loven gir kommunen ansvar for å utarbeide egen forskrift knyttet opp til regler om:

Forskrifta skal ha regler om

- a. eigarforhold
- b. kven som har opptaksmyndigheit
- c. opptakskriterium
- d. opptaksperiode og oppseiling
- e. foreldrebetaling
- f. leike- og opphaldsareal
- g. daglig opphaldstid og årlige opningstid
- h. personale og leing.

Forskriften skal gi opplysninger som er av betydning for foreldrenes forhold i skolefritidsordningen. Forskriften må bestemmes i samsvar med reglene i forvaltningsloven kap VII, som sier at etter forvaltningsloven § 37 første ledd skal forvaltningsorganet påse at saken blir ordentlig utredet før vedtak treffes.

I tillegg fremheves, i nasjonal rammeplan for SFO, hensynet til barnas beste gjennom grunnleggende samarbeid med blant annet foreldre. SFO skal legge til rette for god dialog og samarbeid med foreldrene. Rammeplanen sier at:

«... Kommunen er ansvarlig for at foreldre får informasjon om hva som kan forventes av skolefritidstilbudet, og hvilke arenaer for samarbeid som finnes. Kommunen skal også informere foreldre om det tilbudet SFO har og hvilke moderasjonsordninger som gjelder for SFO, for å bidra til at familieøkonomi ikke hindrer barn fra å delta i SFO.

SFO skal samarbeide med hjemmet og skolen for å legge til rette for at de daglige overgangene mellom de ulike arenaene blir gode. SFO bør samarbeide med skolen for å skape en best mulig helhet i hverdagen for barna...»

Bakgrunnen for endringen:

Det er behov for å revidere og oppdatere forskriftene for de kommunale SFO-ene knyttet til vedtatte tiltak i budsjett for 2025 og økonomiplan 2025-2028.

I budsjettvedtak fra bystyret 12.12.2024 ble det foreslått en reduksjon av daglige åpningstider på SFO med 30 minutter per dag, hvor ny åpningstid vil være 07.30-16.30 hver dag. Målet med dette tiltaket er å bidra til redusert sykefravær og bedre kvalitet i SFO-tilbudet.

Åpningstid i dag er 07.00-16.30. SFO er ikke bemannet i perioder på dagen når alle elevene er på skolen. Bergen og Oslo er eksempler på byer som har åpningstid fra 07.30-16.30.

Den reelle bemanningstettheten på SFO vil øke siden antall årsverk forblir uendret og de ansatte skal fordeles på færre timer. Dette kan medføre mindre slitasje for de ansatte, og at barna dermed møter ansatte som oppleves å ha mer tid til den enkelte.

Gjeldende åpningstid i kommunens SFO-er er fra kl: 07.00 til 16.30. Det finnes ingen nasjonale krav til åpningstider for skolefritidsordningen (SFO) i Norge. Det er opp til hver enkelt kommune å fastsette åpningstidene basert på lokale behov og ressurser. Generelt har

SFO åpent før og etter skoletid, ofte fra rundt kl. 07:00–08:30 om morgenen og fra skoledagens slutt til ca. kl. 16:30–17:00 på ettermiddagen.

Den foreslåtte forskriftsendringen er i hovedsak knyttet til forskriftens § 8. Daglige og årlige åpningstider, § 5 Opptakskriterier, opptaksperiode og oppsigelser og § 6 Foreldrebetaling.

Endringene tilknyttet § 5 Opptakskriterier, opptaksperiode og oppsigelser og § 6 Foreldrebetaling gjelder redaksjonelle og mindre endringer i forskriften.

I gjeldende forskrift for kommunal skolefritidsordning § 11. Administrative bestemmelser, gis Kommunedirektøren myndighet til å foreta redaksjonelle og mindre endringer i forskrift om de kommunale skolefritidsordningene i kommune. Endringene knyttet til § 5 Opptakskriterier, opptaksperiode og oppsigelser og § 6 Foreldrebetaling ansees som redaksjonelle og mindre endringer. Endringene er blant annet gjort for å forene praksis med ny opplæringslov gjeldende fra 1. august 2024.

Det har i høringsinnspillene ikke kommet tilbakemeldinger knyttet til disse endringene. Saken vil videre omhandle § 8. Daglige og årlige åpningstider.

Den gjeldende forskrift:

(...) Daglig åpningstid er normalt innenfor tidsrommet kl. 07.00–16.30. Lokale variasjoner kan forekomme.

Nytt forslag:

(...) Daglig åpningstid skal være 9 timer pr dag, og er normalt innenfor tidsrommet kl. 07.30–16.30. Lokale variasjoner kan forekomme.

Forslaget vil gjøres gjeldende fra nytt skoleår, det vil si 1. august 2025.

I tillegg informerer vi nå om, at den 17. februar 2025 sendte regjeringen ut et høringsnotat knyttet til forslag om å lovfeste rett til 12 timer gratis skolefritidsordning for elever på 1.-3. trinn. Dette forslaget gir også elever en lovfestet rett på SFO som ikke er eksisterende per i dag. Forslaget har høringsfrist 31.03.2025.

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/horing-av-forslag-om-a-lovfeste-en-rett-til-12-timer-gratis-skolefritidsordning-for-elever-pa-1.-til-3.-trinn/id3084318/>

Der er derfor en mulighet for at den lokale forskriften må endres nok en gang innen kort tid.

Undersøkelse om elevenes oppholdstid i SFO

Kommunen gjennomførte en registrering av elevens oppholdstid i uke 5 i perioden 07.00–07.30, og i tidsrommet 16.00–16.30. Tilbakemeldingen bygger på 22 av 24 SFO-er. Uke 5 representerer en ordinær uke. I uke 5 ble det totalt registrert mellom 250 og 280 elever tilstede hver morgen i tidsrommet 07.00–07.30. Onsdagen er den dagen i uka med flest elever til stede med 282 elever.

Kartleggingen på tilstedeværelse i tidsrommet 16.00 til 16.30 ble det registrert flere elever, estimert ca 300 hver dag. Tirsdag var den dagen hvor det var flest tilstede i perioden 16.00 til 16.30 med 329 elever.

Skolefritidsordningens registreringssystem og SFO-ledernes tilbakemeldinger melder om at hovedvekten av elevers tilstedeværelse er fra kl. 07.30 og frem til skolen begynner. Målet med å redusere åpningstiden i SFO er at den reelle bemanningstettheten i SFO øker. Personalet vil også ha kortere perioder hvor de er alene med elevene, noe som kan bidra til mindre slitasje på de ansatte. Videre vil de ansatte få mer tid til hvert enkelt barn og til å dele

elevgruppen i mindre grupper gjennom større deler av dagen. Det er i hovedsak i perioden fra kl. 08.30 til skolestart og fra skoleslutt til kl.16.00 det er flest elever tilstede.

Høringen ble offentliggjort på kommunens nettsider. Videre ble det sendt ut informasjon til Utdanningsforbundet, Skolelederforbundet, Fagforbundet, Fredrikstad ungdomsråd, Råd for personer med funksjonsnedsettelse, rektorer, SFO-ledere, Foreldrenes arbeidsutvalg (FAU) og andre relevante aktører.

Svarprosent:

- Antall barn i SFO per januar-25: 2406
- Antall høringssvar: 132
- Herav svar fra FAU: 11
- Antall barn med morgenplass: 1407

Svarprosent kan ses på ulike måter. Hvis man tar antall høringssvar i forhold til antall barn på SFO utgjør svarprosenten 5,48 prosent.

Hvis man velger å se antall svar i forhold til de som har kjøpt morgenplass blir svarprosenten 9,38 prosent.

Det er viktig å merke seg at FAU svarer på vegne av mange.

I høringssvarene fremkommer det at foresatte uttrykker bekymring for redusering av åpningstidene til kl. 07.30. Dette vil i hovedsak gjøre det vanskelig å kombinere levering av barn til SFO med jobb. Mange familier, inkludert turnusarbeidere, samfunnskritiske yrker, håndverkere, aleneforeldre og pendlere, er avhengige av dagens ordning. Flere varsler om at de vil si opp morgenplassen om åpningstiden endres og endre plassalternativet fra helplass til ettermiddagsplass.

Det kommer også frem bekymring knyttet til at barn vil måtte være alene hjemme, særlig barn med spesielle behov. En rolig start på dagen i SFO vil være nødvendig for noen og nyttig for andre. Det er en viktig faktor knyttet til barnas trivsel og læring. Høringssvar viser at både barn og foresatte ønsker å beholde dagens åpningstid.

Det fremheves i høringssvarene at familier med fleksible jobber eller nær familie vil lettere tilpasse seg endringen enn foresatte med faste arbeidstider, særlig aleneforeldre uten nettverk. Dette skaper forskjellsbehandling og øker de sosiale ulikhetene. Foresatte opplever at argumentet knyttet til målsetning om å redusere sykefravær og øke kvaliteten på tilbudet ikke er tilstrekkelig dokumentert. Kommunen viser ikke til data som dokumenterer at en halvtimes kortere åpningstid senker sykefraværet. Det fremkommer at foresatte mener at arbeidsbelastningen avhenger mer av bemanning og arbeidsforhold enn av åpningstidene.

Kvaliteten på SFO henspilles først og fremst på innhold, ressurser og bemanning, ikke åpningstid. For mange familier blir kvalitet irrelevant dersom de ikke kan benytte seg av tilbudet på grunn av åpningstidene. I vedtaket viser Fredrikstad kommune til praksis i Oslo og Bergen, men foreldrene påpeker at disse byene har helt andre transportmuligheter og arbeidstilbud, og kan derfor ikke sammenlignes direkte med Fredrikstad. Foresatte ønsker at kommunen forbedrer arbeidsforholdene for SFO-ansatte uten å skape store utfordringer for barnefamiliene.

I høringssvarene fremkommer det at Fredrikstad kommune bør revurdere forslaget om å endre åpningstiden for SFO. Endringen vil skape store utfordringer for barnefamilier, gjøre det vanskeligere å kombinere jobb og familieliv og bidra til økt stress i hverdagen. Det er behov for en mer balansert løsning som ivaretar både ansatte og foreldrenes behov. Foreldre understreker at endringen vil skape uforutsigbarhet og svekke barnas sosiale

tilknytning. I kartleggingen kommer det frem at elevene setter pris på den rolige starten på dagen og at det er færre barn og bedre mulighet for nærhet til voksne. Noen frykter å måtte være alene hjemme hvis åpningstiden endres. Foresatte mener at endringen kan føre til økonomiske og sosiale forskjeller blant familier. Tiltaket begrunnes med redusert sykefravær og bedre kvalitet i SFO, men foreldreutvalg stiller spørsmål ved dette.

«Vi jobber turnus og er avhengig at å komme på jobb, jeg har ikke råd til å gå ned i stilling, barna kan ikke være alene hjemme»

Det er spesielt ved de skolene som starter ca kl. 08.00 at SFO-tilbudet oppleves markant redusert, ref. høringsssvarene fra FAU fra Lunde og Torsnes skole. Da vil morgentilbudet kun være ca 30 minutter og muligheten for at tilbudet ikke oppleves hensiktsmessig for foreldrenes og elevenes behov vil være redusert. Konsekvensene for endringen kan være at færre benytter seg av morgentilbudet.

Foresatte uttrykker i høringen at Fredrikstad kommune bør tilpasse SFO's åpningstider til lokale arbeidsforhold. Det kommer fram at Fredrikstad har arbeidstakere som pendler mellom byer som Halden, Moss, Sarpsborg og Oslo.

Foresatte påpeker også at nabokommuner har mer fleksible løsninger.

Viser her til en oversikt over åpningstidene på SFO-ene på omliggende kommuner:

Sarpsborg kommune: kl: 07.30-16.30

Halden kommune: Kl: 07.00-16.30

Moss kommune: kl: 07.00-16.30

Råde kommune: kl: 06.30-17.30

Rygge kommune: kl: 07.00-16.30

Hvaler kommune: kl: 07.00-16.30

Opplæringsloven kapittel 10 omhandler elevens beste-vurdering og elevens rett til å bli hørt. I kartleggingen i uke 5, ble elevene, som var tilstede i perioden fra kl. 07.00-07.30 bedt om å si noe om hvordan de opplevde morgentilbudet.

Flertall av elevene verdsetter morgentilbudet, de opplever denne perioden er fin, rolig og en trygg og god start på dagen. De trekker frem verdien av å være i mindre grupper, tett voksenkontakt, hyggelige samtaler og aktiviteter som de viktigste elementene.

Flere barn oppgir at det er fint å kunne spise frokost på SFO, det er hyggeligere og roligere enn hjemme. Det er en fin anledning til å få en rolig start på dagen og gjøre aktiviteter som de liker. De bemerker at de voksne gjør det så fint gjennom rolig musikk og mulighet til å kunne snakke samme. Noen barn uttrykker at det kan være litt kjedeligere fordi det er færre barn tilstede, og at de heller kunne tenkt seg å kunne sove lengre og/eller kunne spille Nintendo hjemme. Det er elever som er tilstede fra kl. 07.00 og til 16.30, og det kan for mange bli en lang dag.

«.... Det er en så fin og rolig start på dagen, med færre barn og bedre tid til å snakke med voksne...»

«...trist hvis SFO åpner senere, fordi da må jeg være så mye alene hjemme...»

Relevante bestemmelser

- Lov om grunnskoleopplæring og den videregående opplæring (opplæringsloven) Kapittel 4. Skolefritidsordningen.
- Forskrift om grunnskoleopplæring og den videregående opplæringen (opplæringsforskriften) §§ 2-2, 2-3 og 2-4.
- Forskrift om rammeplan for skolefritidsordningen
- Forskrift om de kommunale skolefritidsordningene, Fredrikstad kommune, Østfold

Konsekvenser for sosial bærekraft

Å redusere åpningstiden i SFO kan ha konsekvenser knyttet til sosial bærekraft, fordi SFO spiller en viktig rolle i å skape et inkluderende og støttende fellesskap for barn og familier. Barn fra familier med lav inntekt, utfordrende hjemmeforhold eller sårbare barn kan miste en viktig arena for lek, læring og sosial utvikling.

Kortere åpningstid kan gjøre det vanskelig for foreldre med lange eller uforutsigbare arbeidstider å kombinere jobb og familieliv, noe som kan ramme særlig aleneforsørgere. SFO er en viktig arena der barn bygger vennskap på tvers av bakgrunn og klasse.

Gjennom lek utvikler barn trivsel og utvikling, og hvis SFO-tiden reduseres, kan barn få færre muligheter til fysisk utfoldelse. Foresatte beskriver i høringssvarene at de ikke ønsker at flere barn ender opp alene hjemme, med mer skjermbruk.

For de ansatte vil redusert åpningstid i SFO kunne bidra til redusert sykefravær ved at det blir flere på jobb samtidig, og de får mer til hvert enkelt barn. Ansatte vil oppleve redusert belastning og slitasje. Ved at flere ansatte er til stede samtidig vil opplevelsen av mulig stress reduseres. Mange ansatte opplever høy arbeidsbelastning, spesielt når det er lite bemanning. Det vil kunne oppleves mer motiverende for ansatte å være flere på jobb når det er mange barn tilstede.

Ut fra vurdering av barnets beste kan kvaliteten av opplevelsen av en rolig start, i trygge omgivelser, spise frokost, gjøre motiverende aktiviteter, være avgjørende for enkelt elever. Derimot vil barna ved redusert åpningstid kunne oppleve at flere ansatte er mer tilgjengelige gjennom dagen, gjennom økt bemanningstetthet. Dette kan gjøre at det foregår mer tilrettelagte aktiviteter for barna på SFO på ettermiddagene.

Konsekvenser for økonomisk bærekraft

a) Økonomiske konsekvenser – drifts- og investeringsbudsjett

SFO-ene tildeles budsjettrammer etter antall påmeldte barn. I høringssvarene kommer det fram at foresatte opplever at tiltaket oppleves som et dårligere tilbud til samme pris. Dette gir seg spesielt utslag på de skolene der undervisningen starter kl. 08.00. Tilstedeværelsestid på morgen-SFO kan bli halvert og kost-nytte-verdien av tilbudet oppleves dårligere.

I dag koster en SFO-plass per måned, (pris pr 01.01.2025)

	SFO 1.-3. trinn	SFO 4. trinn
Heltidsplass	1845.-	3690.-
Ettermiddagsplass	1107.-	2952.-
Halvdagsplass	Gratis	1845.-
Morgensplass	Gratis	1476.-

Når morgentilbudet reduseres kommer det fram i høringssvarene at foresatte varsler om å redusere SFO-plassen fra hel plass til ettermiddagsplass. Konsekvensene av endringen kan altså være at færre benytter seg av morgentilbudet.

Konsekvensene ved å redusere plassalternativet fra hel plass til ettermiddagsplass for elever i SFO vil være ca 700.- per måned. Dette vil påføre kommunen et tap på 10,4 millioner kroner pr år hvis alle gjør alvor av det. Det er nok at 37 av familiene gjennomfører dette, før det ikke lenger vil være en innsparing tilsvarende 300.000 kroner.

Konsekvensen av færre antall barn i SFO innebærer også færre ansatte og eventuelle overtallige ansatte i SFO, noe som på lengre sikt vil gi reduserte skatteinntekter.

b) Samfunnsmessige konsekvenser

En reduksjon av SFOs åpningstid kan få betydelige samfunnsmessige konsekvenser, særlig for arbeidsliv, sosial ulikhet, barns utvikling og likestilling. Foreldre med faste arbeidstider eller lange pendlerruter vil møte større utfordringer med å kombinere jobb og familieliv, noe som kan føre til økt fravær og lavere produktivitet. Familier med fleksible jobber eller et sterkt nettverk vil lettere tilpasse seg, mens lavinntektsfamilier og aleneforsørgere rammes hardest, noe som kan forsterke sosiale forskjeller.

Likestillingsmessig kan byrden med kortere åpningstider falle uforholdsmessig mye på mødre, noe som kan bidra til større kjønnsforskjeller i arbeidslivet.

Samfunnsøkonomisk kan en slik endring føre til lavere arbeidsdeltakelse, særlig blant småbarnsforeldre, noe som kan ha negative konsekvenser for både produktivitet og skatteinntekter. Totalt sett kan kortere åpningstid skape større ulikhet, utfordre arbeidslivet og gi negative ringvirkninger for både barn og foreldre.

For ansatte er det potensielt positivt at sykefraværet går ned, særlig knyttet til mindre belastning, bedre arbeidsvilkår og økt trivsel.

Likevel er det ikke gitt at kortere åpningstid alene vil føre til lavere sykefravær. Arbeidsbelastningen avhenger i stor grad av bemanning, arbeidsmiljø og organisering av arbeidstiden, og dersom det fortsatt er for få ansatte på jobb, kan belastningen forbli høy. Derfor bør eventuelle endringer i åpningstid kombineres med tiltak for bedre bemanning og arbeidsvilkår for å sikre en reell reduksjon i sykefravær.

Konsekvenser for miljømessig bærekraft

Ikke relevant i saken.

Ansattes medbestemmelse

HTV og kommuneområde oppvekst sitt verneombud er informert om foreslåtte forskriftsendringene, og har hatt mulighet for tilbakemelding, før ferdigstilling.

Vurdering

Svarprosenten i høringen er veldig lav. Det er å anta at de som har valgt ikke å svare på høringen ikke finner de foreslåtte endringene utfordrende eller problematiske.

I høringssvarene opplever foresatte som har latt seg høre, ulemper med å redusere åpningstidene med 30 minutter om morgenen. Det vil for mange familier skape utfordringer knyttet til den daglige logistikken. Foreldre får færre timer de kan benytte SFO og kan oppleve tidsklemma mer enn i dagens situasjon, samtidig som de opplever tilbudet dårligere og at prisen er uendret.

Kommunedirektøren foreslår at nye forskrifter for de kommunale skolefritidsordningene med mål om å bidra til redusert sykefravær og bedre kvalitet i SFO-tilbudet vedtas. Den reelle bemanningen på SFO blir uendret, mens det blir færre timer å fordele årsverkene på.

Resultatet er økt voksentetthet. Dette vil kunne medføre mindre slitasje på de ansatte, og at barna dermed møter ansatte som oppleves å ha mer tid og overskudd til det enkelte barn.

Alternative løsninger

Kommunedirektøren anbefaler oppvekstutvalget å fatte følgende vedtak:

1. Forskrift for de kommunale skolefritidsordningene i Fredrikstad kommune endres ikke. Dagens åpningstid opprettholdes (kl. 07.00-16.30)
2. Den økonomisk innsparingen ved redusert åpningstid, 0,3 millioner kroner, finansieres opp av bystyret i revidert budsjett 2025.

Konklusjon

Nye forskrifter for de kommunale skolefritidsordningene med mål om å bidra til redusert sykefravær og bedre kvalitet i SFO-tilbudet vedtas. Åpningstiden vil være kl. 07.30-16.30 fra 1. august 2025.

Note:

Deler av teksten i denne saken er utformet med hjelp av KI. Dette er i samsvar med kommunens rutiner for bruk av KI.

«Mottakernavn»
«Kontakt»
«Adresse»
«Postnr» «PostSted»

Deres referanse
«Ref»

Vår referanse
2025/839-1 (GUNLOT)

Dato
10.01.2025

Høring - forslag om endringer i lokal forskrift i skolefritidsordning SFO

På vegne av direktør oppvekst har det blitt utarbeidet et forslag til lokale forskrifter for de kommunale skolefritidsordningene, SFOene, i Fredrikstad kommune.

Budsjettvedtak gjort i bystyret 12.12.2024 medfører en reduksjon av daglig oppholdstid på SFO med 30 minutter pr. dag, hvor ny oppholdstid vil være 07.30-16.30 hver dag. Dette tiltaket vil bidra til redusert sykefravær og bedre kvalitet i SFO-tilbudet.

Oppholdstiden i dag er 07.00-16.30, mens det er bestemt at ny oppholdstiden er fra 07.30-16.30. SFO er ikke bemannet i perioder på dagen når alle elevene er på skolen. Denne perioden kan variere fra skole til skole. Bergen og Oslo er eksempler på byer som har oppholdstid fra 07.30-16.30.

Den reelle bemanningstettheten på SFO vil øke siden antall årsverk forblir uendret, mens timene å fordele årsverkene på blir færre. Dette kan medføre mindre slitasje for de ansatte, og at barna dermed møter ansatte som oppleves å ha mer tid til den enkelte.

Den nye opplæringsloven krever at alle lokale forskrifter kunngjøres i Norsk Lovtidend.

Forskriften som er på høring er:

- [Forskrift om de kommunale skolefritidsordningene i Fredrikstad kommune](#)

Det er kun endring i åpningstidene som er foreslått endret i denne høringen. Direktør oppvekst ønsker innspill på;

§ 8. Daglig oppholdstid og årlige åpningstider

(...) Daglig åpningstid er normalt innenfor tidsrommet kl. 07.30–16.30. Lokale variasjoner kan forekomme.

Gjeldende fra 01.08.2025.

Fagstab oppvekst

Postadresse: Postboks 1405, 1602 FREDRIKSTAD
Webadresse: www.fredrikstad.kommune.no
Org.nr: 940 039 541 Bank: 5122 05 77000

Besøksadresse: Nygaardsgt. 16, 1606 Fredrikstad
E-postadresse: postmottak@fredrikstad.kommune.no
Telefon: 69 30 60 00

Høringsprosessen:

Direktør oppvekst ønsker synspunkter på og forslaget, med høringsfrist **21.02.2025**. Vi ber om at dere bruker kommunens høringsskjema, som dere finner her:

[Høringsskjema](#)

Saksnummer 2025/8194.

Av hensyn til fremdriften på det videre arbeidet ber vi om at høringsfristen overholdes.

Alle oppfordres til å sende inn høringssvar så snart som mulig, slik at direktør oppvekst kan begynne oppsummeringen av uttalelsene. Høringsuttalelser er offentlige.

Takk på forhånd for alle innspill som gis i høringen. Høringsbrev er sendt direkte til følgende mottakere:

Fagforbundet
Skolelederforbundet
Utdanningsforbundet
Ungdomsrådet
Rådet for personer med funksjonsnedsettelser
Marit Irene Hexeberg Seksjon for helse og velferd

Med hilsen

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur

Gunhild Elle Løtveit
saksbehandler

Kopi til interne mottakere:

Ellen Szefer

Kommunesekretariatet

Forskrift om de kommunale skolefritidsordningene i Fredrikstad kommune

Forskriften er fastsatt av bystyret 26.03.2025 med hjemmel i lov om grunnskoleopplæringa og den videregående opplæringa (opplæringslova) § 4-5.

§ 1 Virkeområde

Forskriften gir regler om kommunal skolefritidsordning (SFO) i Fredrikstad kommune for 1.-4. årstrinn, og for elever med særskilte behov på 1.-7.trinn.

§ 2 Formål

Skolefritidsordningene skal legge til rette for lek, kultur- og fritidsaktiviteter i tråd med rammeplanen for SFO, med utgangspunkt i barnas alder, funksjonsnivå og interesser. Det utarbeides lokale årsplaner i den enkelte SFO.

§ 3 Eierforhold

Skolefritidsordningene (SFO) i Fredrikstad kommune er hjemlet i § 4-5 i opplæringsloven, og er en lovpålagt tjeneste.

Skolefritidsordningene er knyttet til barneskoler / kombinerte skoler i Fredrikstad, og eies og drives av Fredrikstad kommune. Kommunen kan benytte andre til å oppfylle plikten til å ha et tilbud om skolefritidsordning.

§ 4 Opptaksmyndighet

Skolefritidsordningene i Fredrikstad kommune er et tilbud før og etter skoletid for barn på 1.-4. trinn, og i tillegg for barn med særskilte behov på 5.-7. trinn.

§ 5 Opptakskriterier, opptaksperiode og oppsigelse

Søknad om opptak skal skje elektronisk på kommunens hjemmeside. Rektor foretar opptak i samarbeid med daglig leder.

Søknad om opptak må være skolen i hende senest 1.april. Alle søkere får elektronisk tilbakemelding om opptak. Det legges til rette for at alle barn på 1.- 4. trinn som søker i rett tid får plass. Så langt det er mulig vil også barn som søker etter fristen for hovedopptaket få plass.

Opptakskriterier:

- Alle barn på 1.- 4.trinn som søker i rett tid får plass.
- Barn på 1.- 4.trinn som søker etter fristen for hovedopptaket vil som hovedregel få plass.
- Barn med særskilte behov på 5.-7. trinn kan få plass.

Barn med særskilte behov defineres som barn med varig nedsatt funksjonsevne som medfører omfattende og vedvarende behov for tilsyn før og etter skoletid. Plass i SFO for barn med særskilte behov på 5.-7. trinn må søkes om for hvert skoleår, og søknaden må begrunnes. Det er rektor som fattet vedtak. Klageinstans er kommunens klageutvalg.

Barnet har, etter opptak, plass i skolefritidsordningen til utgangen av 4.klasse eller til plassen sies opp.

Oppsigelse / endring av plassalternativ skal skje elektronisk på Fredrikstad kommunes hjemmesider, med minst 1 måneds varsel. Oppsigelsestiden på 1 mnd. gjelder også for de som har takket ja til plass, men som ombestemmer seg og ikke benytter plassen. Det må betales full pris for den plasstype barnet har i oppsigelsestiden. Det er to oppsigelsesdatoer, den 1. og 15. i hver måned.

Unntak: En plass i SFO kan ikke sies opp eller endres til lavere plassalternativ etter 1. mars, med unntak av flytting fra kommunen. Dersom plassen blir sagt opp 1. mars eller tidligere, må barnet slutte senest 31. mars, ellers må det betales til og med 30. juni.

Familier som har restanse fra kommunal barnehage, får ikke tildelt plass i kommunal SFO før restansen er oppgjort.

Dersom plassen misligholdes ved manglende betaling, dvs. restanse på 2 måneder eller mer, eller ved manglende fremmøte, kan kommunen ved kommunalsjef skole, si opp plassen.

§ 6 Foreldrebetaling

Foreldrebetalingen fastsettes av bystyret.

Hel plass tilsvarer 100 %. Ettermiddagsplass koster 80% av hel plass, halv plass koster 50% av hel plass og morgenplass koster 40 % av hel plass.

Elever på 1. til 3. trinn skal ha tolv timer gratis skolefritidsordning per uke jf. forskrift om opplæringsloven. Dette administreres av daglig leder.

I tillegg til foreldrebetalingen for opphold, betales det for kost/måltid etter satser vedtatt av bystyret. Foresatte med barn som ikke skal ha mat/kost i SFO kan søke om fritak fra kostpenger.

Det kan i tillegg gis tilbud om å kjøpe enkeltdager ved behov. Slikt tilbud gis kun til foresatte/barn som allerede er i ordningen.

Dersom barnet ikke blir hentet innen stengetid og annen avtale ikke er inngått, skal foreldrene betale kostnader for overtidsbetaling med en sats som årlig fastsettes gjennom vedtak om egenbetalinger.

Ved oppstart av nytt skoleår, tildeles og betales plassen fra 1. august. Etter 1. september betales fra den dato barnet er tildelt plass.

Ved barns sykdom, der fraværet utgjør en sammenhengende periode på mer enn en måned, og det foreligger legeerklæring om barnets sykdom/fravær, innvilges det fritak for betaling fra sykefraværets begynnelse.

§ 7 Leke – og oppholdsarealer

Arealene både ute og inne skal være egnet for formålet. SFO bør ha egen base, og benytter skolens øvrige arealer og rom etter behov.

Ved utbygging/nybygg og evt. rehabilitering følges til enhver tid vedtatte planer for skolebygg.

§ 8 Daglig oppholdstid og årlige åpningstider

SFO har åpent i alle skolens ferier med feriestengt 4 uker i juli. SFO er stengt jul- og nyttårsaften og fra kl.12.00 onsdag før skjærtorsdag. SFO holder stengt i 5 planleggingsdager pr. år. Disse er beskrevet i den gjeldende skoleruta.

Daglig åpningstid skal være 9 timer pr dag, og er normalt innenfor tidsrommet kl. 07.30–16.30. Lokale variasjoner kan forekomme.

SFO i Fredrikstad kommune opererer med fire ulike plassalternativer:
Hel plass, ettermiddagsplass, halv plass og morgenplass.

Halv plass defineres som hele dager hver 2. uke, 2 dager + 3 dager annenhver uke eller 10 dager per måned, som avtales før månedens start.

§ 9 Personale og ledelse

Rektor er skolefritidsordningens administrative og faglige leder.

Det skal ved hver skolefritidsordning tilsettes en daglig leder som har relevant høgskoleutdanning på minimum bachelor- nivå. Tilsettingsmyndigheten avgjør hva som er relevant utdanning.

Dispensasjon fra utdanningskravet kan gis ved vikariater inntil 6 måneders varighet, i påvente av at stillingen blir utlyst og besatt eller ved fullføring av høgskoleutdanningen. Dispensasjon gis av kommunalsjef skole.

Ved hver skole avsettes det nødvendig tid til den daglige ledelsen av SFO.

Det fastsettes følgende prinsipper for beregning av bemanningsnorm for skolefritidsordningene i kommunen:

- Bemanningsnorm = Antall barn omregnet til hele plasser pr. ansatt i SFO's åpningstid. Det skal til enhver tid være forsvarlig bemanning i SFO
- Forskjeller i beregnet bemanningsnorm skal ikke overskride 4 hele plasser per ansatt fra de minste til de største ordningene.

Endrede rammebetingelser må til oppvekstutvalget for ny behandling om det medfører endring av bemanningsnorm.

Personale som skal ivareta barn med særskilte behov tilsettes ut over den ordinære bemanningen. Kommunalsjef skole fordeler ressursene ut over grunnbemanningen ut fra antall barn i kommunen med særskilte behov, og innenfor økonomiske rammer vedtatt av bystyret.

§ 10 Finansiering

SFO-tilbudet skal finansieres gjennom foreldrebetaling og eventuelle kommunale og nasjonale tilskudd. Tilbudet er gratis for barn med særskilte behov på 5.- 7. trinn.

Egenbetalingen og finansieringen av ordningen bestemmes gjennom årlige budsjettvedtak i kommunen.

§ 11 Forsikring

Skader som oppstår i Skolefritidsordningen omfattes av folketrygdlovens regler for yrkesskade dersom skaden skjer på skolens område og på de dager hvor det er vanlig undervisning ved skolen.

Barn i Skolefritidsordningen forsikres gjennom kommunens forsikringsordninger. Barna gis rett til erstatning dersom uhell / skader skjer i oppholdstiden jfr. § 8, og SFO har regien og ansvaret for den aktivitet som finner sted.

§ 12 Administrative bestemmelser

Kommunedirektøren har myndighet til å foreta redaksjonelle og mindre endringer i forskrift om de kommunale skolefritidsordningene.

§ 13 Virkningstidspunkt

Denne forskriften trer i kraft 01.08.2025.

Redaksjonelle og mindre endringer trer i kraft fra 26.03.25.

Fredrikstad ungdomsråds vedtak 25.03.2025:

Fredrikstad ungdomsråds behandling 25.03.2025:

Saksnr.: 2025/924
Dokumentnr.: 1
Løpenr.: 7664/2025
Klassering: A22

Møtebok

Behandlet av	Møtedato	Utvalgssaksnr.
Fredrikstad ungdomsråd	25.03.2025	7/25
Oppvekstutvalget	26.03.2025	7/25

Oppfølging av verbalvedtak - Utredning av driften og kvaliteten av SFO-tilbudet i fredrikstadskolen etter nasjonalt vedtak om 12 timer gratis SFO-opphold

Kommunedirektørens innstilling

Kommunedirektøren anbefaler oppvekstutvalget å fatte følgende vedtak:

1. Saken tas til orientering.
2. Det økte behovet for lokaler ved SFO-ene løses primært gjennom sambruk mellom skole og SFO.
3. Det er behov for å utbedre areal og kjøkkenfasilitetene ved noen SFO-er.
Utbedringstiltak og finansiering må legges inn i revidert budsjett 2025 og/eller legges inn i kommende budsjett- og handlingsprogrammer.
4. Matsservering i SFO videreføres som i dagens organisering.

Sammendrag

I sak om budsjett 2025 og handlingsprogram 2025-2028 ble det besluttet å utrede drift og kvalitet av SFO-tilbudet i Fredrikstadskolen, med et spesielt blikk på de fysiske lokalene og kjøkkenkapasiteten på SFO. Denne saken svarer ut verbalvedtaket. Det kan være behov for å oppgradere og utvide noen av lokalene som følge av at antall barn som deltar i SFO har økt.

Kommunedirektøren ønsker best mulig kvalitet i skolefritidsordningen i Fredrikstad kommune, og å sikre at barna som deltar får et likeverdig tilbud. Det er store variasjoner blant de 24 ulike SFO-ene i Fredrikstad kommune, både i størrelse og i utforming av de fysiske lokalene. Dette har innvirkning på kvaliteten i tilbudet. Det er et potensial i bedre samarbeid og økt sambruk mellom skole og SFO. Sambruk av lokaler vil gi den kapasiteten på areal det er behov for, men det er også nødvendig å se på behovet for oppgradering og modernisering.

Kjøkkenfasilitetene ved SFO-ene viser store ulikheter. Variasjonen er fra moderne industrikjøkken til enkle kjøkkenløsninger. Kommunedirektøren ønsker at det undersøkes ulike muligheter for matsservering i SFO. De ulike alternativene er beskrevet under saksopplysninger.

Vedlegg

Ingen.

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt)

Ingen.

Saksopplysninger

Fredrikstad ungdomsråd uttaler seg til saken.

Bystyret i Fredrikstad kommune fattet 12.12.24 følgende vedtak:

Kommunedirektøren bes om å utrede driften og kvaliteten av SFO-tilbudet i Fredrikstadskolen etter nasjonalt vedtak om 12 timer gratis SFO-opphold for elevene på småtrinnet. Saken skal belyse de fysiske lokalitetene og kjøkkenkapasiteten for å kunne levere tjenesten til et økt antall brukere. Saken legges frem for politisk behandling innen 1. april 2025.

Fredrikstad kommune har 24 SFO-er, med cirka 2500 barn som deltar. SFO-ene i Fredrikstad er ulike sett i forhold til skolens størrelse, elevgrunnlag og nærområde. Noen SFO-er har egne dedikerte lokaler, mens andre deler arealer med skolen. Antall elever som er påmeldt SFO er relativt stabilt, men viser variasjoner gjennom året, med flest i september og færrest i juni.

I rammeplanen for SFO beskrives nasjonale føringer knyttet til de fysiske og det psykososiale miljøet i SFO, men den gir ikke spesifikke krav til hvordan lokalene skal være utformet. SFO skal ha gode fysiske rammer som legger til rette for varierte aktiviteter, både inne og ute. Det skal legges til rette for et trygt og inkluderende skolemiljø, slik at alle barn kan delta i fellesskapet. Lokalene skal støtte barnas behov for lek, fysisk aktivitet, ro og hvile. Det fysiske miljøet skal kunne brukes fleksibelt og tilpasses ulike aktiviteter og aldersgrupper.

Rammeplanen for SFO gir rom for lokale tilpasninger, samtidig som den sikrer et helhetlig tilbud som støtter barnas oppvekst og utvikling. Selv om rammeplanen ikke gir detaljerte krav til størrelse, utforming eller spesifikke fasiliteter, er det opp til kommunene og skolene å sikre at SFO har egnede lokaler. Dette fordrer et godt samarbeid for å bruke skolens rom og uteområder på en god måte.

Regjeringen innførte høsten 2022 12 timer gratis SFO for 1. trinn, en ordning som fra 2024 omfatter 1.–3. trinn. Vedtaket har gitt en økning i antall barn på 20 prosent som deltar i SFO og den økte deltakelsen har ført til kapasitetsutfordringer i SFO's lokaler og kjøkkenfasiliteter. SFO-ledere og ansatte i SFO uttrykker at det er krevende å gjennomføre planlagte aktiviteter og spesielt knyttet til matlaging og servering av mat. Det er ikke satt av ressurser i budsjett 2025 for å oppgradere eller utvide lokaler og kjøkkenfasiliteter. For å sikre et godt SFO-tilbud må det legges til rette for tilstrekkelig plass og ressurser både for de generelle lokalene, kjøkken og spiseområder. Statsbudsjettet for 2025 inneholder ingen føringer for ytterligere utvidelse av gratis SFO til 4. trinn

Økt behov for SFO-lokaler

I februar 2025 ble det gjennomført en kartlegging blant rektorer og SFO-ledere i Fredrikstad kommune om SFO-lokalene. De fleste SFO-ene kombinerer egne lokaler i sambruk med skolen, men det er store variasjoner i kvaliteten på lokalene. Mange opplever utfordringer med plassmangel, støy og dårlig tilrettelegging for aktiviteter.

Sambruk med skolen skaper praktiske problemer knyttet til måltider, oppbevaring og aktiviteter. Pedagogene opplever forstyrrelser når undervisningstiden faller samtidig med SFO-tiden, mens SFO-personalet har begrenset tilgang til tilpasset areal. For å håndtere økte barnegrupper, organiseres barna i mindre grupper, flere klasserom tas i bruk, og uteområder benyttes mer aktivt. Likevel fører plassmangel til økt støy, konflikter og utfordringer med tilrettelegging for roligere aktiviteter.

Vi ser på lik linje med andre kommuner at sambruk mellom SFO og skolen er det mest økonomisk effektive. Sambruk er økonomisk gunstig ved at behovet for separate lokaler og driftskostnader for både skole og SFO ikke øker. Det gir igjen en mer effektiv

ressursutnyttelse ved at skolelokalene brukes utover skoletiden. For barna som gjerne ikke skiller mellom skole og SFO, er dette en trygghet og gir kontinuitet. Barn får oppholde seg i kjente omgivelser, noe som kan gi trygghet og bedre overgang mellom skole og SFO. Der det er sambruk mellom skole og SFO, melder ansatte at de lettere kan samarbeide om barnas utvikling og trivsel når de deler samme fysiske miljø. Foresatte har mer kontakt med SFO-ansatte i leverings- og hentesituasjoner.

Imidlertid vil økt bruk av samme lokale gi større slitasje på lokaler og utstyr og føre til økte vedlikeholdskostnader. Både skolen og SFO opplever at sambruk gir begrenset tilgang til spesialrom, fordi begge tilbudene ønsker seg rommene i samme tidsperiode. I kartleggingen foretatt av rektorer og SFO-ledere kommer det tydelig frem at sambruk byr på forstyrrelser og organisasjonsutfordringer. Overlapping av lokaler kan føre til konflikter om plass og krever god koordinering. God kommunikasjon er et krav når det gjelder opprydding og logistikk. Et eksempel er at SFO må rydde bort materialer og utstyr for å klargjøre rommene til skoledagen, noe som kan begrense barnas muligheter for mer langvarige prosjekter. Dette skaper fysisk og relasjonell støy og uro.

Formålet for SFO og skole er ulike og det innebærer at behovene for tilpassede lokaler er forskjellige. Der skolen først og fremst har behov for undervisning, ønsker SFO lokaler som er mer designet for lek og frie aktiviteter.

Matservering i SFO

I rammeplanen for SFO fremkommer det at

«...SFO skal legge til rette for daglige måltider som gir barna grunnlag for å utvikle matglede, fellesskapsfølelse og gode helsevaner. Barna skal få tilstrekkelig tid og ro til å spise i løpet av tiden de tilbringer i SFO. Måltidet kan være medbrakt matpakke eller mat servert av SFO. Når mat blir servert i SFO, bør SFO legge vekt på et helsefremmende kosthold og bygge på Helsedirektoratets kostråd, samt legge vekt på bærekraftige matvaner og forbruk. SFO bør følge nasjonale føringer for måltider.

Måltidet er en daglig og hverdagsnær arena som handler om mer enn maten som spises. SFO bør legge til rette for måltidsglede med gode samtaler, deltakelse og opplevelse av fellesskap hos barna. Personalet bør delta aktivt i måltidet. SFO skal ha gode rutiner for hygiene og avfallshåndtering og bør formidle disse til barna. Å lage mat sammen i SFO kan gi barna erfaring med hvordan de selv kan lage enkle og sunne måltider, og hvordan de sammen med andre kan skape trivelige rammer rundt måltidet...».

Kommunes skolebehovsplan gjenspeiler utfordringene knyttet til lokalene i SFO, og spesielt tilgang på tilrettelagt kjøkken- og bespisningslokaler.

Det finnes ingen nasjonale krav og/eller standard for matservering i SFO, derfor varierer praksisen rundt matservering i skolefritidsordningene i kommunene i Norge. Noen kommuner tilbyr matservering mot en ekstra kostnad, mens andre forventer at barna har med egen matpakke. I vår kommune betaler foreldre matpenger i tillegg til SFO-plassen.

Jf. Forskrift til opplæringsloven § 2-3 har kommunene mulighet til selv å fastsette betaling for kost. Fredrikstad kommune har følgende kostsatser pr 1.1.2025:

- Full plass og ettermiddagsplass: 260,- kr pr måned
- Halv plass: 175,- kr pr måned

Sammenlignet med andre kommuner ligger Fredrikstad kommune på et gjennomsnittlig på kostprisnivå. Noen kommuner, som Oslo, har ingen kostpris, mens andre, som Bergen, ligger høyere med 365,- kr pr måned.

Mat og måltidene er en positiv del av SFO-hverdagen som mange barn ser frem til. Under koronapandemien erfarte SFO-ledere at egen matpakke ga mer tid til barna, samtidig som fellesskap og matglede ble bevart.

Kommunedirektøren har utredet ulike alternativer som kan gi styrket kapasitet og kvalitet i matserveringen på SFO.

Alternativ 0 – Fortsette med dagen ordning – innenfor rammen av selvkost

Dagens ordning bygger på at råvarene kjøpes gjennom Fredrikstad kommunes e-handelportal, og at eksisterende kjøkkenfasiliteter brukes. Aktiviteten gjennomføres innenfor eksisterende personell og selvkost betalt av foresatte. Majoriteten av alle elevene på SFO deltar på denne ordningen.

SFO-ene i Fredrikstad kommune organiserer innkjøp og tilberedning av mat innenfor egne rammer, ansatte setter sammen et kosthold basert på prinsipper om sunn, variert og næringsrik mat. Måltidene skal bidra til god konsentrasjon, trivsel og læring, samtidig som de styrker fellesskap og sosial samhandling. Kostholdet inkluderer kornprodukter, frukt, grønnsaker, samt fisk og fiskeprodukter, det serveres varm mat ukentlig innenfor de rammene SFO har.

Denne modellen er helt i tråd med rammeplanen for SFO og gir SFO-ledere mulighet til å utforme menyen selv og i samarbeid med elevene. SFO-lederne tilrettelegger for eventuelle tilpasninger knyttet til allergier, kulturer og mengde etter hvor mange barn de har på SFO den dagen, på denne måten har de muligheten til å redusere matsvinn. Elever ved flere SFO-er er delaktig i utforming av meny, bidrar i matlaging og tilrettelegging av måltidene. Denne ordningen legger til rette for å ivareta den enkeltes SFO sin egenart på en god måte.

Konsekvenser

Denne rutinen og strukturen er godt innarbeidet og kjent for ansatte i SFO, foresatte og elevene. Ved denne organiseringen vil de store variasjoner knyttet til kjøkkenfasiliteter og spiselokalene fremdeles være tilstede, noe som vil gi ulik kvalitet i tilbudet for elevene. Kostnadene vil holdes nede og relativt lave for foresatte. Elevene kan være med å medvirke til menyen og det vil være mulighet til å servere varm mat. SFO-ansatte, som kjenner barna, kan tilpasse eventuelle tilrettelegginger. Noen SFO-er vil ha behov for økt kjøkkenkapasitet.

Alternativ 1 – Endre praksis til matpakke

Rammeplanen for SFO legger til rette for at «...Måltidet kan være medbrakt matpakke...» Dette alternativet fikk SFO-ene testet ut i tilknytning til regjeringens restriksjoner under koronapandemien, da alle elevene på SFO hadde medbrakt matpakke. Erfaringen fra den tiden var at SFO-ansatte opplevde verdien ved bedre strukturer og mer ro knyttet til spisesituasjonen. SFO sine lokaler ga da ingen hindringer. Den tiden ansatte normalt brukte på tilrettelegging og laging av mat ble i stedet brukt til tilstedeværelse med elevene i lek og i spisesituasjoner. Effekten av tiltaket var bedre logistikk og roligere spisesituasjon. Ansatte satt i større grad sammen med elevene og fikk gode opplevelser rundt matbordet. Matpakken var bedre tilpasset barnets ønsker og eventuelle tilrettelegginger var hensyntatt fra hjemmets side. Dette ble en ekstra matpakke i tillegg til den de spiser i skoletiden.

Elevene opplevde også spisesituasjonen rolig fordi de satt i mindre grupper, ofte i klasserommene sine, i stedet for å bruke store fellesarealer. Det ble mindre kø og logistikkutfordringer fordi færre barn ble samlet på et sted. Dette gjorde at det ble lettere å

organisere måltidene. Ansatte opplevde i denne perioden at elevene ble mer selvstendige og ansvarlige for egen matpakke, noe som bidro til gode vaner. Denne løsningen vil lettere kunne gi fleksibilitet i tilbudet, ved at elevene kan ta matpakken med seg hvor som helst, spise ute ved planlagte turer eller mulighet for spontant å ta matpakka ute i sola. Foresatte vil i dette tilbudet ikke påføres ekstra kostnader knyttet til kostpenger.

Konsekvenser

Den tiden ansatte bruker på å tilrettelegge og lage mat kan ved dette alternativet brukes til å være sammen med elevene. Foreldrene vil ha mulighet til å gi barna sine et sunt og godt kosthold. De sosiale ulikhetene blant elevene vil bli mer synlige, spesielt med tanke på de som av ulike grunner ikke har medbrakt mat. Barn, uten matpakke, vil i større grad komme i en sårbar situasjon.

Erfaringer fra elevene i koronaperioden var at matpakken hadde en positiv påvirkning på de sosiale rammene rundt måltidene og fellesskapsfølelsen. Skolen bør med denne løsningen ha en reserveløsning for å tilrettelegge for mat til de som ikke har, eller har glemt matpakken hjemme. Kostpris bortfaller ved dette alternativet.

Alternativ 2 – Fredrikstad kommune, sentralkjøkkenet leverer ett varmt måltid per uke - de øvrige dagene ordner SFO selv.

Forslaget er basert på at kostprisen må øke. Et anslag vil være at prisen for full plass må økes til 400,- per måned (fra 260 kr).

Sentralkjøkkenet i Fredrikstad kommune kan levere et varmmåltid til 50,- kroner per elev en gang i uken. Det er beregnet ca. 350 gram mat per person. Menyen kan lages i samarbeid med SFO-ene. Kostnadene vil dekke mat, emballasje, personal- og fraktkostander. De øvrige fire dagene må SFO-ene ha ansvar for å handle inn og lage, på lik linje med dagens praksis. Dette alternativet vil gi elevene et felles varmt måltid. Det vil sikre kvaliteten på måltidet, redusere ulikhetene mellom SFO-ene, samtidig som SFO-ene vil ha mulighet til å lage enklere måltider de resterende dagene i uka.

Konsekvenser

Et felles varmmattilbud fra sentralkjøkkenet vil bidra til at tilbudet i SFO vil bli kvalitetssikret og gi et mer likeverdig tilbud i kommunen. Den ene dagen SFO får levert varmmat vil SFO-ansatte få frigjort tid som i stedet kan brukes til å være sammen med elevene. Det må likevel beregnes tid til koordinering og praktisk tilrettelegging både før og etter levering av mat fra sentralkjøkkenet. Dette alternativet forutsetter en økt foreldrebetaling på anslått 400,- i måneden, der 200,- vil gå til 4 varme måltider, og de resterende 200,- går til de gjenværende ca 16 dagene. Den ene dagen i uka som er varmmåltid vil være kostnadskreven sett opp mot de øvrige dagene.

I dag betaler de foresatte 260,- per måned i 11 måneder som totalt blir 2 860,- i året. Ved å øke kostprisen til 400,- per måned vil kostprisen øke til 4 400,- i året. For mange familier vil dette være kostnadskreven.

Det er per i dag en håndfull elever som ikke deltar i kostordningen, av ulike grunner. Faren for at flere ikke ønsker å benytte seg av dette tilbudet vil være tilstede. Konsekvensen av det vil igjen skape sosiale ulikheter og hindre fellesskapsfølelsen i og rundt måltidet.

Relevante bestemmelser

- Lov om grunnskoleopplæring og den videregående opplæring (opplæringsloven) Kapittel 4. Skolefritidsordningen.

- Forskrift om grunnskoleopplæring og den videregående opplæringen (opplæringsforskriften) §§ 2-2, 2-3 og 2-4.
- Forskrift om rammeplan for skolefritidsordningen
- Forskrift om de kommunale skolefritidsordningene, Fredrikstad kommune, Østfold

Konsekvenser for sosial bærekraft

SFO er en viktig arena som støtter opp under verdier, holdninger og handlinger som fremmer en god utvikling for barna. I SFO blir barna stimulert til å utvikle livsmestring gjennom å ta vare på seg selv og hverandre. Disse verdiene skapes best i et felleskap sammen med andre. Deltakelsen i SFO har økt ettersom det er en lovfestet rett til 12 timer gratis SFO for 1.-3.klasse. Når flere barn deltar, blir SFO en viktig arena i forlengelse av skoledagen. Undersøkelser viser at det er varierende kvalitet mellom SFO-ene. For at SFO-ene skal virke utjevnende er det viktig at kommunen sikrer egnede lokaler, rutiner og strukturer i dette arbeidet.

Konsekvenser for økonomisk bærekraft

a) Økonomiske konsekvenser – drifts- og investeringsbudsjett

Økt behov for SFO-lokaler

Det er ikke satt av budsjettmidler til oppgradering av lokaler knyttet til SFO i 2025. Vi ser på lik linje med andre kommuner at sambruk mellom SFO og skolen er det mest økonomisk gunstig. Sambruk er mest økonomisk gunstig ved at behovet for separate lokaler og driftskostnader for både skole og SFO ikke øker. Det gir igjen en mer effektiv ressursutnyttelse ved at skolelokalene brukes mer effektivt ved å være i bruk utover skoletiden.

Sambruk kan altså være en god løsning dersom det planlegges godt, med klare avtaler om bruk av rom og ressurser.

Matservering i SFO

Av de tre alternativene som er vurdert for matservering i SFO, er det kun å kjøpe varm mat fra sentralkjøkkenet som har en ytterligere kostnad og økt foreldrebetaling.

Det foreslås å prøve ut dette alternativet i form av en pilot. En utprøving vil gi mer kunnskap om hvor godt en slik ordning kan fungere. På denne måten får kommunen et bedre kunnskapsgrunnlag for å vurdere innføring et varmmåltid ved alle SFO-ene.

Beregning for mulig pilot:

Økning i kostpris per måned * 11 måneder i et SFO-år * 2 SFO'er * 100 barn pr SFO =
 $140 * 11 * 2 * 100 = 308.000$ kroner

Den økte kostnaden legges til foreldrebetalingen, hvor da kostprisen øker til 400 kr pr måned.

b) Samfunnsmessige konsekvenser

Økt foreldrebetaling vil for noen være krevende. Det er viktig at SFO ikke blir en arena som forsterker ulikhetene i samfunnet.

Konsekvenser for miljømessig bærekraft

Ikke relevant.

Ansattes medbestemmelse

HTV og verneombudet for kommuneområde oppvekst er informerte og har hatt mulighet for innspill.

Vurdering

Kommunedirektøren ønsker å ha best mulig kvalitet i skolefritidsordningen i Fredrikstad kommune, og sikre at barna som deltar får et likeverdig tilbud.

Økt behov for lokaler i SFO bør det løses gjennom sambruk for å kunne ta i bruk større areal av skolen enn det som brukes i dag. Sambruk av lokaler gir den kapasiteten det er behov for, samtidig som det også vil kunne være noe behov for oppgradering og modernisering.

Når det gjelder matservering i SFO kommer det tydelig fram at det er store forskjeller i kommunens SFO'er. Flere har kun en hverdags-komfyr som de lager mat på, og denne kunne med hell ha vært byttet ut med en moderne industrikomfyr, men det er dessverre ikke over alt at det er mulig med moderne løsninger på grunn av plassmangel.

Kommunedirektøren anbefaler at SFO viderefører dagens ordning for matservering i SFO. Dette er en rutine og struktur som er godt innarbeidet og kjent for ansatte i SFO, foresatte og elevene. Kostnadene for foreldrene vil holdes nede og relativt lave. Elevene vil, ved denne ordningen, kunne være med å medvirke til meny, bistå med tilretteleggingen av mat og hjelpe til i spisesituasjonen. Ved å fortsette dagens ordning vil SFO-ansatte, som kjenner elevene godt, bedre kunne tilpasse eventuelle tilrettelegginger.

Kommunedirektøren mener at det er grunnlag for en forsøksordning der to SFO-er får levert mat levert en gang i uka. Saksopplysningene viser at det er noen positive effekter ved å servere varm mat i SFO. En slik pilot har en kostnad på 308.000 kroner. En utprøving vil gi mer kunnskap om hvor godt en slik ordning fungerer. På den måten får kommunen et bedre kunnskapsgrunnlag for å vurdere å innføre et varmmåltid ved alle SFO-er.

Dersom piloteringen skal gjennomføres ved økt kostpris, så må fordelene ved innføring av et varmt måltid vurderes opp mot den ekstra kostnaden det vil påføre foreldrene i økt kostpris. Skal imidlertid piloteringen gjennomføres med sentrale midler bør det vurderes å igangsette piloten i januar 2026, slik at merkostnaden kan settes av i neste års budsjett.

På grunn av Fredrikstad kommunes økonomi, vil det ikke være mulig å finne økonomisk ramme for utvidelse og/eller ombygging av SFO-lokaler i 2025. Økt og forbedre sambruk er derfor en økonomisk og god løsning, men det må planlegges godt og med klare avtaler om bruk av rom og ressurser.

Kommunedirektøren skal i forslag til årsbudsjett for 2026 sette av investeringsmidler som kan bidra til bedre sambruk av lokalene og utbedring av kjøkkenfasiliteter. Investeringsmidlene skal bidra til innkjøp av egnede komfyrer og/eller ovner til SFO-ene som trenger det, samt utbedre eksisterende lokaler som skal bidra til å øke kvaliteten på sambruk mellom skole og SFO. Det skal fokuseres på å legge til rette for å finne fleksible læringsarealer som vil å forbedre dagens drift. De fysiske endringene i lokalene vil være med på å øke sambruken mellom skolen og SFO samt gir mer likeverdig tilbud for elevene i Fredrikstad kommune.

Alternative løsninger

Alternativ 1

Kommunedirektøren anbefaler oppvekstutvalget å fatte følgende vedtak:

1. Saken tas til orientering.
2. Det økte behovet for lokaler ved SFO-ene løses primært gjennom sambruk mellom skole og SFO.
3. Matservering i SFO opphører. Det legges til rette for gode spisesituasjoner med medbrakt matpakke.

Alternativ 2

Kommunedirektøren anbefaler oppvekstutvalget å fatte følgende vedtak:

1. Saken tas til orientering.
2. Det økte behovet for lokaler ved SFO-ene løses primært gjennom sambruk mellom skole og SFO.
3. Det er behov for å utbedre areal og kjøkkenfasilitetene ved noen SFO-er. Utbedringstiltak og finansiering må legges inn i revidert budsjett 2025 og/eller legges inn i kommende budsjett- og handlingsprogrammer.
4. Det innføres et varmt måltid fra kommunekjøkkenet i alle SFO-er. Kostpris for mat økes til 400 kroner per måned.

Konklusjon

Kommunedirektøren anbefaler at SFO viderefører dagens ordning for matservering i SFO. Dette er en rutine og struktur som er godt innarbeidet og kjent for ansatte i SFO, foresatte og elevene. Kostnadene for foreldrene vil holdes nede og relativt lave. Elevene vil, ved denne ordningen, kunne være med å medvirke til meny, bistå med tilretteleggingen av mat og hjelpe til i spisesituasjonen. Ved å fortsette dagens ordning vil SFO-ansatte, som kjenner elevene godt, bedre kunne tilpasse eventuelle tilrettelegginger

Note:

Deler av teksten i denne saken er utformet med hjelp av KI. Dette er i samsvar med kommunens rutiner for bruk av KI.

Saksnr.: 2025/7745
Dokumentnr.: 2
Løpenr.: 61548/2025
Klassering:

Møtebok

Behandlet av	Møtedato	Utvalgssaksnr.
Oppvekstutvalget	26.03.2025	8/25

Svar på høring av forslag om å lovfeste en rett til 12 timer gratis skolefritidsordning for elever på 1. til 3. trinn

Kommunedirektørens innstilling

Kommunedirektøren anbefaler oppvekstutvalget å fatte følgende vedtak:

1. Vedlagte forslag til høringsuttalelse sendes til Kunnskapsdepartementet som svar på Svar på høring av forslag om å lovfeste en rett til 12 timer gratis skolefritidsordning for elever på 1. til 3. trinn

Sammendrag

Regjeringen har sendt et forslag om å lovfeste en rett til 12 timer gratis skolefritidsordning for 1. til 3. trinn på høring.

Forslaget som her sendes på høring vil ikke føre til en vesentlig endring for praksis i Fredrikstad kommune, da de som har ønsket en plass i SFO gjerne har fått en plass. Lovfestingen av rett til 12 timers gratis SFO kan likevel bidra til økt bevissthet om gratis SFO.

Kommunedirektørens vurderinger fremgår av forslaget til høringssvar.

Vedlegg

- 1 Forslag til svar på høring av forslag om å lovfeste en rett til 12 timer gratis skolefritidsordning for elever på 1. til 3. trinn
- 2 Høringsnotat

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt)

Ingen.

Saksopplysninger

Etter dagens regler har kommunen en plikt til å ha et tilbud om SFO for elever på 1. til 4. trinn, men elevene har ikke en rett til plass. Det betyr at kommunen ikke plikter å dimensjonere tilbudet sitt slik at alle som ønsker en plass faktisk får det. Selv om det ikke er en utfordring at elever som ønsker det ikke får plass i SFO, vil en lovfesting styrke rettighetene til elevene og foreldrene.

Fra skoleåret 2022–2023 ble det innført en ordning med 12 timer gratis SFO for elever på 1. trinn. Ordningen ble fra skoleåret 2023-2024 utvidet til 2. trinn, og fra skoleåret 2024-2025 ytterligere utvidet til 3. trinn. Som følge av innføringen av 12 timer gratis SFO har antallet elever som benytter seg av et SFO-tilbud økt vesentlig. Det er ikke grunn til å tro at forslaget som her sendes på høring vil føre til en ytterligere stor økning i søknader til kommunene om plass i SFO, men rettighetsfesting vil kunne føre til økt bevissthet om gratis SFO.

Relevante bestemmelser

Skolefritidsordningen er regulert i opplæringslova § 4-5. Etter denne bestemmelsen plikter kommunen å ha et tilbud om SFO før og etter skoletid for elever på 1. til 4. trinn, og for elever med særskilte behov på 1. til 7. trinn. Hvilke regler kommunen har for blant annet inntak, opptakskrav og oppsigelse skal fastsettes i lokale forskrifter, jf. opplæringslova § 4-5 femte ledd.

Konsekvenser for sosial bærekraft

Lovforslaget vil sikre at alle som ønsker plass i SFO får det. SFO skal ha et helsefremmende innhold og legge til rette for lek, kultur- og fritidsaktiviteter som er tilpasset barn i ulike alder og med forskjellig funksjonsnivå. En lovfesting av rett til 12 timer gratis SFO vil sikre at flest mulig nyttiggjør seg tilbudet de har krav på.

Konsekvenser for økonomisk bærekraft

a) Økonomiske konsekvenser – drifts- og investeringsbudsjett

Ved innføringen av 12 timer gratis SFO er kommunene kompensert for at alle elevene på disse trinnene kunne benytte seg av ordningen. Forslaget vil også gi behov for investeringer i skoleanleggene.

b) Samfunnsmessige konsekvenser

Økt deltakelse i SFO vurderes å ha positive samfunnseffekter.

Konsekvenser for miljømessig bærekraft

Ikke relevant.

Ansattes medbestemmelse

Ikke relevant.

Vurdering

Kommunedirektørens vurdering fremgår av forslaget til høringsvar.

Alternative løsninger

Ikke relevant.

Konklusjon

Vedlagte høringsuttalelse sendes til Kunnskapsdepartementet som svar på høringen.

Vedlegg til saksnr. 2025/7745–2

Saksbehandler: Hans Jacob Sandberg, Kommunesekretariatet

Dato 04.03.2025

Forslag til svar på høring av forslag om å lovfeste en rett til 12 timer gratis skolefritidsordning for elever på 1. til 3. trinn

Slik Kunnskapsdepartementet opplyser saken vil lovfesting av rett til 12 timer gratis SFO ikke føre til noen vesentlig endring i praksis. Dette gjelder også i Fredrikstad kommune; alle som ønsker seg plass i SFO får tilbud om det. Kommunen vil derfor stille spørsmål ved om det er *behov* for denne lovfestingen.

Som et utgangspunkt er det positivt for kommunens innbyggere å få en lovfestet rett til 12 timer gratis SFO. Samtidig opplever kommunen at det lokale handlingsrommet snevres inn gjennom en økende mengde lovpålagte oppgaver. Generelt sett bør regjeringen være svært restriktiv med lovfesting av nye velferdstjenester i den situasjonen kommunene står i.

Omfanget av lover og reguleringer som skal ramme inn kommunens tjenester og oppgaver har vokst til en slik størrelse at det går på bekostning av det lokale selvstyret. Vi oppfordrer den lovgivende myndigheten å vektlegge også dette mer overordnede hensynet.

Høringsnotat

Forslag om å lovfeste en rett til 12 timer gratis skolefritidsordning for elever på 1. til 3. trinn

17. februar 2025

Innholdsfortegnelse

1	Innledning.....	2
2	Bakgrunnen for forslaget	2
3	Dagens regler	3
3.1	Generelt.....	3
3.2	Finansiering og moderasjonsordninger	3
4	Departementets vurdering.....	4
5	Økonomiske og administrative konsekvenser.....	5
6	Forslag til lovendringer	5
7	Forslag til forskriftsendringer.....	6

1 Innledning

Kunnskapsdepartementet sender med dette på høring forslag til endringer i lov 9. juni 2023 nr. 30 om grunnskoleopplæringa og den vidaregåande opplæringa (opplæringslova) og forskrift 3. juni 2024 nr. 900 om grunnskoleopplæringa og den vidaregåande opplæringa (opplæringsforskrifta).

Departementet foreslår:

- Å lovfeste en rett til 12 timer gratis skolefritidsordning for 1. til 3. trinn.
- Å fastsette nærmere regler om retten til gratis skolefritidsordning i opplæringsforskrifta.

2 Bakgrunnen for forslaget

I forbindelse med behandlingen av statsbudsjettet for 2025 fattet Stortinget følgende vedtak:

Vedtak nr. 81, 5. desember 2024:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å lovfeste retten til 12 timers gratis SFO i uken for elever fra 1.-3. trinn innen juni 2025.»

Forslaget i dette høringsnotatet er en oppfølging av dette vedtaket.

3 Dagens regler

3.1 Generelt

Skolefritidsordningen (heretter kalt SFO) er regulert i opplæringslova § 4-5. Etter denne bestemmelsen plikter kommunen å ha et tilbud om SFO før og etter skoletid for elever på 1. til 4. trinn, og for elever med særskilte behov på 1. til 7. trinn. Bestemmelsen gir imidlertid ikke barna *rett* til en plass i SFO. Hvilke regler kommunen har for blant annet inntak, opptakskrav og oppsigelse skal fastsettes i lokale forskrifter, jf. opplæringslova § 4-5 femte ledd.

Departementet kan gi forskrift om gratis SFO, moderasjonsordninger og om innhold og oppgaver for SFO, jf. opplæringslova § 4-5 sjette ledd.

Det er kommunen som fatter vedtak om plass i SFO, og et slikt vedtak kan på vanlig måte påklages etter reglene i forvaltningsloven. Siden SFO i dag ikke er en lovfestet rett for de enkelte elevene, er klageinstansens kompetanse begrenset til å ta stilling til om kommunens vedtak er fattet i tråd med de lokalt fastsatte rammene for tilbudet. Videre kan klageinstansen vurdere om det foreligger brudd etter de ulovfestede prinsippene om myndighetsmisbruk (utenforliggende hensyn, vilkårlighet, grovt urimelig eller usaklig forskjellsbehandling).

3.2 Finansiering og moderasjonsordninger

Kommunene kan kreve at foreldrene dekker kostnadene til SFO, jf. opplæringslova § 4-5 første ledd andre punktum. Det er ikke innført en makspris for SFO, og det er opp til kommunen å fastsette hvor mye en plass koster. Det er imidlertid selvkostbegrepet som skal legges til grunn, som vil si at foreldrebetalingen skal være begrenset til å dekke kommunens utgifter.

Forskriften kapittel 2 regulerer ulike moderasjonsordninger i SFO. Fra skoleåret 2020–2021 ble det innført to moderasjonsordninger i SFO, henholdsvis inntektsgradert foreldrebetaling og gratis SFO for elever med særskilte behov på 5.–7. trinn. Fra skoleåret 2022–2023 ble det innført en tredje ordning med 12 timer gratis SFO for elever på 1. trinn. Ordningen ble fra skoleåret 2023–2024 utvidet til 2. trinn, og fra skoleåret 2024–2025 ytterligere utvidet til 3. trinn. De ulike moderasjonsordningene framgår nå av opplæringsforskrifta §§ 2-2 til 2-4, og det er § 2-2 som inneholder regelen om at kommunen skal tilby 12 timer gratis SFO per uke for elever på 1. til 3. trinn som har plass i SFO. Det framgår av § 2-2 første ledd andre punktum at kommunen ikke kan regne om de 12 timene til et gjennomsnitt over lengre tid enn en uke. Det følger av andre ledd at reglene om gratis SFO også gjelder dersom kommunene tilbyr SFO i skoleferiene.

Kommunen skal, så langt det er praktisk mulig, gi foreldrene tilbud om å fordele de tolv timene på alle dagene kommunen til vanlig har et tilbud om SFO, jf. opplæringsforskrifta § 2-2 tredje ledd. Dette gjelder ikke ved tilbud om SFO i skoleferiene.

Reglene om gratis SFO er ikke til hinder for at kommunene krever betaling for kost, jf. § 2-2 fjerde ledd og § 2-3 andre ledd.

Moderasjonsordningene skal gjelde for den/de skolefritidsordningene kommunen velger å benytte for å oppfylle plikten etter opplæringslova § 4-5. Det betyr at der kommunen velger å benytte seg av private for å oppfylle plikten til å ha et tilbud om SFO, vil slike tilbud også omfattes av moderasjonsordningene.

Det er opp til hver enkelt kommune å bestemme hvordan de vil organisere SFO-tilbudet ut over kravene som er fastsatt i loven og forskriften. Kommunene står derfor fritt til å tilby gratis SFO i hele oppholdstiden, eller ha andre moderasjonsordninger i tillegg til de som er fastsatt i forskriften.

4 Departementets vurdering

Dagens forskriftsregler om 12 timer gratis SFO per uke for elever på 1. til 3. trinn gjelder kun for de som har plass i ordningen. Som påpekt i punkt 3.1 om dagens regler, har kommunen en plikt til å ha et tilbud om SFO for elever på 1. til 4. trinn, men elevene har ikke en rett til plass. Det betyr at kommunen ikke plikter å dimensjonere tilbudet sitt slik at alle som ønsker en plass faktisk får det. De som ikke har plass, vil ikke kunne nyttiggjøre seg av moderasjonsordningene i forskriften, inkludert 12 timer gratis SFO på 1. til 3. trinn.

Selv om departementet ikke er kjent med at det generelt er en utfordring i kommunene at elever som ønsker det ikke får plass i SFO, vil en lovfesting styrke rettighetene til elevene og foreldrene, og sikre at alle elever på 1. til 3. trinn får 12 timer gratis SFO i uka dersom de ønsker det.

Departementet foreslår at det innføres en rett til 12 timer gratis SFO per uke for elever på 1. til 3. trinn, se forslaget til nytt andre ledd i opplæringslova § 4-5.

Lovforslaget innebærer at det ikke er nødvendig å videreføre reglene i opplæringsforskrifta § 2-2 første ledd første punktum om at kommunen skal gi 12 timer gratis SFO per uke til elever på 1. til 3. trinn som har plass i ordningen. Departementet foreslår derfor å oppheve § 2-2 første ledd første punktum. Departementet foreslår imidlertid å videreføre § 2-2 første ledd andre punktum til fjerde ledd med nærmere regler om blant annet organiseringen av de 12 timene gratis SFO i uken. Se forslaget til endringer i § 2-2 opplæringsforskriften.

Se også forslaget til endringer i forskriftshjemmelen i opplæringslova § 4-5 siste ledd, hvor det presiseres at departementet kan gi nærmere forskriftsregler om retten til gratis SFO. Endringen er ment å fange opp at innholdet i forskriftens § 2-2 vil gi nærmere regler om den lovfestede retten til 12 timer gratis SFO i uka for elever fra 1. til 3. trinn.

Den rettigheten til gratis SFO som forslaget lovfester, er begrenset til elever på 1. til 3. trinn, og videre begrenset til 12 timer SFO i uka. For skolenes SFO-tilbud ut over dette, gjelder dagens regler med utgangspunktet i opplæringsloven § 4-5 om at kommunen skal ha tilbud om SFO før og etter skoletid for elever på 1. til 4. trinn og for elever med

særlige behov på 1. til 7. trinn, og at kommunene kan kreve kostnadene til SFO dekket av foreldrene.

Departementet gjør også oppmerksom på at kommunen fortsatt skal ha lokale forskrifter om bl.a. opptakskriterium, opptaksperiode og oppsigelse, jf. opplæringsloven § 4-5. Elever som søker på plass i tide, i tråd med de lokale forskriftene, vil ha rett til 12 timer gratis SFO fra skolestart i det aktuelle året. For elever som søker etter søknadsfristen, gjelder retten til gratis SFO fra det tidspunktet de har fått plass. Retten til gratis SFO påvirker ikke kommunens handlingsrom når det gjelder utforming av de lokale forskriftene etter opplæringsloven § 4-5.

5 Økonomiske og administrative konsekvenser

Ved innføringen av forskriftsregler om 12 timer gratis SFO til elever fra 1. til 3. trinn, ble kommunene kompensert for at alle elevene på disse trinnene kunne benytte seg av ordningen (100% dekningsgrad). Kommunene er følgelig allerede kompensert for at alle elever fra 1. til 3. trinn skal få 12 timer gratis SFO i uka. Forslaget om å lovfeste en rett til gratis SFO for denne gruppen vil derfor ikke ha økonomiske konsekvenser. Forslaget vil likevel begrense kommunenes handlingsrom i dimensjoneringen av sine SFO-tilbud i tråd med lokale forutsetninger og behov.

Som følge av innføringen av 12 timer gratis SFO har antallet elever som benytter seg av et SFO-tilbud økt vesentlig. Det er ikke grunn til å tro at forslaget som her sendes på høring vil føre til en ytterligere stor økning i søknader til kommunene om plass i SFO. En rettighetsfesting vil kunne føre til økt bevissthet om gratis SFO. I kommuner som tidligere har hatt begrensninger på antall plasser, vil det kunne føre til flere søknader, flere klager, opprettelse av plasser m.m. Departementet har ikke kunnskap som tilsier at det er vanlig praksis med begrensninger på antall plasser i dag, og legger derfor til grunn at forslaget ikke vil ha vesentlige administrative konsekvenser. Som påpekt i punkt 3.1 om dagens regler, kan vedtak om SFO påklages etter reglene i forvaltningsloven. Med en lovfesting av rett til SFO, vil klageinstansen få kompetanse til å vurdere om lovens rettigheter er oppfylt. Departementet har ikke grunn til å tro at dette vil bli mer ressurskrevende for klageinstansen enn dagens vurderinger.

6 Forslag til lovendringer

I

I lov 9. juni 2023 nr. 30 om grunnskoleopplæringa og den vidaregåande opplæringa gjøres følgende endringer:

§ 4-5 skal lyde:

§ 4-5. Skolefritidsordning

Kommunen skal ha tilbud om skolefritidsordning før og etter skoletid for elevar på 1. til 4. trinn og for elevar med særlege behov på 1. til 7. trinn. Kommunen kan krevje at foreldra dekkjer kostnadene til skolefritidsordninga.

Elevar på 1. til 3. trinn har rett til 12 timar gratis skolefritidsordning per veke.

Kommunen skal leggje til rette for leik og kultur- og fritidsaktivitetar i skolefritidsordninga. Aktivitetane skal vere tilpassa alderen, funksjonsevna og interessene til barna. I skolefritidsordninga skal barna få omsorg og bli passa godt på, og barn med nedsett funksjonsevne skal få gode utviklingsvilkår.

Når skolefritidsordninga er knytt til skolar, skal rektor vere leiar. Kommunen kan gjere unntak frå kravet.

Kommunen kan nytte private til å drive skolefritidsordninga.

Kommunen gir forskrift om skolefritidsordninga. Forskrifta skal ha reglar om

- a. eigarforhold
- b. kven som er opptaksmyndigheit
- c. opptakskriterium
- d. opptaksperiode og oppseiing
- e. foreldrebetaling
- f. leike- og opphaldsareal
- g. dagleg opphaldstid og årleg opningstid
- h. personale og leiing

Departementet kan gi forskrift om *retten til* gratis skolefritidsordning, moderasjonsordningar og om innhald og oppgåver for skolefritidsordninga

II

Lova gjeld frå den tid Kongen fastset.

7 Forslag til forskriftsendringer

I forskrift 3. juni 2024 nr. 900 om grunnskoleopplæringa og den vidaregåande opplæringa gjøres følgende endringer:

§ 2-2 skal lyde:

§ 2-2. Gratis skolefritidsordning for elevar på 1. til 3. trinn

I organiseringa av retten til gratis skolefritidsordning etter opplæringslova § 4-5 andre ledd, kan kommunen ikkje rekne om dei tolv timane til gjennomsnitt over lengre tid enn ei veke.

Retten til gratis skolefritidsordning etter opplæringslova § 4-5 andre ledd gjeld også dersom kommunen tilbyr skolefritidsordning i skoleferiane.

Kommunen skal gi foreldra tilbod om å fordele dei tolv timane på alle dagane kommunen til vanleg har eit tilbod om skolefritidsordning, så langt det er praktisk mogleg. Dette gjeld ikkje ved tilbod om skolefritidsordning i skoleferiane.

Kommunen kan krevje betaling for kost

Saksnr.: 2023/35228
Dokumentnr.: 104
Løpenr.: 69844/2025
Klassering: 202

Møtebok

Behandlet av	Møtedato	Utvalgssaksnr.
Fredrikstad ungdomsråd	25.03.2025	
Oppvekstutvalget	26.03.2025	9/25
Formannskapet	03.04.2025	
Bystyret	10.04.2025	

Konseptvalg for nye Begby skole

Kommunedirektørens innstilling

Kommunedirektøren anbefaler Formannskapet å fatte følgende vedtak:

1. Alternativ 1C, der ungdomstrinnet på Begby skole overføres til Borge ungdomsskole og Borge skole inklusive M-klassen innlemmes i Begby skole, videreføres til ett skisse- og forprosjekt
2. Alternativ D for ny idrettshall videreføres til ett skisse- og forprosjekt
3. Samlet anslag for prosjektet settes til 536 millioner kroner inklusive merverdiavgift og innarbeides i budsjett 2026 og økonomiplan 2026-2029.
4. Etablering av midlertidige arealer i byggeperioden og eventuelle kostnader for dette legges fram for bystyret som en del av sak om investering for Begby skole etter endt forprosjekt

Sammendrag

Ungdomsrådet og oppvekstutvalget uttaler seg til saken.

Bystyret har tidligere behandlet konseptvalgutredningen for Begby skole. Etter en åpen høring kommer kommunedirektøren tilbake med en ny sak om konseptvalg for nye Begby skole, som besvarer bestillingen Bystyret ga 13.02.2025.

Kommunedirektøren har vurdert høringssvarene som har kommet inn og har samme innstilling som da konseptvalgutredningen ble behandlet.

Å endre Begby skole til 1.-7.-skole vil etter kommunedirektørens vurdering være positivt for skolemiljøet, styrke fagmiljøet for lærerne og læringsmiljøet for elevene, motvirke sosiale forskjeller og gi en vesentlig økonomisk innsparing som gjør at kommunen kan komme raskere i gang med tiltak ved andre skoler.

Kommunedirektøren ser det ikke som forsvarlig å planlegge med stor overkapasitet ved noen utvalgte skoleanlegg, samtidig som andre skoleanlegg har stort behov oppgraderinger og fornyelse.

Vedlegg

- 1 Fagnotater - Plan for skolebygg
- 2 Sammenstilling av høringssvar

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt)

Plan for skolebygg mot 2040 ([lenke](#))

Saksopplysninger

Bystyret behandlet sak om konseptvalgutredning for Begby skole 13.02.2025 og gjorde følgende vedtak:

1. *Konseptvalgutredningen for Begby skole tas til orientering.*
2. *Saken legges ut til høring i 3 uker. Det sikres at Foreldrenes arbeidsutvalg (FAU), ansatte og elever fra alle berørte, skoler, relevante aktører på vegne av M klassen, samt lokalsamfunnsutvalg og idrett blir hørt.*
3. *I saken som legges frem på nytt for politisk behandling legges det ved tilleggssopplysninger på følgende områder:*
 - a. *Hvilke konsekvenser en flytting av ungdomsskoleelever fra Begby barneskole til Borge ungdomsskole vil ha. Det tilkjennegis hvilke bygningsmessige problemstillinger dette vil medføre, samt hva slags betydning dette vil ha for det eksisterende skolemiljøet på ungdomsskolen*
 - b. *Hva vil være kommunedirektørens anbefaling mellom alternativ 2 C og 2 D. Det bes om noe mer informasjon om hva som vil være forskjellen mellom de to alternativene.*
 - c. *Det bes om at det blir belyst hvilke av alternativ 2 som vil være mest egnet for en eventuell senere utbygging av skolen.*
4. *Saken fremlegges for politisk behandling kort tid etter at høringsfristen er ute og senest innen påske. Det er tilstrekkelig at høringssvarene legges ved saken, uten bearbeiding og vurdering*
5. *Det bes om at det snarlig fremlegges egen sak om dagens bygningsmessige situasjon for M klassen på Borge barneskole. Dette med sikte på å snarlig gjøre midlertidige og akutte utbedringstiltak.*

Kommunedirektøren la saken om konseptvalgutredning for Begby skole på høring 14.02.2025, med høringsfrist 07.03.2025. Det kom 17 høringssvar, som er vedlagt saken.

Bystyret har her bestilt vurderinger av å flytte ungdomsskoleelevene fra Begby skole til Borge ungdomsskole. For noen av ungdomsskoleelevene fra sør i Begby skolekrets vil Gudeberg skole være nærskolen. Kommunedirektøren vil komme tilbake til fordelingen mellom skolene, forslag til nye skolekretser og en plan for medvirkning og iverksettelse i etterkant av et eventuelt vedtak om å endre Begby skole til 1.-7.skole. De aller fleste elevene vil sogne til Borge ungdomsskole.

Bygningsmessige konsekvenser

Kommunedirektørens kartlegging viser at problemstillinger knyttet til å flytte ungdomsskoleelever fra Begby til Borge ungdomsskole i hovedsak dreier seg om garderobesituasjonen ved Borge ungdomsskole. Det vil være fornuftig å åpne noe av veggene eller sette inn dør nummer to i to av garderobene for at gjennomgangen for alle elevene blir fordelt over et større område enn kun gjennom en dør. Det vil føre til mindre konfrontasjoner og mer oversiktlig for elevene og ansatte. Det er også behov for å etablere flere elevskap i alle tre garderobene og tilpasse dette hensiktsmessig.

Når det gjelder klasserom størrelse og antall rom så vil dette være dekkende for denne elevøkningen. Klasserommene har alle elevskap til 30 elever per rom. Kontorarbeidsplasser til en økning av lærere vil også være nok.

Borge ungdomsskole har i dag store utfordringer med de elektroniske dørene da automasjonen går veldig tregt og at elever blir utålmodige når de skal gjennom disse dørene. Dette skaper ofte stor slitasje og skade noe skolen må erstatte gjennom sitt driftsbudsjett. En løsning på dette kan være å montere holdemagneter til dører slik de står oppe. Dette må sees nærmere da brannforskriften og dens krav være avgjørende for denne løsningen. Skolen har i dag gips-vegger på flere steder hvor store elevmengder forflytter seg og fører til den del skade på disse veggene. Dette kan løses med å kle veggene det gjelder med mer

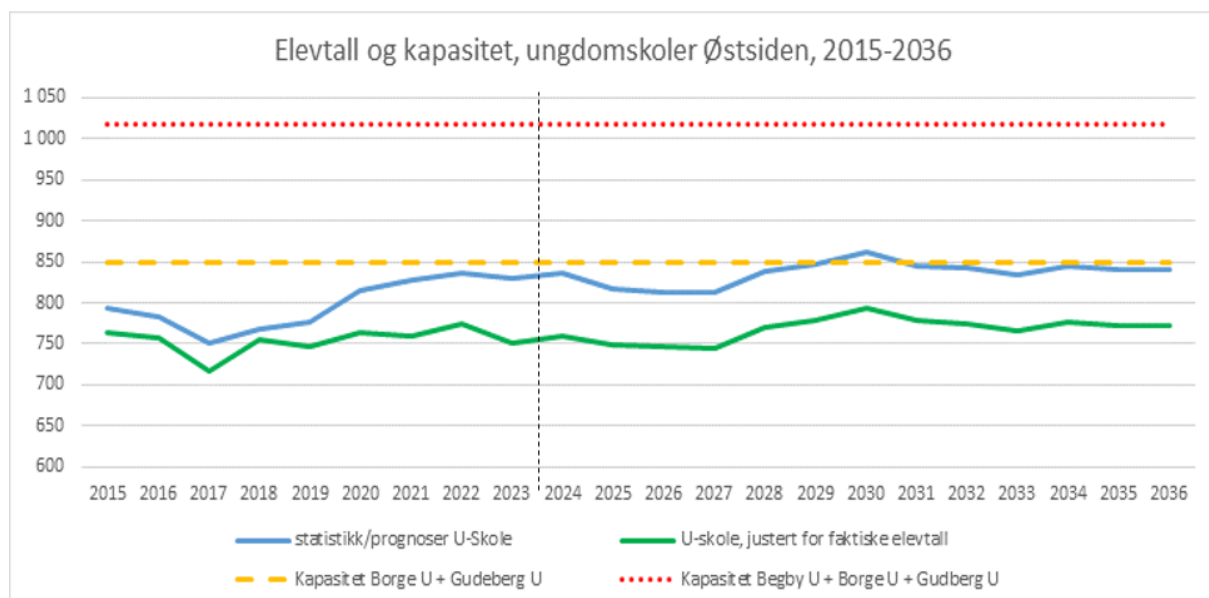
holdbart materiale. Ved flere elever ved skolen vil slitasjen på vegger og dører tilta i noen grad. Skolen har også behov for å erstatte noen av dørene med kortlesere/adgangskontroll for å stenge av steder hvor elever ikke bør ha fri tilgang, samt sikre gode forflytningsareal til ansatte. Gjennomgangen av disse problemstillingene har vært i dialog med skolens ledelse. Totalt sett er det forholdsvis små og gjennomførbare tiltak, men vil være avhengig av midler til gjennomføring. Et grovt estimat tilsier at tiltakene vil koste 1-2 millioner kroner.

Skoleskyss

Elever som går i 1. og 2.klasse har rett til skoleskyss dersom skoleveien er lenger enn 2 kilometer. Elever som går i 3.klasse og oppover har rett til skoleskyss dersom skoleveien er 4 kilometer eller mer. Det vil være noen få elever helt sør i skolekretsen Begby som vil ha rett på skoleskyss dersom de skal gå på Borge ungdomsskole. Slik kommunedirektøren tidligere har signalisert tilsier nærskoleprinsippet at elevene fra Begby ungdomsskole bør fordeles mellom Borge ungdomsskole og Gudeberg skole, men at de fleste vil ha Borge ungdomsskole som sin nærskole. Å videreføre Begby skole som en 1-7.skole vil altså ikke gi en økning i skoleskyss.

Elevtallsprognoser

Kommunedirektøren registrerer at det stilles spørsmålstegn ved kommunens befolkningsprognoser i flere høringssvar. Befolkningsprognoser er naturlig nok ingen fasit, men prognosen viser det vi antar er det mest sannsynlige alternativet gitt det vi vet når prognosen utarbeides. Befolkningsutviklingen kan bli både høyere og lavere enn det vi antar. Kommunen jobber grundig og kunnskapsbasert med dette, for å kunne drive et godt planleggingsarbeid. Kommunedirektøren kan ikke se at det som fremheves i høringssvarene gir grunnlag for å trekke disse prognosene i tvil. Alle kjente boligprosjekter, utbyggingsplaner og muligheter som ligger inne i kommuneplanens arealdel er tatt høyde for i prognosene. Det er nettopp dette som gjør at våre egne prognoser treffer langt bedre enn for eksempel SSBs framskrivninger. Kommunedirektøren vil også tilbakevise påstandene om at befolkningsveksten i skolekretsen til Borge ungdomsskole ikke er utredet i forbindelse med forslaget om å flytte ungdomstrinnet fra Begby til Borge ungdomsskole.

Dersom ungdomsskolekapasiteten ved Begby skole opprettholdes vil det være i overkant av 1000 tilgjengelige elevplasser på Østsiden. Prognosene tilsier at elevtallet vil variere mellom 745 og 779 frem mot 2036. Grafene i figuren ovenfor er basert på befolkningsstatistikk frem til 2024 og kommunens egne prognoser fra 2024.

Erfaringer fra senere års skolebyggprosjekter i Fredrikstad kommune viser at elevtallene har blitt lavere enn forutsatt i prosjektet. Dette betyr at de nyeste og best egnede skoleanleggene i kommunen, er blant de som har lavest utnyttelse. For eksempel har Sagabakken rundt 60 % utnyttelse og Lunde skole ligger an til å få omkring 50 % utnyttelse noen år etter at skolen står ferdig. Kommunedirektøren vil understreke at dette er en uheldig ressursutnyttelse.

Dersom elevtallet viser seg å bli høyere enn forutsatt vil kommunedirektøren påpeke at flere vil få kortere reisevei dersom kommunen bygger en ungdomsskole ved Årum/Gretnesløkken (gjørne i samarbeid med Sarpsborg kommune), heller enn å reservere kapasitet ved Borge ungdomsskole.

Sammenhengen mellom skolestørrelse og organisering og elevenes læring og trivsel

I dette arbeidet har kommunedirektøren særlig lagt vekt på kunnskapsoppsummeringen som er gjort av professor Thomas Nordahl ved universitetet i Innlandet. Denne forskningen ble bestilt av Hamar kommune i 2022, og er brukt av flere andre kommuner. I sin evaluering av skolestørrelser fra 2023 slår Bærum kommune fast at dette er den mest oppdaterte forskningen på området.

Hovedkonklusjonen i Nordahls rapport er at det er en liten sammenheng mellom skolestørrelse og elevenes læring og trivsel i skolen. Det vil si at variasjoner mellom skoler når det gjelder elevenes læring og trivsel som oftest forklares av andre faktorer enn størrelsen på skolen. Likevel er det flere studier som viser en svak positiv sammenheng mellom skolens størrelse og elevenes læringsutbytte opp til et visst punkt. Ifølge Nordahl peker studiene samlet sett mot at en ideell skolestørrelse ligger på mellom 500 – 700 elever for barneskoler. Nordahls litteraturgjennomgang viser også at det er en svak tendens til at elever på småskoletrinnet trives noe dårligere på skoler med mindre enn 150 elever.

I arbeidet med Plan for skolebygg mot 2040 ble det utarbeidet Norconsult et fagnotat som oppsummerte mye forskning på feltet (se vedlegg). Dette fagnotatet viser mange av de samme funnene som Nordahl (2022). Andre faktorer enn skolens størrelse har mer å si for kvalitet i skolen. Fagnotatet viser også til forskning som har kartlagt vesentlige ulemper ved kombinerte skoler, som økt mobbing og at barneskoleelevene kommer dårligere ut faglig sett. Enkelte studier viser at ungdomsskoleelever kan ha nytte faglig sett av å gå på kombinerte skoler.

I flere av høringssvarene omtales det at forskning viser at elever trives best og lærer mest på små skoler. Det er vanskelig å vurdere disse påstandene ettersom det ikke gis konkrete referanser til forskningen det vises til.

Det bes om at det blir belyst hvilke av alternativ 2 som vil være mest egnet for en eventuell senere utbygging av skolen.

Begge alternativer er formgitt med tanke på å legge til rette for eventuell senere utbygging på en god måte. Alternativ 2C vil marginalt være mest egnet, grunnet et lavere fotavtrykk. I begge alternativer forutsettes at en evt. utvidelse vil komme nord for bygg G eller som en utvidelse eller erstatning av Bygg G.

Klargjøring for eventuell senere utbygging / trinnvis utbygging er også noe som kan planlegges for i skisseprosjektet.

Relevante bestemmelser

Opplæringsloven

Arbeidsmiljøloven

Konsekvenser for sosial bærekraft

Det er levekårsutfordringer og økende sosiale ulikheter i Fredrikstad, knyttet til blant annet utdanning og inntekt. Den viktigste innsatsen for å gjøre noe med utfordringene i levekår og folkehelse, er å tilrettelegge for at alle får likeverdige muligheter og god kvalitet i opplæringen.

Konsekvenser for økonomisk bærekraft

a) Økonomiske konsekvenser – drifts- og investeringsbudsjett

Å flytte ungdomsskoleelevene fra Begby skole til Borge ungdomsskole og Gudeberg skole vil gi en innsparing på 121 millioner kroner i investeringsprosjektet Nye Begby skole. I tillegg vil det antagelig være noen stordriftsfordeler som det er vanskeligere å beregne gevinsten av.

Denne innsparingen kan brukes på andre prosjekter, og vil gjøre at man raskere kan gå videre med andre prosjekter der det er stort behov. For eksempel kan arbeidet med en sentrumsnær ungdomsskole startes tidligere enn hvis man skal fortsette med ungdomsskole på Begby som i dag.

Videre er Fredrikstad kommune i en situasjon der det er nødvendig å være mer varsom med å øke lånegjelden.

Kommunedirektørens innstilling vil gi en ytterligere innsparing på 24 millioner kroner, fordi man løser oppgraderingsbehovene både ved Borge skole og Begby skole samtidig i samme prosjekt. Dessuten vil det alternative gi en nesten 30 % reduksjon i kostnader til forvaltning, drift og vedlikehold, fra 14,5 millioner til 11,1 millioner kroner i året.

b) Samfunnsmessige konsekvenser

Kommunedirektørens anbefaling vil legge opp til en mer effektiv bruk av kommunens ressurser, og samtidig gi mer positive konsekvenser for samfunnet i form av bedre evne til å motvirke sosiale forskjeller, bedre skolemiljø og bedre utviklingsmuligheter både for elever og lærere gjennom flere valgfag og mer spesialisering blant lærerne. Økt kvalitet i skolen gir positive samfunnsøkonomiske konsekvenser for eksempel fordi flere elever fullfører videregående opplæring.

Konsekvenser for miljømessig bærekraft

Se tidligere saker.

Ansattes medbestemmelse

Ansatte har hatt bred medvirkning i konseptvalgutredningen, og har hatt muligheter til å gi høringsuttalelse.

Vurdering

Konsekvenser for skolemiljøet

Fredrikstad kommune har tre kombinerte skoler, og Begby skole er den eneste som ikke har tilfang fra andre barneskolekretser til ungdomsskolen. Dette vurderes som en svakhet i skolestrukturen i Fredrikstad, særlig sett i lys av forskningen som viser at det kan være større sosiale utfordringer ved kombinerte skoler.

Når det gjelder konsekvenser for det eksisterende skolemiljøet vil kommunedirektøren særlig trekke frem elevstemmene fra høringsinnspillene. Både elevrådet ved Borge ungdomsskole og ved Begby skole ser positivt på et større mangfold av elever. Elevrådet ved Borge ungdomsskole peker på at det kan bli utfordringer med plass og organisering særlig knyttet til garderobene. De understreker at det må gjøres tiltak for å få til en overgang som ikke har negativ innvirkning på skole og læringsmiljøet. Dette er i tråd med det kommunedirektøren har kartlagt så langt i prosessen. Elevene ved Begby skole peker på at det både er fordeler og ulemper ved skolestrukturendringene som kommunedirektøren har foreslått.

Kommunedirektøren tilslutter seg en slik beskrivelse, men etter kommunedirektørens syn er fordelene større enn ulempene.

Større skoler kan tilby mer varierte læringsmiljøer og flere sosiale muligheter for eleven. Et større elevmiljø vil gjøre at det er flere å spille på sosialt og faglig, og et større mangfold vil gjøre at flere elever vil kunne finne noen de har like interesser med. Vi vet at det å kjenne på at man hører til i et fellesskap er viktig for elevers psykiske helse.

En større skole vil gi flere typer stordriftsfordeler. Med en større personalgruppe får skolen mer fleksibilitet og det vil være flere lærere med fagkompetanse i hvert fag. Det er positivt for lærere å inngå i større faglige miljøer, for eksempel gjennom samarbeid om planlegging av undervisningopplegg og å få større muligheter for å utvikle egen kompetanse. Videre vil elevene få et bredere spekter av fag og aktiviteter. Det vil for eksempel være mulig å tilby flere valgfag og språkfag.

En mulig ulempe kan være at elevene får noe lenger skolevei enn i dag. Samtidig er ikke økningen så stor at elevene vil få skoleskyss.

Elever og foreldre kan føle en sterkere tilknytning til mindre, lokale skoler og kjenne på en usikkerhet ved store skoler som ikke ligger i nærmiljøet. Selv om mindre skoler med færre elever på hvert trinn kan være mer oversiktlige, vil det sannsynligvis være lettere å få venner ved en større skole fordi det er flere jevnaldrende og et bredere utvalg av mulige venner. Videre vil det for noen elever knyttes mye spenning til overgangen mellom barneskole og ungdomsskole. Dette spenningsmomentet reduseres ved kombinerte skoler, men samtidig går elevene ved kombinerte skoler glipp av en viktig mulighet for å øve seg på større overganger som de uansett vil møte flere av senere i livet.

Det er naturlig at elevene som i dag går på Begby skole opplever usikkerhet knyttet til å endre skolestrukturen slik at de vil gå på en annen ungdomsskole enn de hadde sett for seg. Denne usikkerheten er det viktig å avklare tidlig i prosessen dersom det vedtas å endre Begby til en ren barneskole. Bred medvirkning, tidlig informasjon og god tid til refleksjonsarbeid er viktig for å bygge en ny, felles skolekultur. Dette gjelder både for elevene og de ansatte.

Hva vil være kommunedirektørens anbefaling mellom alternativ 2 C og 2 D. Det bes om noe mer informasjon om hva som vil være forskjellen mellom de to alternativene.

Hovedforskjellen mellom alternativ 2C og 2D ligger i byggets kompakthet. 2C er formgitt som et L-formet bygg over to fulle etasjer og med en smalere bygningskropp. Dette gir et ryddig oppsett med tydelig fordeling av funksjoner. 2D er formet med et kompakt fotavtrykk, men med mindre arealer i plan 2 enn i plan 1. Dette gir en nedtrapping mot parkeringsplass, og vil gjøre skolen mindre ruvende i terrenget. En slik utforming vil kunne samle flere funksjoner rundt et fellesareal i plan 1 enn i 2C.

Kommunedirektøren vil anbefale alternativ 2C da det vil gi mer dagslys i klasserommene, ha et lavere fotavtrykk, skape mer dynamikk i uteområdet og legge bedre til rette for et senere utbyggingstrinn.

M-klassen

Slik det fremkommer fra konseptvalgutredningen har M-klassen i dag lite egnede lokaler. Kommunedirektøren mener det vil være en stor fordel å kunne bygge nye og mer tilpassede lokaler for det kommuneovergripende tilbudet. Det vil også gi muligheter for å øke antallet plasser ved denne forsterkede opplæringsarenaen, som det er behov for, men som ikke er mulig der de er i dag. Ettersom M-klassen er et kommuneovergripende tilbud vil en flytting til Begby skole også bety noe kortere reisevei for de fleste elevene. Kommunedirektøren syntes det er positivt at det i høringssvarene trekkes frem at M-klassen i dag inkluderes både i

undervisning og det sosiale på Borge skole, men legger til grunn at elevene også vil integreres på en god måte ved Begby skole dersom tilbudet flyttes dit.

Kommunedirektøren legger til grunn at det vil være langt mer kostnadseffektivt å løse behov for et nybygg for M-klassen i samme prosjekt som Begby skole, enn som et separat prosjekt ved Borge skole. Et nybygg vil også kunne komme raskere på plass ved Begby skole enn ved Borge skole, da tomten på Borge skole ikke er regulert.

Skolen som arena for å motvirke sosiale forskjeller

Bystyret har i Plan for skolebygg mot 2040 vedtatt at «*Planlegging av nye skoleanlegg skal være et verktøy som bidrar til å utjevne sosiale forskjeller og at alle barn får likeverdige muligheter.*» Kommunedirektøren deler Bystyrets oppfatning om at en svært viktig del av grunnskolens mandat er å bidra til å utjevne sosiale forskjeller i samfunnet.

Begby skolekrets rammer inn et av områdene i kommunen som scorer høyest i undersøkelsen av levkår i Fredrikstad. Begby skolekrets speiler ikke befolkningssammensetningen i samfunnet som helhet på en god måte. Dette vurderes særlig å være en svakhet på ungdomsskolenivå. Ved Borge ungdomsskole har elever fra flere av områdene som scorer lavest i levkårskartleggingen.

Fredrikstadskolen vil ha bedre forutsetninger for å utjevne forskjeller og motvirke noen av de negative sosioøkonomiske utviklingstrekkene vi har i Fredrikstad, dersom Begby skole endres til 1.-7.skole.

Alternative løsninger

Kommunedirektøren viser til de alternative løsningene som fremgår av saken *Begby skole – Konseptvalgutredning*. Kommunedirektøren har opprettholdt anbefalingen fra denne saken.

Som en sekundær anbefaling vil kommunedirektøren foreslå følgende vedtakspunkter:

1. Alternativ 2C videreføres til et skisse- og forprosjekt. Dette innebærer at ungdomstrinnet på Begby skole overføres til Borge ungdomsskole og M-klassen flyttes til Begby skole.
2. Alternativ D for ny idrettshall videreføres til ett skisse- og forprosjekt.
3. Samlet anslag for prosjektet settes til 415 millioner kroner inklusive merverdiavgift og innarbeides i budsjett 2026 og økonomiplan 2026-2029.

Konklusjon

Kommunedirektøren mener det er viktig at Fredrikstad kommune har den skolestrukturen som til enhver tid vil legge best mulig til rette for elevenes trivsel og læring. Skolestruktur og skolens organisering må planlegges ut fra behovene for skoleanlegg og kommunes ressursituasjon i dag og fremover i tid. Det er ikke nødvendigvis slik at den skolestrukturen som har vært, er den beste for fremtiden.

Kommunedirektøren vil påpeke at det er læreren og den pedagogiske kompetansen læreren har og anvender som har størst betydning for elevens læring og trivsel (Nordahl 2022).

Nordahl skriver: «*Om en kommune vil bidra aktivt til kvalitativ gode skoler og gjennom det en realisering av sine barn og unge sitt potensial for læring, er det kvaliteten på den pedagogiske arbeidet ved skolen det bør satses på. (...) En overdreven vektlegging av rammebetingelser som skolestruktur og skolestørrelse og manglende beslutninger om dette, vil lett innebære forstyrrelser og distraksjoner i skolens og lærernes arbeid.*»

Kommunen skal ha moderne og egnede skolebygg, men det uklok ressursbruk å ha overdimensjonerte skolebygg. Det er heller ikke i tråd med likeverdige tjenester til elevene i Fredrikstad. I en situasjon med knappe ressurser vil høye kostnader et sted nødvendigvis

bety at det er mindre igjen til tiltak andre steder. De pengene som spares ved å endre Begby skole til en 1.-7.skole kan investeres i tiltak som vil gi økt læring og trivsel til flere av elevene i Fredrikstadskolen. Innsparingen kan brukes på andre prosjekter, og vil gjøre at man *raskere* kan gå videre med andre prosjekter. For eksempel kan arbeidet med en sentrumsnær ungdomsskole startes tidligere enn hvis man skal fortsette med ungdomsskole på Begby som i dag.

Vedlegg til Plan for skolebygg mot 2040

Fagnotater

Plan for skolebygg

Fagnotat om hovedtema

1

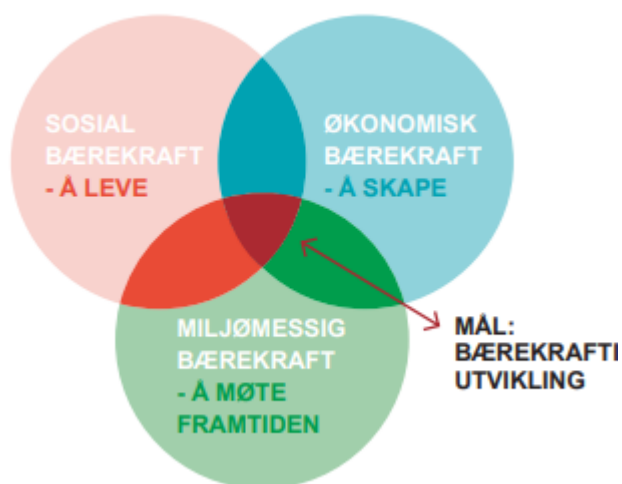
**Utvikling av skoleanlegg
i samsvar med
kommuneplanens mål**

Fagnotat - Plan for skolebygg

Planfaktorer i vurdering av skolebygg og skolestruktur

Kommunale føringer for planarbeidet

Fredrikstad kommune har, gjennom kommuneplanens samfunnsdel, *Fredrikstad mot 2030*, definert mål for hvilke muligheter de som bor og arbeider her skal ha. De overordnede føringene i samfunnsdelen er hentet fra FNs bærekraftsmål, og samfunnsdelen sier også hvilke hovedstrategier vi skal ta i bruk for å nå disse målene. De tre innsatsområdene, sosial, økonomisk og miljømessig bærekraft, må for kommunen som helhet virke sammen for å gjøre samfunnet som helhet bærekraftig.

En skolestruktur som er avstemt med kommuneplanens areal- og samfunnsdel

Kommunen har gjennom kommuneplanens samfunnsdel en strategisk målsetning om å være en fremtidsrettet og attraktiv kommune i vekst. Fredrikstad er en attraktiv østlandskommune med stor aktivitet i næringsliv og industri. Økt tilflytting gir befolkningsvekst og press på kommunale tjenester, samtidig som endringer i befolkningssammensetningen også krever en annen profil og prioritering av kommunens innsats i de ulike tjenestene. Flere eldre gir økt press for heldøgns omsorg og gode spesialisttjenester. Flere elever i noen skoleområder og transformasjon av sentrum og sentrumsnære tomter, krever langsiktige og holdbare skoleløsninger. Videre må en løsning for et skoleområde også være avstemt med behovene på naboskolene. Endring i skoletype og skolestruktur for en grunnskole, vil påvirke nærskolereetten og elevtallet ved naboskolene.

Samfunnsdelen peker ut de viktigste temaene kommunen skal jobbe med de neste 12 årene. Arealstrategien viser hva innsatsområdene betyr for hvordan vi bruker arealene våre. Arealplanlegging og arealbruk er avgjørende for om vi klarer å nå målene i samfunnsdelen.

Arealstrategien viser hva innsatsområdene betyr for hvordan vi bruker arealene våre. Arealplanlegging og arealbruk er avgjørende for om vi klarer å nå målene i samfunnsdelen.

Fagnotat - Plan for skolebygg

- Sikre viktige naturverdier der det legges spesielt vekt på:
 - Opprettholde og tydeliggjøre markagrensen, samt definere nye områder.
 - Sikre strandsonen (100-metersbeltet).
 - Sikre dyrket og dyrkbar mark.
 - Ivareta naturmangfoldet.
 - Opprettholde og utvikle grønne korridorer fra elva til marka.
 - Sikre bynært friluftsliv og sammenhengende ferdselsmulighet langs elv og kyst.
 - Ivareta kulturmiljøer og kulturlandskap.

Overordnede strategier for all arealplanlegging i Fredrikstad kommune:

- Oppnå mål om nullvekst i personbiltrafikken gjennom bolig-, areal- og transportplanlegging. - Legge til rette for at veksten i persontransport tas gjennom gode gang-, sykkel- og kollektivløsninger.
- Sikre egnede nærings- og industriarealer til eksisterende bedrifter og nyetableringer.
- Besøks- og arbeidsintensive næringer skal hovedsakelig ligge innenfor det som til enhver tid er definert som sentrumsområdet.
- Byområdet skal gi rom for kunst, attraksjoner og kulturelt særpreg. Langsiktige samfunnsinteresser knyttet til byens historiske verdier skal sikres.
- Utvikle og sikre områder med god kvalitet for fysisk aktivitet og rekreasjon i nærmiljøene.
- Sikre fortetting med kvalitet og en utvikling der arkitektonisk kvalitet blir ivaretatt.
- Utvikle sosiale og kulturelle møteplasser med kvalitet i sentrum og i lokalsamfunnene.
- Avsette tilstrekkelig areal til offentlig og privat tjenesteyting. Inngå helhetlige utbyggingsavtaler for nye utviklingsområder.
- Sikre klimatilpasning i planleggingen.
- Utnytte vårt konkurransefortrinn med sentrumsnære arealreserver.
- Forsterke byområdet som tyngdepunkt for befolknings- og arbeidsplassvekst.
- Ha en aktiv parkeringspolitikk, med mål om å redusere antallet overflateparkeringer i sentrum.
- Bruke kulturminner og kulturmiljøer og Gamlebyens unike rolle som en ressurs i byutviklingen.
- Arbeide videre med Tofteberg som nytt felles næringsområde for Nedre Glomma.
- Sikre god forvaltning av arealpott gitt i fylkesplan «Østfold mot 2050».

Byomformingsstrategien skal fortsatt ligge til grunn for videre utvikling. Elva vil fortsatt være utgangspunktet for utviklingen, med Gamlebyen, FMV og nytt kollektivknutepunkt på Grønli / Dammyr som tyngdepunkter. Videre gir utbyggingsplanene for Værste (Kråkerøy) forutsetninger for valg av skoleløsninger i sentrum. Prognosen tilsier økt behov for skolekapasitet på Værste – og utbyggingsløsningene her må sees i sammenheng med utviklingen i Kråkerøy og sentrum.

Boligbygging 2022-2033

En sentral forutsetning i kommunens befolkningsprognose er forventningene om boligutbyggingen lokalt. Boligbygging er både en forutsetning og en konsekvens av befolkningsvekst. I årets prognose (2021) er det lagt inn et boligbyggeprogram i tråd med det som er vedtatt, regulert og forventet utbygd. Fredrikstad har en ambisiøs arealplan og mange utviklingsområder for flere typer boliger. Dette er også lagt inn i boligbyggeprogrammet, som brukes som bakgrunnsinformasjon i KOMPAS-modellen. Antall boliger totalt i perioden er justert ned, i tråd med forventet boligbehov på i 5000-6000 enheter.

Fagnotat - Plan for skolebygg

Det er også gjort antakelser om realiseringstidspunkt. Dette er ingen fasit, men gir noen grunnleggende antakelser som er nødvendig for å få en best mulig prognose for de ulike områdene i Fredrikstad.

I boligbyggeprogrammet ligger det inne en relativt sterk vekst tidlig i perioden. Samtidig som pendlingstiden til Oslo med tog vil bli ca. 10 minutter kortere. Det forventes at dette vil henge sammen og kunne gi en sterkere etterspørsel etter boliger i denne perioden.

I noen områder ser det ut til at det er en aldersstruktur i befolkningen kombinert med en boligstruktur (høy andel eneboliger) som indikerer at generasjonsskifter vil komme, eller allerede har startet. Dette er det tatt hensyn til. Disse områdene er Begby, Slevik og Borge.

Videre har Fredrikstad flere store transformasjonsområder hvor utbygging er startet, eller forventes. Det er forventet en sterk vekst i sentrumsområdet, i tråd med overordnede målsettinger. Samtidig får vi også en vekst i lokalsamfunnene som er populære blant barnefamiliene.

Plan for skolebygg
Fagnotat om hovedtema 2

**Tilstrekkelig
skolekapasitet i
fremtidsrettede
skoleanlegg**

Fagnotat - Plan for skolebygg

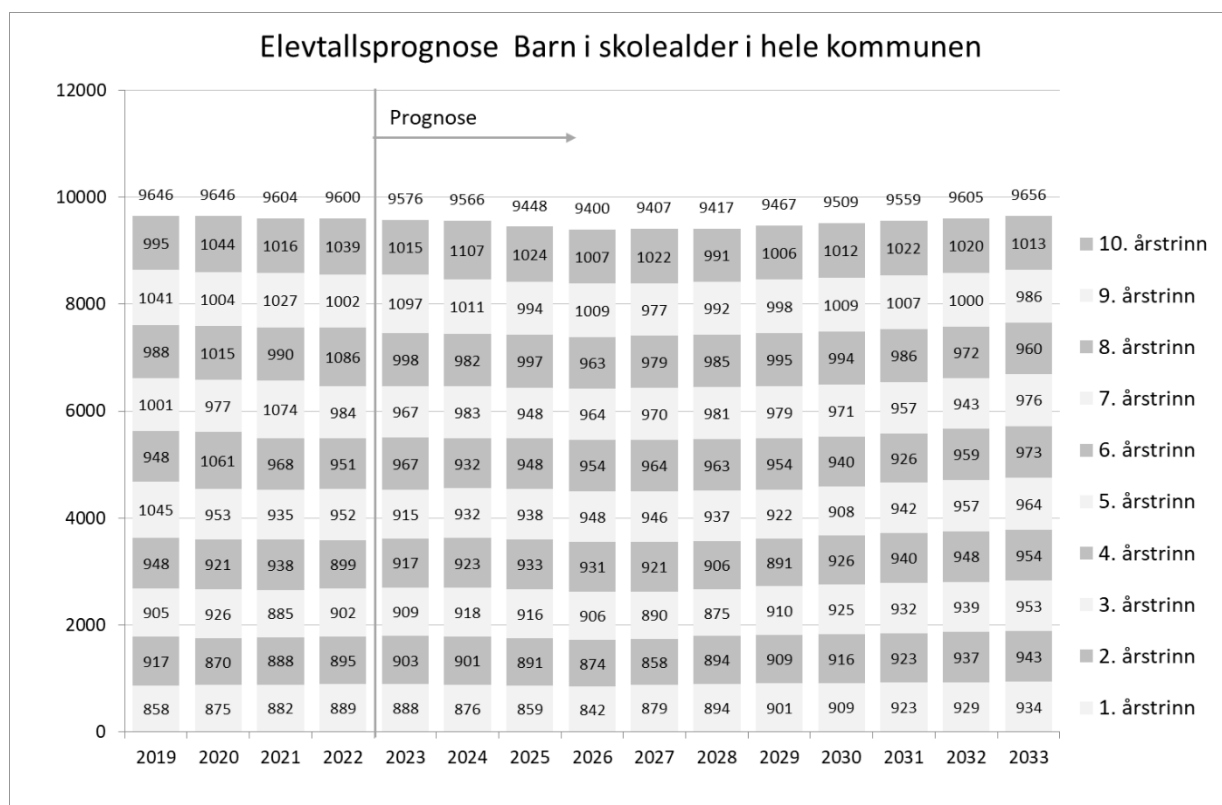
Tilstrekkelig skolekapasitet i fremtidsrettede skoleanlegg - Behovs-, kapasitet- og tjenestefaktorer i vurdering av skolebygg og skolestruktur

Langsiktige behov – Prognosen oppsummer de demografiske forventningene i kommuneplanen

For alle skolene ble det i del I av plan for skolebygg presentert elevtallsprognose som angir forventet elevtallsutvikling frem mot 2033.

Elevtallsprognosene er utarbeidet av Fredrikstad kommune med hjelp av analyseverktøyet KOMPAS (Kommunenes plan- og analysesystem). Bakgrunn og forutsetninger i prognosen er å finne i notatet «Lokalsamfunn mot 2033» som legges ved plandokumentet.

Samlet sett er elevtallet i kommunen ventet å holde seg relativt stabilt, men det er noe variasjon mellom skoleområdene ang. hvor det er ventet vekst, stabilt elevtall eller nedgang i elevtall.

Fagnotat - Plan for skolebygg

Dagens kapasitetssituasjon – hvor kommer kapasitetsbehovene

Skolenavn	Elevtall 2020/21 (GSI)	Kapasitet Fredrikstad kommune	Vurdert funksjonell kapasitet	Funksjonell kapasitets- utnyttelse 2020/21
Ambjørnrød skole	272	350	362	75 %
Begby skole	437	450	484	90 %
Borge skole	153	125	161	95 %
Borge ungdomsskole	451	500	594	76 %
Cicignon skole	487	525	477	102 %
Gressvik ungdomsskole	366	500	476	77 %
Gudeberg barne- og ungdomsskole	415	575	606	69 %
Hauge skole	234	230	220	107 %
Haugeåsen ungdomsskole	461	510	464	99 %
Hurrød skole	319	375	373	86 %
Kjølborg skole	274	350	397	69 %
Kråkerøy ungdomsskole	355	350	338	105 %
Kvernhuset ungdomsskole	467	500	473	99 %
Lunde barneskole	207	350	311	66 %
Manstad skole	415	425	420	99 %
Nylende skole	56	100	93	60 %
Nøkleby skole	495	675	593	83 %
Rekustad skole	284	400	363	78 %
Rød skole Kråkerøy	267	300	326	82 %
Rød skole Onsøy	368	400	410	90 %
Rødsmyra skole	280	425	357	78 %
Sagabakken skole	226	350	378	60 %
Slevik skole	171	270	269	64 %
Torp skole	229	200	244	94 %
Torsnes skole	143	180	195	73 %
Trara skole	365	420	401	91 %
Trosvik skole	522	700	673	78 %
Vestbygda ungdomsskole	171	270	243	70 %
Årum skole	145	150	140	103 %

For alle grunnskolene i Fredrikstad er det en samlet funksjonell kapasitetsutnyttelse på 83 %. Dette er en høy utnyttelsesgrad når en tar i betraktning at det er 29 grunnskoler i kommunen.

Fagnotat - Plan for skolebygg

Cicignon skole, Hauge skole, Kråkerøy ungdomsskole og Årum skole har en vurdert funksjonell kapasitetsutnyttelse over 100%. Det vil si at det er svært trangt på skolene i dag.

Videre har skoler som Haugeåsen ungdomsskole (99%), Kvernhuset ungdomsskole (99%), Manstad skole (99%), Borge skole (95%), Torp skole (94%), Trara skole (91%) og Begby skole (90%) også kapasitetsutfordringer.

Det er fire skoler som er i gul sone og som ligger tett på rød sone. Rød skole Onsøy (90%) er en av disse.

Et sentralt mål er å få til en gunstig utnyttning av funksjonelle skoleanlegg som Vestbygda ungdomsskole, Trosvik skole, Torsnes skole, Sagabakken skole, Rødsmyra skole, Rekustad skole, Nylende skole, Lunde skole, Gressvik ungdomsskole, Ambjørnrød skole (etter utbygging) og Borge ungdomsskole. Alle disse grunnskolene bør sikres et elevtall opp til sin funksjonelle kapasitet.

Et godt læringsmiljø må stå i fokus ved etablering av nye skoleanlegg, oppgradering av eksisterende og ved endring av skolestruktur. Det er mange element som er viktige for å skape en god skole, bl.a. at virksomheten har gode og hensiktsmessige lokaler og areal både inne og ute. Skolens uteareal og bygg må være godkjent i henhold til forskrift om miljørettet helsevern i skoler og barnehager.

Skolens uteområde er en viktig del av det fysiske læringsmiljøet. Det er ikke bare størrelsen på tomten som er avgjørende, men også hvordan uteområdet kan legges til rette for det antallet barn/elever anlegget blir planlagt for. Nærliggende areal som kan benyttes i undervisning og i pauser må også tas med i vurderingen. Et viktig prinsipp i valg av skolestruktur bør være at elevene som bytter skole skal få et godt fysisk læringsmiljø på den nye skolen. Planlagte bygningsmessige tiltak bør være ferdige før elevene blir flyttet til den nye skolen.

Justering av skolekretsgrensene for å utnytte ledig kapasitet på naboskolen

Et viktig virkemiddel for å sikre en elevfordeling i tråd med kommunens bygde skolekapasitet, er å endre / justere på skolenes inntaks- og skolekretsgrenser. Disse virkemidlene må være i samsvar med nærskoleprinsippet.

Dette kan være et aktuelt virkemiddel i og rundt de skolene med liten / ingen ledig skolekapasitet. I utarbeidelsen av muligheter og framtidige nye lokaliseringalternativ og skoletyper vil dette være en faktor som gir føringer på løsningene. Å søke løsninger som fyller opp moderne skoler med ledig kapasitet (Trosvik, Sagabakken, Borge u, Ambjørnrød, Vestbygda u, Gressvik u, mv) og som reduserer kapasiteten på «sprengte» skoler som Kvernhuset, Trara, Cicignon, Årum, Hauge, mv er et sentralt fokusområde i planen.

I første rekke gjelder dette skoler i sentrum og østsiden.

Opplæringsloven er under revidering og nærskoleretten blir vurdert i denne sammenhengen. I høringsnotatet fra departementet foreslås det endringer som gir kommunene større fleksibilitet i fordeling av elever, blant annet ut fra kapasitet på skolene, boområder, skolevei/trafikksikkerhet og geografi/topografi. Kommunene kan fastsette forskrifter som gir forutsigbarhet ift. nærskolerett.

Fagnotat - Plan for skolebygg

Hvordan kan endring av skolestrukturen styrke kommunen som pedagogisk tjenesteprodusent i framtida?

Lokaliseringen og organiseringen av de 29 kommunale grunnskolene i Fredrikstad utgjør kommunens skolestruktur – og sier noe om hvor og hvordan kommunen innretter sine tjenester.

Antall skoler og antall enheter vil også virke inn på ledelse- og kontrollspennet. Mange enheter virker inn på organisasjonsstrukturen og gir et større administrativt og politisk kontrollspenn. Tallet på mange små barneskoler vil kunne vanskeliggjøre forutsetningene for kommunen om å produsere mest mulig «like» grunnskoletjenester og sikre god kvalitet på mange steder framfor færre enheter. I fagnotat om pedagogiske faktorer blir dette forholdet beskrevet mer i detalj med tanke på hvilke pedagogiske rammevilkår skolene får i fremtiden. Her er det tydelige krav om et sterkere samarbeid mellom pedagogene og hvordan pedagogene kan få utvikle seg til å bli «profesjonelle» lærere.

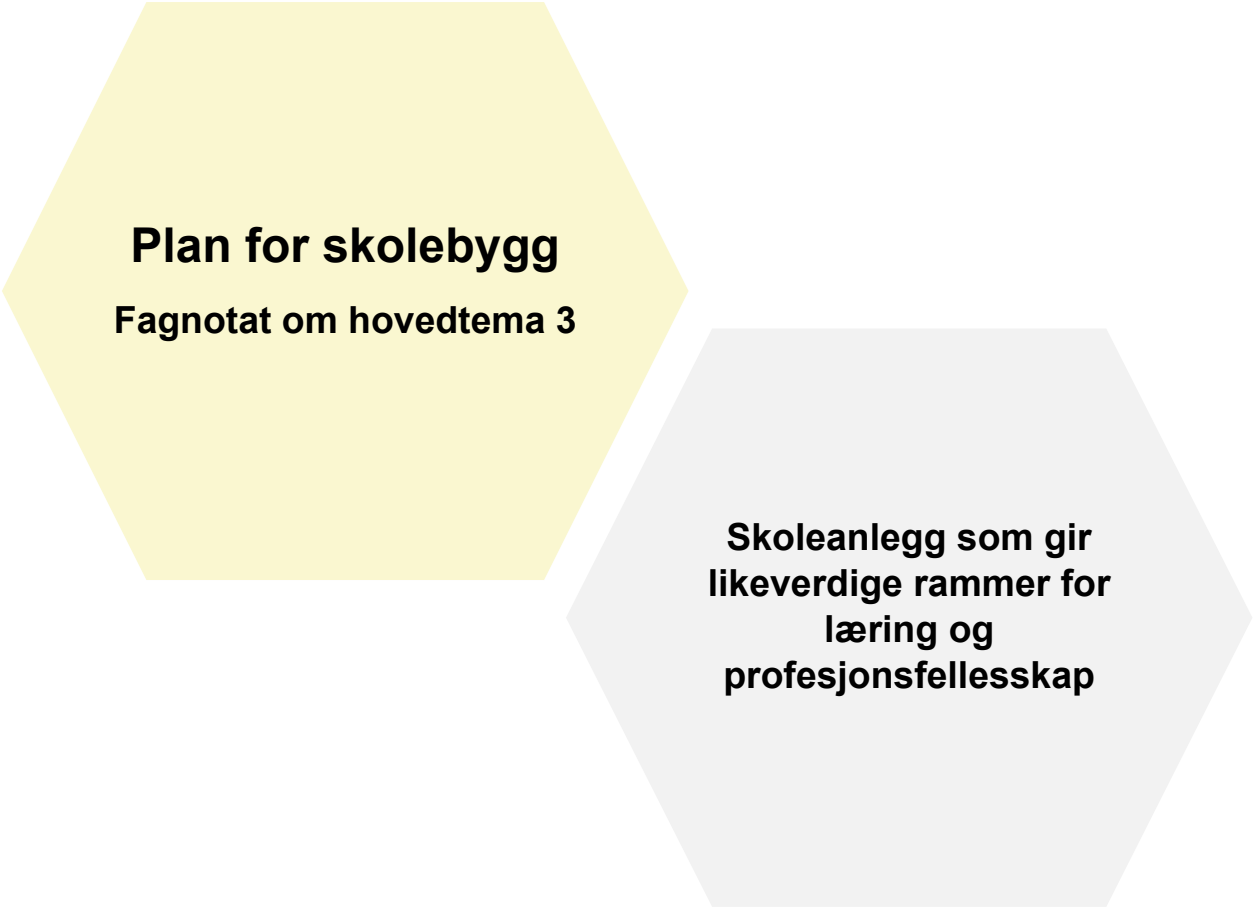
Størst mulig grad like grunnskoletjenester for alle elevene

Fredrikstad kommune er først og fremst en tjenesteprodusent – og disse tjenestene skal i størst mulig grad være like uavhengig av hvem du er og hvor du bor i Fredrikstad. Samtidig skal tjenestene leveres med kvalitet og ha en effektiv og bærekraftig ressursbruk. Skolestruktur angir lokaliseringene som de kommunale grunnskoletjenestene skal gis i. Et sentralt spørsmål for alle aktører i «et produksjonsmiljø», er om dagens lokaliseringer gir de beste forutsetningene for kvalitet og effektivitet i framtida.

Fredrikstad kommune skal gi gode og effektive skoletjenester til elevene og innbyggerne. Større og mer moderne skoler har gjerne et bedre utgangspunkt til å skape mer «like» forutsetninger for arealbruk, utforming og bygningsmessige kvaliteter.

Elevene er hovedmålgruppen for grunnskoletjenestene, og læring, trygghet og trivsel for barn og unge har hovedfokus. I kommunal tjenesteproduksjon bør målet være å tilby like og rettferdige tjenester til alle brukerne. En helhetlig strukturgjennomgang bør derfor ha et sterkt fokus på å gi elever gode utviklingsmuligheter i et fysisk læringsmiljø som forsterker skolens formidlingsarbeid. Et godt fysisk læringsmiljø tilpasset den pedagogiske virksomheten vil derfor være avgjørende for kvaliteten i kommunens samlede opplæringstilbud.

I skolesammenheng har diskusjonen om likeverdige driftsvilkår ofte vært koblet til innholdet i undervisningen, framfor fordelingen av lærertetthet og skoleanleggenes kvalitet, som måleenhet for sammenligning av grunnskoletjenestene (pedagognormen har til viss grad kompensert for de store skolene). En må derfor stille spørsmål om hvilke betydning skoleanleggets utforming har for lærernes mulighet til å gjennomføre en variert og tilpasset undervisning. Videre må det tas stilling til om det er framtidsrettet og hensiktsmessig å utjevne lokale forskjeller (også folkehelse) mellom eksisterende skoler for å sikre en mer like grunnskoletjenester.

Plan for skolebygg
Fagnotat om hovedtema 3

**Skoleanlegg som gir
likeverdige rammer for
læring og
profesjonsfellesskap**

Pedagogiske, organisatoriske og sosiale faktorer i vurdering av skolebygg og skolestruktur

Skolens oppgave er utdanning og opplæring og grunnskolene er pedagogiske organisasjoner som skal produsere denne læringen. For at kvaliteten i denne opplæringa skal videreutvikles, må lærerne sikres rammevilkår som understøtter pedagogisk praksis og skoleeiers mål med framtidens skole i Fredrikstad.

Derfor vil de pedagogiske og de organisatoriske rammefaktorene i en plan for skolebygg være helt sentrale. Dette kapittelet omtaler noen viktige prinsipper for hvordan pedagogisk utvikling skal skje i det fysiske lærings- og arbeidsmiljøet i Fredrikstad.

Fagfornyelsen og læringsmiljøet – læring for framtiden

Hele det nye læreplanverket (LK20) skal tas i bruk trinnvis fra skoleåret 2020/21. Grunnskolene i Fredrikstad skal bli best mulig til å realisere intensjonene i det nye læreplanverket. Det fysiske læringsmiljøet skal være et verktøy for ei slik realisering av de verdiene og prinsippa som planverket er bygd på:

1. **Læringa skal være relevant** for elevene både her og nå og for framtida. Samfunnet og arbeidslivet endrer seg i tråd **med ny teknologi, ny kunnskap og nye utfordringer**. Et bærekraftig demokrati treng barn og unge som er reflekterende, kritiske, utforskende og kreative.
2. Skolen skal legge til rette for skaperglede, utforskertrang, tverrfaglighet og dybdelæring. Gode rammer for dette krev **tydelige prioriteringer**.
3. Det skal være **tydeligere sammenheng** i hele læreplanverket. Det innebærer bedre sammenheng i og **mellom fagene, og mellom verdier/prinsipper og kompetansemålene** i fag.
4. Dei fem grunnleggende ferdighetene *Muntlige ferdigheter, Å kunne skrive, Å kunne lese, Å kunne regne, og Digitale ferdigheter* skal **videreføres og innlemmes fagene**.
5. Det skal utvikles kraftige **profesjonsfaglige fellesskap** på og mellom skoler. Alle tilsette skal involveres i dette.

Det fysiske læringsmiljøet i skolen må støtte opp under alle disse forutsetningene. Lokal skolestruktur i Fredrikstad kommune må ta innover seg konsekvensen av disse faktorene.

Nyere, større og mer moderne skoler kan gi fysiske forhold og en utforming som stimulerer til den opplæringen som læreplanverket initierer. Det fysiske læringsmiljøet skal legge til rette for varierte læringsformer og fremme tilpassa og differensiert opplæring. Det vil kreve fleksible læringsareal med god tilrettelegging for bruk av teknologi og ulike digitale verktøy, slik at lærerne til kan velge metoder og praksis som forsterker elevenes læring.

Mange av de kommunale skolene i Fredrikstad er bygd og tilpasset andre lærings- og kompetansekrav. Ett av de langsiktige målene i denne planen er å utvikle skoleanlegg med teknologirike læringsareal som skal understøtte ei undervisning med mer elevsentrerte læringsmetoder, dybdelæring og økt tverrfaglig involvering. Eksperimentell og innovativ undervisning i tråd med nytt læreplanverk vil kreve skoleanlegg som er utformet med tanke på dette. Skolene i Fredrikstad drives godt: Dette gjelder også for de minste skolene i kommunen. Men det er mye som tyder på at rammebetingelsene for de små skolene blir utfordrende framover jmf fagfornyelsen og ressurstildeling til små enheter.

Fagnotat - Plan for skolebygg

Forskning peker på noen faktorer som kjennetegner god læring og kvalitet i opplæringa slik:

1. Relasjonsbasert klasseledelse (Pianta og Hamre, 2009)

Et godt og trygt læringsmiljø er preget av gode relasjoner mellom lærer og elev – og elevene seg imellom. Elevene blir møtt med forventninger om å mestre og blir gitt relevant og tilpassa læringsstøtte. Det er strukturert og synlig ledelse i klasserommet.

2. Fagkunnskap og formidlingsevne (Durham University v. Coe, Aloisi, Higgins og Major, 2014)

De dyktigste pedagogene har god kunnskap i fagene de underviser i og legger til rette for tilpassa og relevant bruk av læringsstrategier og identifiserer elevenes faglige utfordringer.

3. Læringssyn (t.d. Dweck, 2006; Vygotsky, 1982)

Det er sammenheng mellom læringssyn og effekten på elevenes læring. Lærernes egne tanker og forestillinger om hva som gir den beste læringa og hvordan dette skjer, samt rolle og metodevalg vil påvirke elevenes læring.

4. Profesjonsfellesskap (Rutter et. al., 1979; Dufour & Eaker, 1998; Thompson, Gregg & Niska, 2004; Stoll, McMahon & Thomas, 2006; DuFour & Fullan, 2013)

Lærere som sammen vurderer egen og andre sin praksis i lys av teorier og forskning, som grunnlag for endring og utvikling, holder seg oppdaterte og undervisningen får stor innvirkning på elevenes faglige og sosiale læring.

Samhandling og tverrfaglig arbeid blir spesielt fremhevet. Skolen vil i framtiden bli preget av økt mangfold, større kompleksitet og raskere endringstakt. Lærerne må være kompetente på fag, ha kompetanse på didaktikk og metoder, kunne formidle og kommunisere – og samtidig kunne utforske og være nysgjerrige på nye løsninger. Det fysiske lærings- og arbeidsmiljøet må være med å understøtte disse vilkårene.

Skolestørrelse kan også indirekte påvirke elevens læring og læringsutbytte gjennom kvaliteten på det psykososiale miljøet i gruppen/klassen, deltagelse i fag/fordypning utover fag/timfordeling, skolens/lærers kontakt med lokalmiljøet og foreldre, og relasjoner mellom lærer og elev.

For lærere vil skolestørrelse være av stor betydning når det gjelder profesjonsfellesskap, fagspesifikk kompetanse og mulighet for å fordele arbeidsbyrder som planlegging av felles tema, administrative oppgaver og for eksempel vurdering av elevarbeider.

Fagnotat - Plan for skolebygg

Fag, kompetanse- og profesjonsutvikling

Lærere underviser i fag og det er lettere å få til undervisningsfaglig utvikling dersom det er flere som underviser i samme fag og på samme klassetrinn. Samarbeid mellom lærere handler om å utvikle og dele faglig innhold som skal presenteres for elevene og ikke minst utvikling og valg av opplæringsmetodikk, vurderingsmetodikk etc. Den mest utbredte måten å organisere samarbeid på i grunnskolen er samarbeid på trinn. Da er det alltid en fordel at det er flere klasser på samme trinn. Variasjon og tilpasning i opplæringen er viktig, blant annet fordi elever er forskjellige og lærer på litt forskjellige måter. Derfor er det viktig at lærerens verktøykasse er i kontinuerlig utvikling og sjansene for at det skjer er større når flere samarbeider.

Pedagogiske motiv som kommunen kan / bør oppnå med eventuelle endringer i struktur

Skoleorganiseringen skal legge til rette for profesjonsfellesskap og pedagogisk kvalitet

Skoleorganiseringen sørger for en inspirerende, motiverende og lærerik skole for elevene

Skolene har fysiske lærings- og arbeidsmiljø som stimulerer til pedagogisk variasjon og metodebruk

Organiseringen av skolesektoren ivaretar behovet for kompetanse og ledelse

Høyere utdanningskrav i kjernefagene for lærere i grunnskolen kan vanskeliggjøre spesialisering i små grunnskoler

Det er nylig innført høyere utdanningskrav i kjernefagene på grunnskolen. Disse kompetansekravene er oppe til vurdering etter regjeringsskifte høsten 2021, men foreløpig er det ikke gjort endringer i kravene.

Innføring av kompetansekrav kan vanskeliggjøre rekruttering av kompetanse og sammensetning av rett kompetanse i mindre pedagogiske miljøer. Tidligere ble en stor del av grunnskolelærere utdannet som allmennlærere med mulighet til å undervise i alle fag fra 1.-10. trinn. Selv om man naturlig nok også da ønsket spredning i kompetanse og undervisningsfag i kollegiet ved de ulike skolene, var ikke sammensetning av kompetanse styrende i like stor grad som det vil kunne bli nå.

Sammensetninger av undervisningsfag vil nå kunne bli mer styrende ved ansettelsesprosesser og organisering av ulike team på skolen. Ved skoler med færre paralleller vil sammensetninger av lærerkompetanse kunne bli mer krevende kabaler da man ikke nødvendigvis lenger har «allmennlæreren» som kan undervise i en rekke forskjellige fag for «sin» klasse. Dette gjelder spesielt ved ungdomsskoler der man nå har krav til 60 studiepoeng i norsk, samisk, engelsk og matematikk og 30 studiepoeng i øvrige fag. Ved et større lærerkollegium vil man som skole kunne få større fleksibilitet og bedre mulighet til å bygge opp faglige fellesskap, samt til å oppfylle krav om faglig fordypning også i mindre fag slik som eksempelvis praktisk-estetiske fag, kunnskapsfag og fremmedspråk. Et resultat av denne dreiningen kan være at man må ansette faglærere i deltidstillinger og at kanskje enkelte lærere må undervise ved flere skoler hvis det veldig små ungdomstrinn.

I denne planen presenteres en løsning med ny ungdomsskole for sentrum. En utfordring med denne ungdomsskolen, er at skolen blir liten og Fredrikstad kommune må da drøfte gjennom de organisatoriske og pedagogiske problemstillingene som er nevnt ovenfor for denne skolen.

Fagnotat - Plan for skolebygg

Disse nye lovkravene om kompetanse hos lærerne, samt lærerutdanningens organisering dreier altså lærernes kompetanse i retning faglærere, og mindre i retning allmennlæreren.

Økte kompetansekrav til undervisning i grunnskolen vil også kunne gjøre det vanskelig å dekke alle fagområder, kanskje spesielt innenfor de mindre fagene, ved mindre skoler. Ved større skoler vil det i prinsippet kunne være enklere å få mer fleksibilitet og spesialisering i lærerkollegiet. Det bør likevel understrekes at dette henger sammen med timeplanlegging som er en kompleks oppgave med mange faktorer som spiller inn både for større og mindre skoler. For andre yrkesgrupper i skolen som ikke er lovregulert, kan større skoler ha mer ressurser til å ha flere yrkesgrupper i større stillinger. På denne måten vil man kunne styrke «laget rundt læreren» til elevenes beste.

Kraftigere organisasjoner ved større skoler

For lærere vil skolestørrelse kunne være av stor betydning når det gjelder profesjonsfellesskap, fagspesifikk kompetanse og mulighet for å fordele arbeidsbyrder som planlegging av felles tema, administrative oppgaver og for eksempel vurdering av elevarbeider, samt når det gjelder det generelle arbeidet med å skape gode og trygge læringsmiljøer gjennom arbeid med skoleutvikling.

Strukturdebatten må også vurderes opp mot fordelene og ulempene med større fag- og elevmiljø. Fredrikstad kommune kan gjennom å endre lokaliseringene av grunnskolene, etablere mer like skoleorganisasjoner og skoletyper. Dette kan ha fordeler innen:

- økt fleksibilitet – redusert sårbarhet
- felles, mer styrt og lik kompetanse- og skoleutvikling
- redusert kontrollspenn med færre organisasjoner – enklere målstyring, overordna ledelse og resultatoppfølging
- større skoler kan i større grad utvikle fagspesialister og store fagmiljø
- større skoler kan bli mer profesjonelle og samhandlende mot hjelpetjenestene, utvikle spesialpedagogisk miljø og kompetanse på den enkelte skole
- større og moderne skoler

Rekruttering

Det er rimelig å anta at det er lettere å rekruttere medarbeidere med god kompetanse dersom man kan tilby et arbeidsmiljø som allerede har god kompetanse. På større skoler vil det være lettere å skape et miljø med allsidig kompetanse og spisskompetanse på områder hvor det er behov for det

Fredrikstad står i en stor regional konkurranse om lærerkompetansen i Østfold. Det er mange attraktive kommuner i regionen. Nye lærere er utdannet fagspesialister og har høy teknologiforståelse. Det er avgjørende at kommunens grunnskoler er attraktive arbeidsplasser for lærere i hele Østfold. Gjennom fysisk gode tilrettelagte bygg med variert utforming kan kommunen styrke sin attraktivitet. Utviklingsorienterte fagmiljøer er attraktive arbeidssteder. Fra 2025 vil det være et krav at lærere på barnetrinnet har minimum 30 studiepoeng for å undervise i norsk, samisk, tegnspråk, engelsk og matematikk. På ungdomstrinnet vil det være krav om 60 studiepoeng i de samme fagene.

Erfaringer fra de siste årene har vist at det har vært vanskeligst å fylle lærerstillingene med kvalifiserte søkere på de minste skolene og det har hovedsakelig vært lettere å få søkere til de større skolene. Det er lite som tilsier at dette blir enklere med årene.

Hva som motiverer lærere og ledere til å søke jobber varierer. En skolestruktur som tilrettelegger for solide fagmiljøer og moderne skoleanlegg kan bidra til å gjøre skolene i Fredrikstad til en attraktiv arbeidsplass.

Fagnotat - Plan for skolebygg

Lærens bidrag er den faktoren som i størst grad påvirker elevenes læring (Hattie, 2009) Å lykkes med rekrutteringen av dyktige lærere vil være en svært viktig oppgave for Fredrikstad kommune i årene som kommer.

Dette er eksempler på dimensjoner som også må vektlegges i valg av skolestruktur.

Hjelpetjenestene og spesialundervisning

Færre skoler og større skoler vil og ha bedre rammer for å utvikle de spesialpedagogiske miljøene ved skolene. Forutsetninger som gir økt profesjonalitet i møte mot det eksterne hjelpeapparatet og foreldrene – vil og kunne gi en mer effektiv og kvalitativ hjelp til elevene. Større skoler kan bygge bredere og større spesialpedagogiske team ved skolene. Med færre enheter vil hjelpetjenesten kunne arbeide mer effektivt med sin innsats i skolene.

Har klassestørrelsen betydning for muligheten til å drive tilpasset opplæring? Vil fulle klasser/store skoler hindre tilpasset opplæring? GSI-tallene viser at det brukes mindre timer spesialundervisning per elev i store skoler enn i små. Det finnes ikke noe belegg for å si at en skoles evne til å tilpasse opplæringen til elevenes behov samvarierer med klassestørrelse eller skolestørrelse. Tilpasset opplæring handler først og fremst om lærernes kompetanse i å lage variert opplæring for elevene. Da kan skolens ressurstilgang ha noe å si og det kan slå positivt ut med større klasser og større skoler. Hvorvidt en skole er god på å skape effektiv læring for elevene og godt skolemiljø, handler først og fremst om ledelsens og lærernes kompetanse i å skape et godt læringsmiljø for elevene og slik stimulere utviklingen av den enkelte elevs evner og anlegg.

Større sosiale elevmiljø

Elever er forskjellige på mange ulike måter. F.eks. har noen utpregede sosiale ferdigheter, har lett for å skaffe seg venner, mens andre ikke har dette som sin styrke. I et større elevmiljø vil det være lettere for alle elever å finne medelever som deler interesser og væremåter og dette kan i betydelig grad øke trivsel og trygghet for alle elevene. Ingen skoler i Fredrikstad er «faretruende» små sammenlignet med størrelser i små distriktskommuner. Nylende skole som er den minste skolen, men få-delt organisering gjør klassene til helt greie sosiale størrelser.

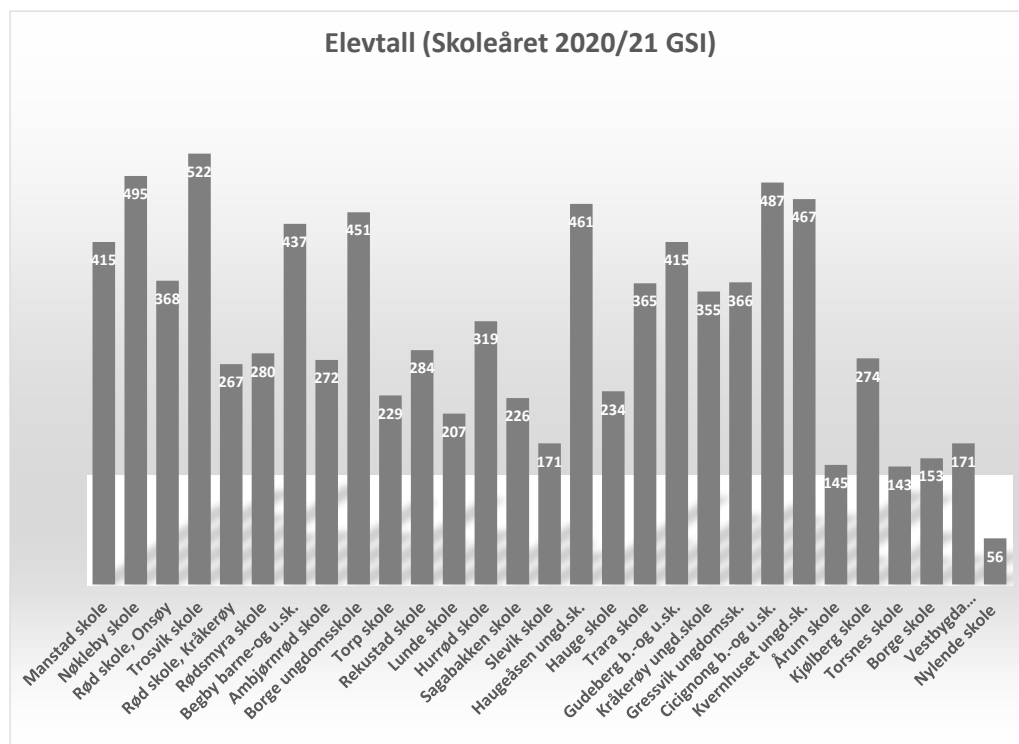
Ledelse

Ledelsen skal være motor i den enkelte skoles utvikling. I større skolemiljøer vil ledelsesoppgavene kunne fordeles på flere og det er flere kloke hoder som sammen kan implementere en omforent pedagogisk ledelsestrategi. På små skoler, med lite ledelsesressurser blir dette fort «en litt ensom greie». Det å ha et team av ledere rundt seg gir fordeler i skolehverdagen og i utviklingen av skolen som en lærende organisasjon.

Fagnotat - Plan for skolebygg

Skolestørrelser

Et sentralt moment i vurderingen av forslag til nye skolestrukturer i Fredrikstad, er vurderingen av hvor store grunnskolene skal være i framtiden. Samtidig er det også slik at relativt homogene grunnskoler danner grunnlag for et mer likeverdig skoletilbud i kommunen. I dag er det stor variasjon i skolestørrelsene i Fredrikstad.

Det er i skoleåret 2020/21 kun Trosvik skole (1-7) som har et elevtall over 500 elever.

Hva kjennetegner en stor og hva kjennetegner en liten skole?

I internasjonal sammenheng regnes skoler med 300-900 elever som middels store (nedre grense er gjerne avhengig av årstrinn), mens man i Norge regner dette for store skoler. De senere år er det bygget en god del større skoler i Norge også. I dag er det flere videregående skoler og noen grunnskoler (blant annet Frogner skole- og kultursenter) som har flere enn 1000 elever.

Internasjonal forskning om sammenheng mellom skolestørrelser og læringsresultat bygger altså på andre mål for skolestørrelser enn det som legges til grunn her til lands, og resultater fra internasjonal forskning er der.

Hva er den gunstige skolestørrelsen? Statistisk Sentralbyrå (SSB) kategoriserer norske grunnskoler etter tre størrelser:

- Små skoler – mindre enn 100 elever
- Mellomstore skoler – mellom 100 og 299 elever
- Store skoler – mer enn 300 elever

Fagnotat - Plan for skolebygg

I dag går utviklingen i retning av stadig større norske grunnskoler. Dette skjer som et resultat av en villet politikk gjennom en samordnet areal- og transportplanlegging med økt sentralisering og fortetting som resultat. Samtidig skjer dette fordi attraktive arbeidsplasser har oppstått i byer og tettsteder, mens arbeidsplassutviklingen ikke har hatt samme profil i spredtbygde strøk.

Bedre infrastruktur, teknologi og bosettingsmønster gjør at de kommunale tjenestene blir stilt ovenfor andre utfordringer. Derfor kan det være hensiktsmessig å ta en gjennomgang av hvordan de kommunale barneskoletjenestene blir produsert og fordelt.

Det er lite skoleforskning som direkte kan vise til klare sammenhenger mellom skolestørrelse og kvalitet, men mange kommuner vurderer at større skoler gir grunnlag for et bredere, større og mer attraktivt fagmiljø som i større grad har forutsetninger for å innfri føringene i læreplanene og fagfornyelsen enn små grunnskoler.

Elevprestasjoner og skolestørrelse

Siden 2019 har såkalte skolebidragsindikatorer blitt publisert for landets grunnskoler og videregående skoler i Skoleporten. Samlet sett for mellom- og ungdomstrinnet, viser de todimensjonale analysene at sannsynligheten for å være en skole med høyt skolebidrag over tid øker med skolestørrelsen, antall elever per lærer og andel elever med foreldre med høyere utdanning.

John Hattie finner i sin metastudie at når det gjelder ungdomsskoler og videregående skoler, har skoler med mellom 600 og 900 elever mer positiv effekt på elevens læring enn tilsvarende skoler som har færre eller flere elever. Det er nærliggende å tenke at store skoler kan ha fordeler av fleksibilitet i organisering og ressursutnyttelse, bedre tilrettelegging for utvikling av et godt, faglig forankret profesjonsfelleskap og dermed tiltrekke seg dyktige lærere. Selv om kravene til faglig kompetanse blant lærere som jobber på barnetrinnet ikke er like høye som for ungdomstrinnet, er det grunn til å tenke at også barneskoler kan dra nytte av noen av fordelene som kommer ved å være en større enhet.

Man kan *ikke entydig fastslå at skolestørrelse har betydning for elevenes skoleprestasjoner*. Man kan konstatere at det er få studier som slår fast at elevers skoleprestasjoner gagnes av store skoleenheter (over 800 elever), og særlig ikke for de yngste elevene. Elevgrupper som i utgangspunktet har dårligere forutsetninger (lav sosioøkonomisk status eller utenlandsk bakgrunn) gagnes i større grad av å være på mindre skoler (under 2-300 elever). Ut fra forskning kan man si at *skolestørrelsen kan ha en viss påvirkning på elevenes sosiale situasjon*. Flere studier tenderer til at på et generelt plan gagnes elevenes nærvær, grad av skoleavhopp, følelse av tilhørighet og delaktighet, engasjement for skolearbeidet på de mindre skolene. Det samme gjelder foreldrenes engasjement og opplevelse av innflytelse. Det er imidlertid viktig å være bevisst på at man snakker om små og mellomstore skoler i norsk målestokk og ikke internasjonal målestokk.

Jevnt over blir andre forhold ved skolene, især læringsmiljø og sosioøkonomisk bakgrunn trukket frem som faktorer som har langt større påvirkning på elevers faglige og sosiale utbytte av skoletiden. For vurderinger av fremtidig skoleorganisering vil det derfor være viktig å drøfte hvordan de ulike mulighetene for organisering kan legge til rette for systematisk og godt arbeid med læringsmiljøer og innholdskvaliteter i skolen gjennom skoleutvikling. Forskningen har særlig fokusert på seks faktorer som har hatt størst effekt på elevens læring og elevenes læringsutbytte;

- Læreplanene
- Læreren
- Tilnærming til undervisning
- Eleven
- Elevens hjemmeforhold
- Skolen

Fagnotat - Plan for skolebygg

Alle disse faktorene går nødvendigvis over i hverandre, og påvirker hverandre. Skoleeier/kommune har anledning til å påvirke noen av disse ulike faktorene gjennom sitt rammeverk for skolene. De tre faktorene det er naturlig å drøfte i denne utredningen er *læreren*, *tilnærming til undervisning* og *skolen*. *Skolen* som faktor har vi allerede drøftet i dette kapittelet, og i det følgende kommer vi inn på de to siste faktorene; *læreren* og *tilnærming til undervisning*.

Skoletyper

I dag er det 29 kommunale grunnskoler i Fredrikstad (20 barneskoler, 6 ungdomsskoler og 3 kombinerte skoler) med en gjennomsnittlig skolestørrelse på 373 elever i skoleåret 2021/22. Det er ingen andre typer som 1-4, 5-7, 5-10, mv., og kommunen har med det en inndeling av skoletyper som er de vanligste i Norge – og som på mange måter følger aldersinndelingen i læreplanverket for småtrinnet, mellomtrinnet og ungdomstrinnet.

Det er svært begrenset med norske studier som har valg av skoletype eller skolestørrelse som hovedfokus. Skolen er en kompleks organisasjon med en rekke faktorer som spiller inn på elevers utbytte av skolegangen både sosialt og faglig. Flere studier ser imidlertid på skolestørrelse og skoletype som noen av flere faktorer som kan forklare variasjoner i ulike resultatmål som for eksempel mobbing, eksamensresultater, resultater på nasjonale prøver og motivasjon. Andre variabler enn skolestørrelse og skoletype som kan være med å forklare ulike resultatmål i skolen er også svært viktige, men hører til en mer generell diskusjon om kvalitet i skolen som drøftes mer i kapitlene om skoleutvikling.

Basert på en rekke norske studier er det begrenset grunnlag for å hevde at skolestørrelse isolert sett er avgjørende for elevers psykososiale forhold og faglige resultater. (Bakken og Seippel 2012, Bakken og Elstad 2012, Opheim et al. 2013, Steffensen et. al. 2017, Olweus og Solberg 2006, Udir 2018a, basert på Wendelborg et al. 2018). For skoletype kan det tyde ungdomsskoleelever i større grad enn barneskoleelever oppnår fordeler med å gå på kombinerte skoler sammenlignet med rene barne- og ungdomsskoler (Lødding og Vibe 2010, Bonesrønning og Iversen 2010, Grøgaard, Helland og Lauglo 2008, Opheim et al. 2010). Studier kan vise til bedre resultater på nasjonale prøver, motivasjon og læringsmiljø på de rene barneskolene. Det er også verdt å legge merke til en studie om mobbing fra 2010 som viser at andelen av elever som mobber andre, er betydelig lavere på barneskoler enn på 1-10 skoler og ungdomsskoler (Lødding og Vibe 2010: side 11 og 75).

For ungdomstrinnet viser enkelte studier til små og lite signifikante forskjeller mellom ulike skoletyper og er forsiktige i konklusjonene, mens andre studier viser til høyere prestasjoner og positiv prestasjonsutvikling ved kombinerte skoler.

Når det i dag bygges nye skoler, legges det stor vekt på at elevene skal «vokse» gjennom skoleanlegget ved at det tilrettelegges for trinn og soner i skolen som skal betjene ulike årstrinn. Alle trinn får egne innganger med egne garderober og fellesareal. Noen av trinnarealene utformes forskjellig, slik at de tilpasses alder, gruppe og læreplan. Møbleringen av trinnareal må være avstemt med pedagogisk praksis som gir muligheter for variert undervisning.

Plan for skolebygg

**Fagnotat om
hovedtema 4**

**Trygg skolevei/
hjertesone**

**Nærmiljø og
folkehelse**

Trygg skolevei/ hjertesone, nærmiljø og folkehelse

Skolen som sosialt treffsted

En skole representerer en viktig institusjon i lokalmiljøet og er et identitetsskapende element i lokalmiljøet. Skolen er et samlingspunkt og fysisk base for aktiviteter også utenom skoletid. Kveldsaktiviteter, 17. mai feiringer, valglokale, mv gjør at de fleste innbyggerne i skolekretsen har et forhold til skolen. Mange opplever skolen i nærmiljøet som et kvalitativt godt kommunalt tilbud, uavhengig av elevtallsutviklingen. Mange nyere skoler i Norge har de senere årene etablert kantine, gode formidlingsarealer og kombinasjonsløsninger med skolekjøkkenareal, allrom/amfi, scene osv. og dette gir muligheter for å ta i bruk arealer til ulike formål både i og utenom skoletiden. Dette gjelder også for skoler i Fredrikstad kommune, hvor det er etablert kulturarenaer. I byggeprosjekter bør det derfor tenkes på at fleksible løsninger for kantine, formidlingsarealer, kunst- og håndverksareal, kombinasjons-løsninger med mat og helseareal, allrom/amfi, scene osv. gir en mulighet for nettopp dette.

Skolen er en arbeidsplass som gir aktivitet og attraktivitet i de enkelte lokalsamfunn. En skolenedleggelse vil derfor oppleves nesten utelukkende negativt for lokalmiljø, selv om elevene overføres til nye og moderne lokaler. Årsaker til dette kan være at elevene og lokale arbeidsplasser forsvinner fra lokalsamfunnet, at fritidsaktiviteter i større grad kan bli lokalisert til den nye skolen, og at lokalsamfunnet mister skolen som samlingspunkt. I et folkehelseperspektiv er det også negativt om en flytter fritidsaktiviteter så langt bort at de ikke lenger er i gang/sykkelavstand for brukerne. At en legger ned skoleanlegg som fungerer som nærmiljøanlegg, og at denne funksjonen dermed forsvinner fra lokalsamfunnet, er muligens uheldig i et folkehelseperspektiv siden dette ofte er et tilbud til barn og unge utenom de organiserte tilbudene.

Skolene som nærmiljøanlegg og identitetsbyggere i skoleområdene

Grunnskolen i Fredrikstad er ressursentre i sine respektive nær- og lokalmiljø. Skolene blir brukt som nærmiljøanlegg av lag- og foreninger, skolene arrangerer egne sosiale samlinger og framføringer. Dette utvikler felles stedsidentitet og knytter innbyggerne i skolekretsen sammen.

I de minste skoleområdene – og de skoleområdene som gjerne ligger lengst fra sentrum – vil skolens plass i lokalsamfunnet oppleves trolig som enda mer viktig for innbyggerne – sammenlignet med innbyggere i sentrum som har daglig nærhet til mange offentlige og private tilbud. Nylende skole, Slevik skole og Torsnes skole er eksempler på skoler som har en sterk tilhørighet og identitet i sine respektive områder. På Nylende vil en nedleggelse oppleves som et signal om at kommunen ikke satser på akkurat dette området, selv om elevene kan gå i et større miljø med gode fysiske rammevilkår ved Rekustad skole.

Skolene skal først og fremst være en utdannings- og læringsarena. Nye skoler planlegges for å ha en levetid på minst 40 år. Hvor man velger å bygge en ny skole bør derfor henge nøye sammen med de langsiktige utviklingslinjene i overordnede samfunnsplaner. Samtidig som skolestrukturen skal dekke opp behovet for elevplasser vil må en være bevisst på at etablering av nye skoler og eventuelt nedleggelse av andre skoler kan føre til endringer i det sosiale miljøet og den etablerte sosiale strukturen i et skoleområde. En skolenedleggelse vil innebære at elevene må overføres til andre naboskoler.

Lokalisering, skolenedleggelser og overføring av elever til naboskolen

Erfaringsmessig vil en eventuell skolenedleggelse mobilisere nærmiljøet til å støtte en videreføring av dagens lokaliseringssituasjon. I denne planen er det vurdert flere hovedformer for overføring av elever til andre skolekretser for å løse de langsiktige kapasitetsutfordringene slik:

- Kretsgrensejustering mellom skolekretser for å utnytte eksisterende funksjonell skolekapasitet – og avlaste skoler som har «sprengt» kapasitet

Fagnotat - Plan for skolebygg

- avlaste skoler som Cicignon, Trara, Kvernhuset – prøve å fylle opp skoler med ledig kapasitet
- Overføring til eksisterende naboskole
 - Slevik skole til Rød skole Onsøy
 - Nylende skole til Rekustad skole
- Sammenslåing av flere skolekretser til et felles inntaksområde uten å endre skolested
 - Vestbygda ungdomsskole blir en kombinert 1-10 skole for Manstad skole på barnetrinnet
- Sammenslåing av flere skolekretser til et felles inntaksområde på nytt skolested for alle
 - Borge skole, Torp skole og Årum skole

Etterbruk av eventuelt nedlagte skoler

Etterbruk av eventuelt skoler som foreslås nedlagt blir forelagt politiske utvalg i egne saker. I mange tilfeller kan etterbruk av skoleanlegget være en ressurs for nærmiljøet. Mange skoler blir grendehus/kulturhus m.m. og bygger opp under det frivillige arbeidet i nærmiljøene.

For kommunen er det avgjørende å knesette prinsippet om at nedlagte skoler ikke skal brukes til private skoleformål i framtiden. Det betyr at salg av eiendommen må utelukke at private aktører kan drive privat skoletilbud i det nedlagte skoleanlegget.

Det er mange private grunnskoletilbud i Fredrikstad. Erfaringsmessig ser en at noen elever velger private skoletilbud, når nærskolen eventuelt blir overført til naboskolen.

Folkehelse

Folkehelseloven skal bidra til en samfunnsutvikling som fremmer folkehelse, herunder utjevne sosiale helseforskjeller.

Folkehelsearbeid er samfunnets innsats for å påvirke faktorer som direkte eller indirekte fremmer befolkningens helse og trivsel, forebygger psykisk og somatisk sykdom, skade eller lidelse, eller som beskytter mot ytre helsetrusler, samt arbeid for en jevnere fordeling av faktorer som direkte eller indirekte påvirker helsen. Folkehelsearbeidet er sektorovergripende og omfatter tiltak i mange samfunnssektorer med sikte på å:

- Utvikle et samfunn som legger til rette for positive helsevalg og sunn livsstil
- Fremme trygghet og medvirkning for den enkelte og gode oppvekstvilkår for barn og ungdom
- Forebygge sykdommer og skader

Skolen er kanskje den viktigste folkehelsearenaen i samfunnet, og den er viktig av flere årsaker. Mest fordi det er her vi møter alle barn og unge, og fordi grunnlaget for å bli gode samfunnsborgere legges nettopp i barne- og ungdomsårene. Derfor er det viktig at kommunen sikrer et skolemiljø og et skoletilbud som bygger opp under god folkehelse.

Opplæringsloven sier at alle elever i grunnskoler og videregående skoler har rett til et godt fysisk og psykososialt miljø som fremmer helse, trivsel og læring (§ 9a-1). Ettersom alle barn og unge tilbringer ca. 30 000 timer i allmenndannende institusjoner, er disse arenaene viktige for å etablere gode aktivitetsvaner og sikre daglig fysisk aktivitet. Barn og unge oppholder seg i stadig lengre tid på skolen, både i undervisningssammenheng og i fritiden. Gjennom arbeid i skolen er hensikten å nå sentrale nasjonale målsettinger om å utjevne sosiale ulikheter i kosthold og fysisk aktivitet, samt sikre like muligheter for alle, uavhengig av evner og funksjonsnivå.

Fagnotat - Plan for skolebygg

Skole og utearealer har fått økt betydning for fysisk aktivitet og der igjennom barnas helse og trivsel. Under skisseres mulige tiltak so kan gjennomføres:

- Opparbeide skolenes uteområder til gode aktivitetsarenaer
- Ta i bruk skoleveien som arena for daglig fysisk aktivitet
- Sterkere fokus på utvikling av gode nærmiljøanlegg
- Stedsbasert læring (læring utendørs)
- Mer fysisk aktivitet som integrert del av det daglige opplegget, helst minimum 1 time per dag
- Øke kompetanse for pedagogisk personell på området fysisk aktivitet, kroppsøving, helse og livsstil

Skolen som helsefremmende arena

Barn og unge tilbringer mye av sin hverdag på skolen. Ofte er det de samme barna som benytter skoleanlegget på dagtid, som også vender tilbake til fritidsaktiviteter på kveldstid. Kroppsøvfingsfaget i skolen er ikke omfangsrikt nok til å kompensere for en passiv og stillesittende hverdag mange elever opplever. For å motvirke denne passive livsførsel må vi i fellesskap bidra til at forholdene ved skoleanlegget blir lagt godt til rette for allsidig aktivitetsutfoldelse både i og utenom skoletiden.

En viktig innfallsvinkel for å få flere barn, ungdom, familier og eldre til å drive fysisk aktivitet, er å tilrettelegge for sosiale treffsteder med lavterskelpreget aktivitet. Det er derfor viktig at man ikke undervurderer idretts- og skoleanleggenes betydning som sosiale treffsteder i nærmiljøet.

Skolene i Fredrikstad har en sentral rolle som nettverksbygger i nærmiljøet, både gjennom samarbeidet skole - hjem, og som fysisk arena for kultur- og fritidsaktiviteter for alle aldersgrupper. Skolens beliggenhet og samlokalisering med andre kommunale anlegg har betydning for hvordan anlegget blir brukt.

I en undersøkelse av nedlagte skoler i perioden 2006-2015 fant man at etter nedleggingene måtte de fleste elevene ved de nedlagte skolene ha skoleskyss, mens dette var tilfelle for under halvparten av elevene før nedlegging. For de elevene som alt hadde skyss til den tidligere skolen, ble den gjennomsnittlige skysslengden nesten doblet etter nedleggelsen, fra 8 km til 15 km (Solstad og Solstad, 2015).

Økt skoleskyss kan medføre at enkelte elever ikke får like mye daglig fysisk aktivitet som før en eventuell strukturendring. Kommuner som planlegger skolestrukturendringer, må skaffe seg kunnskap om hvordan dette kan påvirke elevenes helse, f.eks. med tanke på skoleskyss, og legge til rette for tiltak som fremmer helse

Fagnotat - Plan for skolebygg

Avstander og reisetid

I teksten under står Utdanningsdirektoratets føringer for akseptabel reisetid. Reisetiden måles fra eleven går hjemmefra og til undervisningen starter. Retten til skoleskyss er hjemlet i opplæringsloven, § 7-1. For å ha rett til gratis skoleskyss, må elever i 1. klasse ha mer enn 2 km skolevei. Elever på 2. – 10. trinn har rett på skoleskyss dersom skoleveien er lenger enn 4 km.

Retten til skyss Udir-2-2019

5.1 Hva er akseptabel reisetid?

Skoleskyss må organiseres slik at eleven får en akseptabel reisetid. Dette følger av forarbeidene til loven⁶. I vurderingen av hva som er akseptabel reisetid må gangtid og tid med transportmiddel sees i sammenheng. Det må også tas med hvor lang ventetid⁷ eleven har før og etter skolen. Det er altså den totale tiden som eleven bruker fra han eller hun drar hjemmefra og til opplæringen starter, og fra opplæringen er slutt til eleven er hjemme om ettermiddagen som utgjør den samlede reisetiden. Det er særlig viktig å organisere skyssen for de som går på første trinn slik at reisetiden blir så kort som mulig.

Kommunen kan gi retningslinjer for hva som vil være akseptabel reisetid, men disse vil kun være et utgangspunkt for den videre vurderingen.⁸

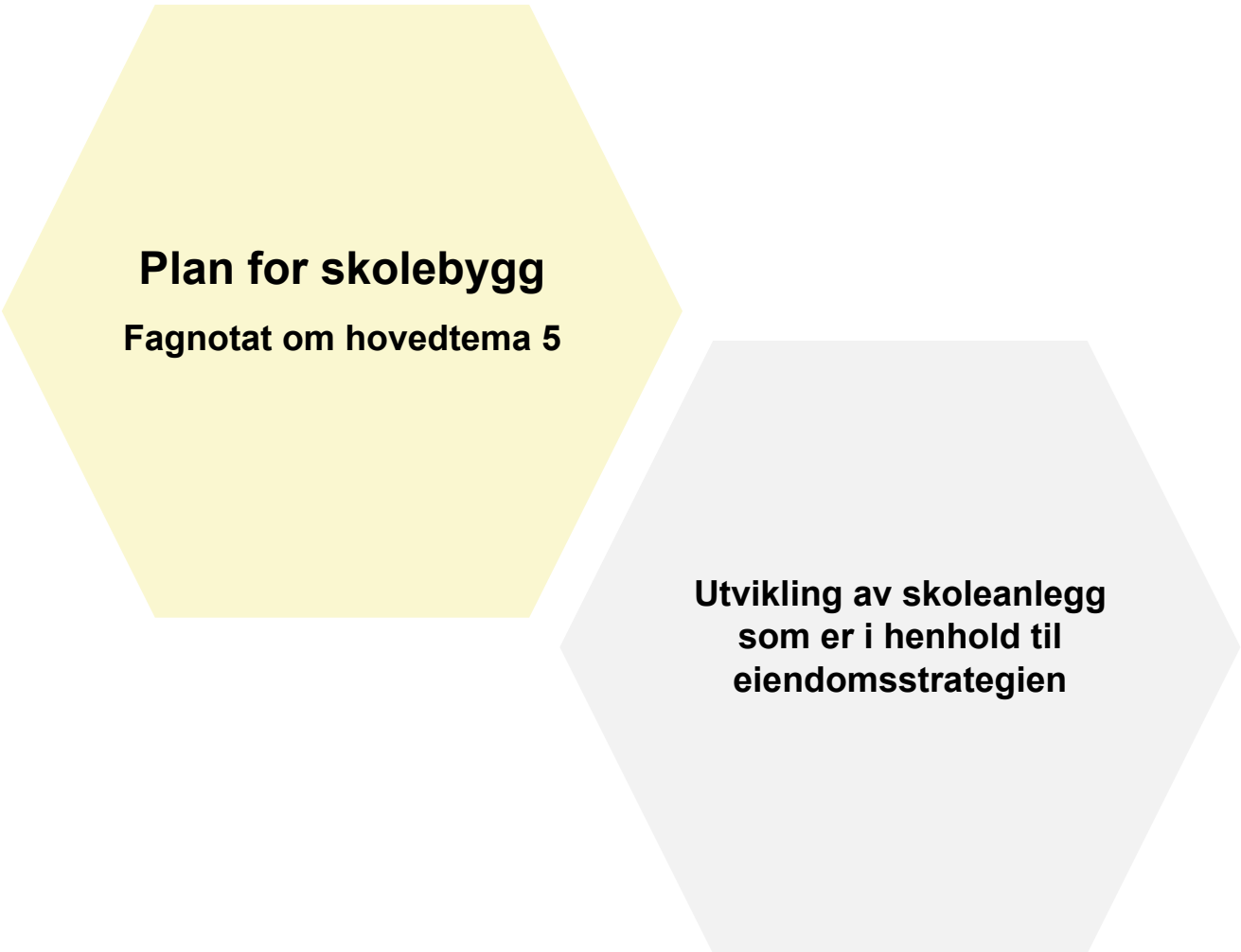
Hensynet til at eleven får tilstrekkelig fritid og tid hjemme taler for å avgrense reisetiden så mye som mulig. Hensynet til effektiv og rasjonell organisering av skyssen kan på den annen side tilsi at alle elever må godta en viss reisetid.

Elever som har særlig farlig eller vanskelig skolevei, har rett til gratis skyss uten hensyn til veilengde.

For elever på småtrinnet og spesielt for 1. klasse, bør skyssen organiseres slik at den blir så kort så mulig. I denne planen er det vurdert slike strukturendringer:

Fredrikstad er en kompakt kommune – og med 29 kommunale grunnskoler ligger skolene tett og med relativt korte avstander mellom skolene og bomiljøene. Dette gjør at andelen elever som går / sykler er stor og andelen elever på skyssmiddel er liten.

En eventuell strukturendring som gir færre og større skoler, vil gi større avstander mellom skolene og bomiljøene – noe som kan medføre at flere elever må skysses med buss.

Plan for skolebygg
Fagnotat om hovedtema 5

**Utvikling av skoleanlegg
som er i henhold til
eiendomsstrategien**

Fagnotat - Plan for skolebygg

Bygningsfaktorer i vurdering av skolebygg og skolestruktur

Hver enkelt kommune har ansvar for å sørge for at skoleanleggene fungerer etter intensjonen. Dette er hjemlet i Opplæringsloven §9-5, 1. ledd, der dette omtales: «Kommunen skal sørge for tenlege grunnskolar».

Å sørge for formålstjenlige skoleanlegg er et stort ansvar som også påvirker mulighetene for hva slags pedagogisk praksis det er mulig å få til på den enkelte skole. I Fagfornyelsen heter det at skolen skal legge til rette for læring for alle elever og stimulere den enkeltes motivasjon, lærelyst og tro på egen mestring. For å skape motivasjon og læringsglede i undervisningen trengs et bredt repertoar av læringsaktiviteter og -ressurser innenfor forutsigbare rammer. Ved å bruke varierte læringsarenaer kan skolen gi elevene praktiske og livsnære erfaringer som fremmer motivasjon og innsikt.

I 2050 vil 80 prosent av de bygningene vi har rundt oss i dag fortsatt være der. I arbeidet med Plan for skolebygg har det derfor vært behov for en oversikt over tilstand på skolebyggene og vedlikeholdstiltak av disse i tråd med akseptgrenser. I tillegg er det satt søkelys på bærekraftig oppgradering, modernisering og effektivisering av bygningsmassen.

I tillegg til kartlegging av teknisk tilstand, er det også gjort en vurdering av den strukturelle og funksjonelle egnetheten for byggene, sett opp mot den bruken bygget har i dag og frem i tid. Samlet sett gir dette gode forutsetninger for å utøve forvalteransvaret for eiendomstjenestene, og en mulighet til helhetlige vurderinger av alle eksisterende arealer i de tilfellene kommunen har økt behov for nye arealer eller bygg.

Føringer for skoleanlegg i opplæringsloven

§ 9a Opplæringslova: (utdrag frå § 9a-2 om fysisk miljø)

"Skulane skal planleggjast, byggjast, tilretteleggjast og drivast slik at det blir teke omsyn til tryggleiken, helsa, trivselen og læringa til elevane.

§ 9a Opplæringslova: (utdrag frå § 9a-2 om fysisk miljø)

"Alle elevar har rett til ein arbeidsplass som er tilpassa behova deira. Skolen skal innreiast slik at det blir teke omsyn til dei elevane ved skolen som har funksjonshemmingar."

§ 9-5 Opplæringslova:

"Kommunen skal sørge for tenlege grunnskolar."

§ 9a Opplæringslova: (utdrag frå § 9a-2 om fysisk miljø)

"Det fysiske miljøet i skolen skal vere i samsvar med dei faglege normene som fagmyndigheitene til kvar tid anbefaler. Dersom enkelte miljøtilhøve avvik frå desse normene, må skolen kunne dokumentere at miljøet likevel har

Fagnotat - Plan for skolebygg

Hva er et fremtidsrettet skoleanlegg?

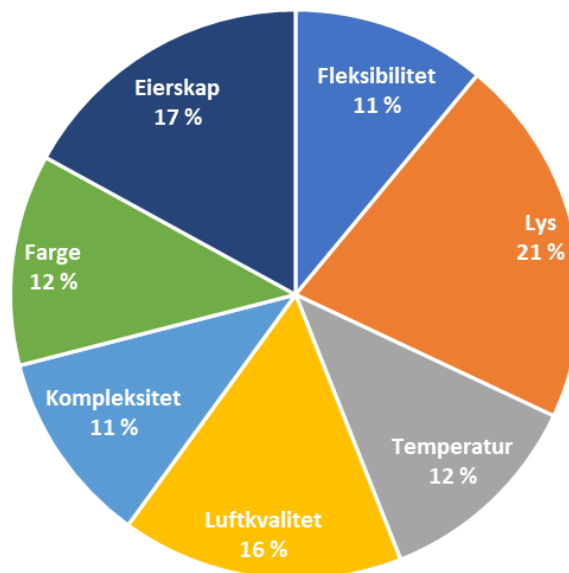
Sammenhenger mellom utforming av fysisk læringsmiljø og elevenes læringsutbytte

The **HEAD Project** (*Holistic Evidence and Design*) analyserte forholdet mellom skolebygning og elevprestasjoner. Prosjektet pågikk i perioden 2012-2015 og ble ledet av professor Peter Barrett ved Salford University, Manchester. Hovedfunnet i studien er at godt utformede klasserom, *well-designed classrooms*, har positiv effekt på elevenes prestasjonsutvikling i lesing, skriving og matematikk (Barrett 2015; Barrett 2016).

Resultatene viser at av de ti parameterne som prosjektet forsket på, har syv av disse tydelige effekter på elevenes læring i barneskolen - dette er lys, temperatur, luftkvalitet, eierskap, fleksibilitet, kompleksitet og farger. Effekten av parameterne er stor, og en hovedkonklusjon er at det fysiske læringsmiljøet forklarer 16 % av variasjonen i elevenes læringsutvikling. Studien avdekker at størst betydning for læring har den naturlige dimensjonen med lys, temperatur og luftkvalitet, altså det vi vanligvis kaller inneklimafaktorer. Figur 4 viser hvordan funnet fordelte seg på de ulike parameterne.

Studien omfatter 3 766 elever fra 153 klasserom i 27 barneskoler, og man fant store variasjoner innenfor en og samme skole for klasserommeneffekt på elevprestasjoner. I denne sammenheng er det derfor lite relevant å snakke om "gode" eller "dårlige" skoler, men heller mer eller mindre effektive klasserom.

Et funksjonelt skoleanlegg gir mulighet til å ivareta variasjoner i elevtall, slik at ikke bygningen i seg selv legger begrensende føringer på hvordan skolen kan organisere opplæringen de til enhver tid har behov for å planlegge. Eksempelvis kan små og lite fleksible læringsarealer gi behov for økte menneskelige ressurser for å få skolehverdagen til å fungere.

Faktorer i læringsarealene og påvirkning på elevprestasjoner (etter Barrett 2015)

Et skoleanlegg for læring - nå og i fremtiden

Skolene i Fredrikstad skal være fremtidsrettede skoleanlegg. Skoleanleggene skal kunne være i bruk og fungere i dag, men også tåle endringer i behov og nye undervisningsformer og organisering over tid. De skal også tåle høy bruksbelastning. Fysiske rammer i et fremtidsrettet skolebygg må kunne ivareta både nåtid og fremtid, fellesskap og individ, analog og digital læring, fordypning, samarbeid og formidling.

Et fremtidsrettet skoleanlegg skal oppleves som en helhet, ha en tydelig struktur, gode kommunikasjonslinjer og varierte læringsarealer. Med varierte læringsarealer menes rom og funksjoner som støtter flere måter å lære og samhandle på. Krav om universell utforming og prinsipp om universell design skal være tungtveiende.

Fremtidsrettede skoleanlegg er ikke nødvendigvis nye skoleanlegg, men skoleanlegg som støtter opp under de ønskede pedagogiske og organisatoriske praksisene.

Fagnotat - Plan for skolebygg

Fleksibilitet, generalitet og elastisitet

Fremtidsrettede skoleanlegg må derfor kunne imøtekomme de tre parameterne fleksibilitet, generalitet og elastisitet (FGE).

- **Fleksibilitet** er evnen en bygning har til å møte vekslende krav gjennom å forandre egenskaper og endre planløsning.
- **Generalitet** er evnen en bygning har til å møte vekslende krav uten å forandre egenskaper og benyttes til flere funksjoner.
- **Elastisitet** er evnen en bygning har til å utvide eller redusere arealer innenfor en gitt geometri. FGE er vesentlige for å bedømme bygningers muligheter til ny eller endret bruk, for på den måten å forlenge levetiden.

Nærmiljøfunksjonen

For nærmiljøet er et fremtidsrettet skoleanlegg en bygning som har funksjoner utover det å være en skole. Etter skoletid, bør skolen kunne ha en lokalsamfunnsfunksjon, som ivaretar allerede etablerte aktiviteter og som skaper rom for nye initiativ. Tilgang, tilgjengelighet og tilhørighet er viktige stikkord for skoleanleggets nærmiljøfunksjon. I Fredrikstad er skolene sentrale arena for frivillige kultur- og fritidsaktiviteter. Dersom det foreslås å endre på lokaliseringene av skolene – vil dette kunne påvirke nærmiljøfunksjonen av skoleanlegget også.

«Hjertesone»

«Hjertesone-prinsippet» fra Trygg trafikk kan gjerne legges til grunn ved framtidige skoleutbygginger. Fredrikstad kommune har egne trafikksikkerhetsplaner (TS-plan) som også følger opp føringene i «Hjertesone-prinsippene». Kommunen har en høy andel elever som både går og sykler til skolene – og nivået på skoleskyss er lite med tanke på antall elever i private og kommunale grunnskoler i Fredrikstad. Trass i dette, er det mange elever som blir kjørt til skolene.

«En hjertesone rundt skolen gjør det sikrere for elvene å gå eller sykle. Mindre biltrafikk og trygge stopp- og hentesoner er bra for alle!» (Trygg trafikk).

Arealprogram / arealnorm for framtidens skoleanlegg

Det er i forbindelse med planarbeidet utarbeidet et forslag til arealnorm som ligger i del 1 av plandokumentet. Arealprogrammet legger til grunn at nye skoleanlegg skal ha gode trinnarealer, nødvendige verksteder og spesialrom, fellesareal/samlingsrom, gode personalfunksjoner og andre støttefunksjoner.

Arealnormen skal kunne tilpasses og endres etter nye opplæringskrav og statlige reformer.

Det viktigste med arealnormen er å sikre at pedagogiske personale / lærerne, har de fysiske forutsetningene som skal til for å drive variert opplæring med ulike bruk av didaktiske metoder. Skoleanleggene skal støtte opp under lærernes verktøykasse – og på mange måter være en «usynlig» pedagog i skolehverdagen.

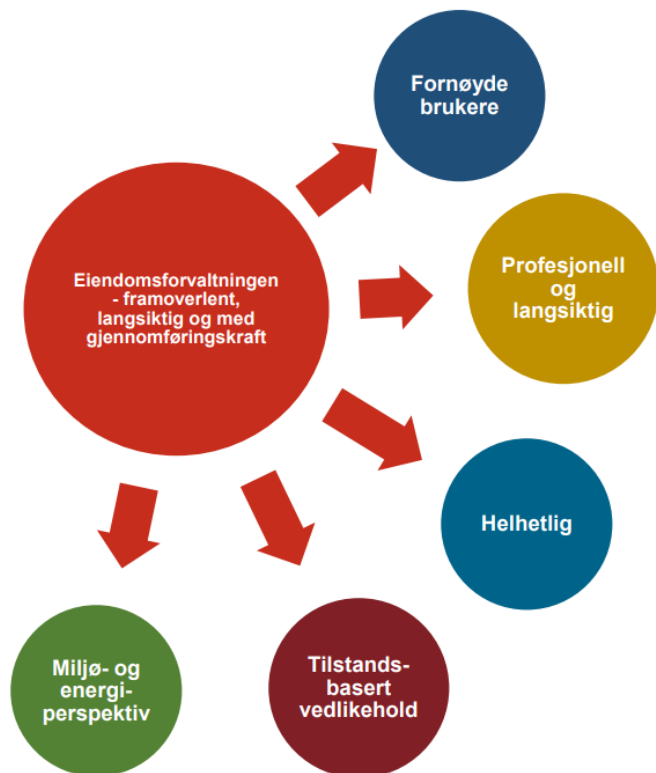
Arealnormen gir samtidig grunnlag for å sikre likeverdige fysiske lærings- og arbeidsmiljø i skolene i Fredrikstad. Arealnormen legges til grunn når kommunestyret vedtar et utbyggingsprosjekt.

Arealnormen tar utgangspunkt i erfaringer fra kommunens siste skoleutbygginger / prosjekt (Borge ungdomsskole, Lunde skole og Sagabakken skole), samt arealnormer fra andre bykommuner i Norge.

Fagnotat - Plan for skolebygg

Eiendomsstrategien

Eiendomsstrategien fastsetter overordnede mål og retningslinjer for kommunens eiendomsforvaltning.

Strategien peker ut fem satsingsområder som skal hjelpe kommunen å nå ambisjonen om en eiendomsutvikling og eiendomsforvaltning som er framoverlent, langsiktig og med gjennomføringskraft.

1. Fornøye brukere
2. Profesjonell og langsiktig
3. Helhetlig
4. Tilstandsbasert vedlikehold
5. Miljø- og energiperspektiv

Tiltaksutviklingen i Plan for skolebygg er basert på disse strategiene og prinsippene for forvaltningen av skoleanleggene.

Mulighetene tar utgangspunkt i en langsiktig behovsvurdering for alle skolene og en helhetlig vurdering av elevkonsekvensene i hver mulighet. Alle skoleanlegg tiltaksutvikles i tråd med det dimensjonerende elevtallet fra prognosen og arealnormen til Fredrikstad. Innenfor det normerte arealet vil det være gode rammer for å utvikle det fysiske lærings- og arbeidsmiljøet i mulighetene.

Fagnotat - Plan for skolebygg

Fagplan Tilstandsanalyser og verdibevarende vedlikehold

De bygningsmessige tiltakene i alle mulighetene som vurderes i Plan for skolebygg tar utgangspunkt i kommunens nåsituasjon for skoleanleggene, slik disse er dokumentert i eiendomssystemene.

Det foreligger tilstandsanalyser og egnethetsvurderinger av hvert enkelt skoleanlegg. Disse er sammenholdt med Concreto og Norconsult sine vurderinger av tiltaksnivå og funksjonalitet.

Tilstandsanalysen er en teknisk vurdering av bygg og komponenter innen kategoriene i bygningsdelstabellen. Tilstand angis ved tilstandsgrader. Tilstanden blir vurdert i henhold til metodikken i norsk standard for tilstandsanalyse av byggverk og etter en skala på fem tilstandsnivåer. Etter en gjennomgang av byggets ulike delkomponenter, (normalt 16 – 20 punkter) gis bygget en samlet karakter.

Tilstandsgrad	Symptomer	Forklaring
TG 0	Ingen	Meget god standard uten feil og mangler. Kun ubetydelig slit og elde fra nybygg-standard. (Normalt +/- 0-5 år)
TG 1	Svake	God/tilfredsstillende standard. Alle lover og forskrifter er ivaretatt. Noe slitasje og elde fra nybygg-standard. (Normalt +/- fra 5 år)
TG 2	Middels kraftige	Et visst omfang av feil og mangler og/eller avvik fra lover og forskrifter som krever teknisk utbedring.
TG 3	Kraftige	Omfattende skader, feil og mangler. Funksjonssvikt med betydelig behov for teknisk utbedring. Avvik fra lover og forskrifter.
TGIU	Ikke undersøkt	Delen er ikke tilgjengelig for inspeksjon. Vurderer videre undersøkelser på synlige/ ikke synlige symptomer.

For å kunne anbefale videre tiltak når en vurderer tilstandsgraden må konsekvensen av tilstanden vurderes. Risiko knyttet til et byggverk eller en bygningsdel bestemmes av sannsynligheten for at en ikke akseptabel tilstand eller situasjon skal oppstå eller videreutvikles og konsekvensen av dette.

Ulike bygg passer bedre eller dårligere til den virksomheten som drives i dem. Ulike bygg har også ulik grad av tilpasningsdyktighet. Med dette mener vi hvor enkelt eller hvor vanskelig det er å endre byggene slik at de passer til den virksomheten som drives i dem, altså hvor fleksible de er i sin fysiske innretning. Informasjon om disse to parameterne gir grunnlag for å vurdere om man bør beholde bygget i porteføljen eller ikke. I figuren under viser vi denne sammenhengen.

En slik inndeling kan brukes til å dele inn byggene i hvilke bygg som er godt egnet for kjernevirksomheten og som man bør drive et verdibevarende vedlikehold av, hvilke man kan og bør gjøre tilpasninger av og hvilke man bør kvitte seg med – enten ved eventuelt salg eller rivning.

Fagnotat - Plan for skolebygg

Hvilke skoleanlegg bør det satses på i framtiden?

Det er mange element som påvirker prosessen med å skape en god skole. Det er blant annet de fysiske rammebetingelsene, de økonomiske rammebetingelsene og personal- og elevtallet ved den enkelte skole. At skoleanlegget er godkjent etter forskrift om miljørettet helsevern er i seg selv ingen garanti for at de fysiske rammene hjelper lærerne til å skape et godt læringsmiljø.

Under vises den sammenstilte egnethetsvurderingen fra Fredrikstad kommune og Concreto / Norconsult.

Elevtall 2018/19 (GSI)	Elevtall 2019/20 (GSI)	Skolenavn	Elevtall 2020/21 (GSI)	Egnethets- vurdering
301	287	Ambjørnrød skole	272	EG0-1
436	447	Begby skole	437	EG3
160	150	Borge skole	153	EG2-3
434	430	Borge ungdomsskole	451	EG0
489	489	Cicignon skole	487	EG0
361	351	Gressvik ungdomsskole	366	EG0
435	412	Gudeberg barne- og ungdomsskole	415	EG1
222	225	Hauge skole	234	EG0
469	460	Haugeåsen ungdomsskole	461	EG0
335	336	Hurrød skole	319	EG1
290	278	Kjølborg skole	274	EG1
366	373	Kråkerøy ungdomsskole	355	EG1-2
475	476	Kvernhuset ungdomsskole	467	EG0
239	227	Lunde barneskole	207	EG0
400	415	Manstad skole	415	EG2-3
60	49	Nylende skole	56	EG0
555	524	Nøkleby skole	495	EG0-1
254	259	Rekustad skole	284	EG0
278	283	Rød skole Kråkerøy	267	EG0-1
384	365	Rød skole Onsøy	368	EG1
305	289	Rødsmyra skole	280	EG0
214	230	Sagabakken skole	226	EG0
158	163	Slevik skole	171	EG0-1
233	234	Torp skole	229	EG1
150	151	Torsnes skole	143	EG0
353	353	Trara skole	365	EG1
525	510	Trosvik skole	522	EG0
180	173	Vestbygda ungdomsskole	171	EG0
126	138	Årum skole	145	EG2

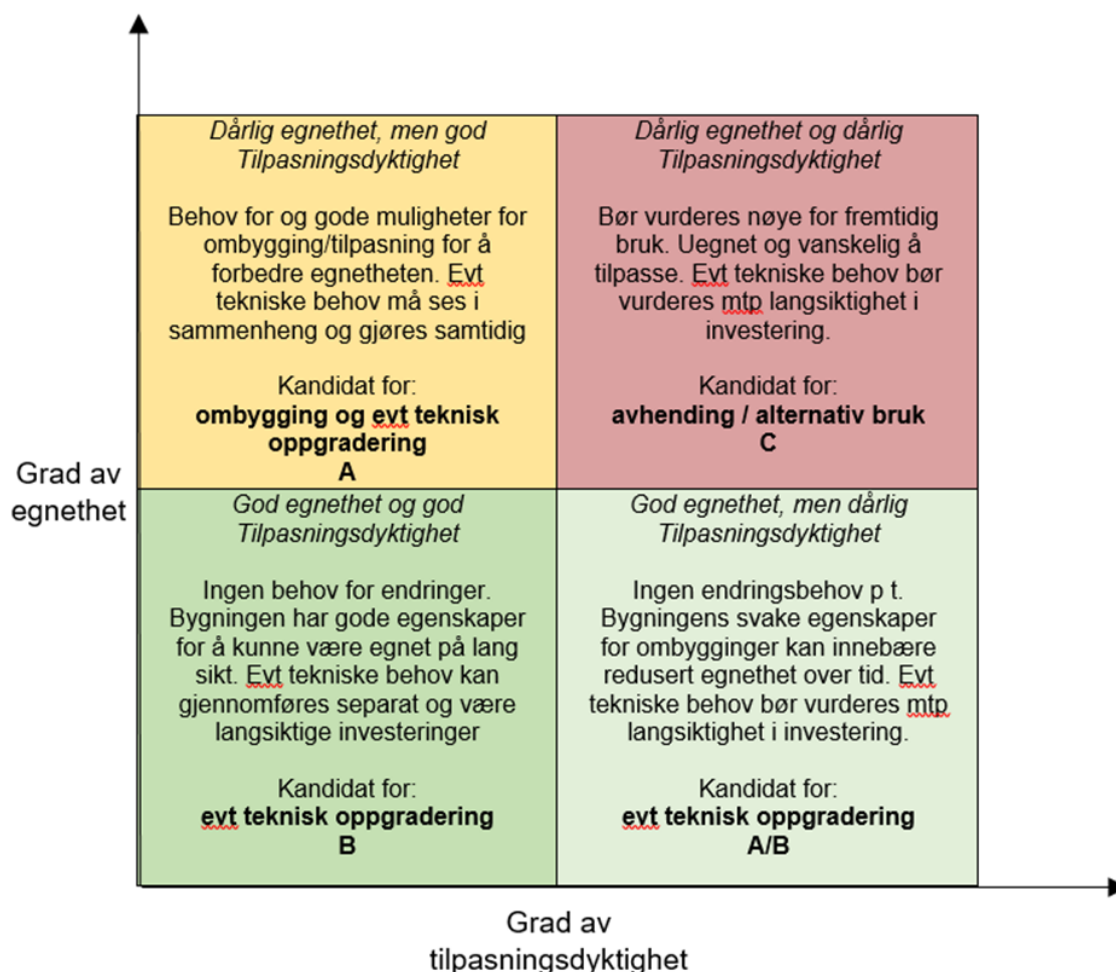
Fagnotat - Plan for skolebygg

Den enkelte skoles bygningsmessige standard, egnethet og funksjonalitet vurderes i forbindelse med strukturelle endringer. Det vurderes også om skoleanlegg med dårlig teknisk og bygningsmessig kvalitet, kombinert med lav egnethet og pedagogisk funksjonalitet, skal videreføres. Denne vurderingen kobles så til økonomiske analyser, og ofte viser det seg mer hensiktsmessig å bygge nytt framfor omfattende rehabiliteringer og ombygginger av gamle skoleanlegg.

I tabellen over ser vi at Begby skole, Borge skole, Manstad skole og Årum skole er i kategorien dårlig egnethet og dårlig tilpasningsevne. Dette er bygg som er uegnet og vanskelig å tilpasse. Dette er anlegg som blir foreslått revet og sanert og bygd som nye anlegg i alle mulighetene i planen.

Oversikt over kommunal bygningsmasse i MultiMap

Alle kommunale skolebygg i Fredrikstad er plassert i matrisen nedenfor ut fra en samlet vurdering av tilstandsgrad og strukturell og funksjonell egnethet.

Plan for skolebygg

**Fagnotat om
hovedtema 6**

**Sikre økonomisk
bærekraft**

Økonomiske faktorer i vurdering av skoleanlegg og skolestruktur

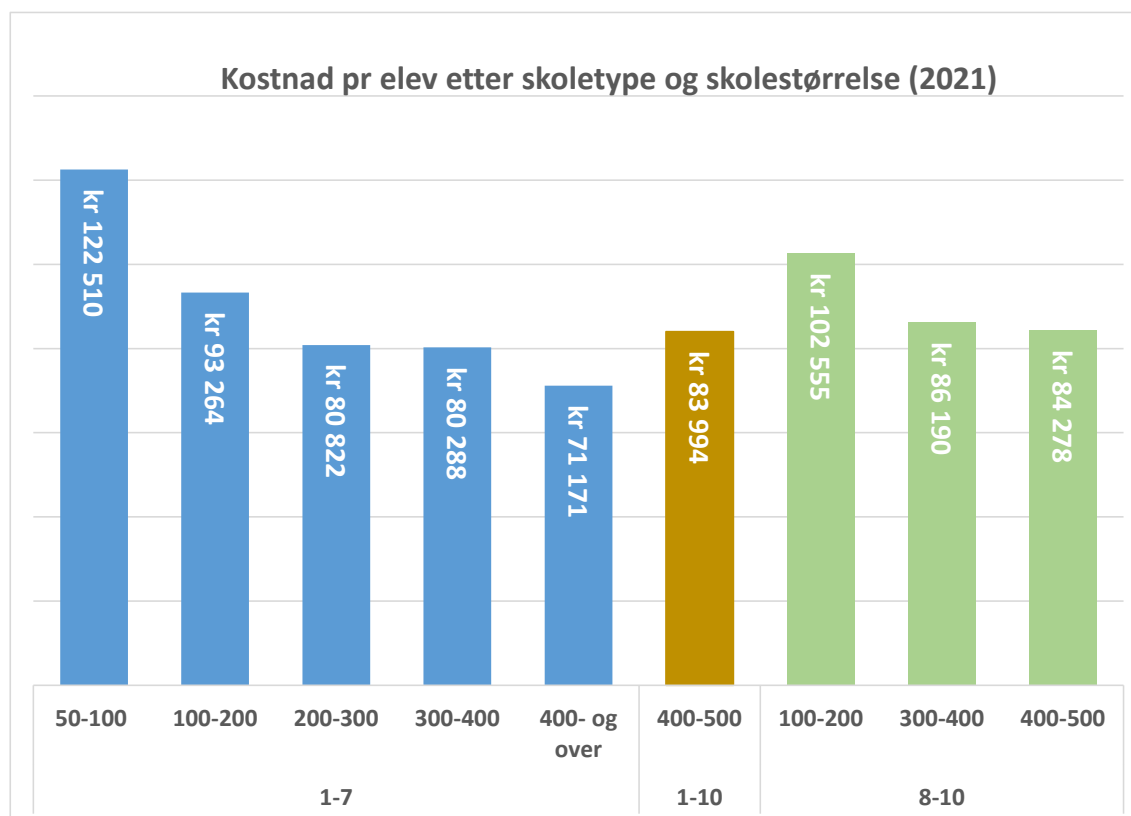
Driftskostnader – færre og store skoler gir lavere kostnad pr. elev

Fredrikstad kommune skal ha kostnadseffektive grunnskoletjenester. Større skoler har flere elever å fordele skolekostnaden på – og derfor er større enheter rimeligere å drifte enn små skoler. Færre antall grunnskoler vil også effektivisere ledelse og støttebehovene i og rundt disse skolene.

I praksis er det skolelederne som må forvalte og fleksibelt disponere skolens pedagogiske ressurser, og organisere skolens pedagogiske arbeid slik at dette blir mulig.

Mulighetene til å utnytte lærerressursene effektivt gjennom fleksible pedagogiske størrelser øker med skolestørrelsen. I plan for skolebygg blir det presentert muligheter som innebærer færre og større grunnskoler i Fredrikstad.

Fredrikstad kommunen kan gjennom strukturelle grep, ha potensial til å redusere driftskostnadene i skolebudsjettet. Pedagognormen vil oppfylles og det vil ikke være færre pedagoger i store skoler, men det vil være et bedre grunnlag for å sikre et elevtall opp til normen i store skoler.

I figuren over er det vist gjennomsnittskostnad pr elev i Fredrikstad kommune, hvor skolene er inndelt etter skoletype og skolestørrelse. Utgangspunktet er budsjettåret 2021. Også i Fredrikstad er det en klar sammenheng mellom skolestørrelse og kostnad pr. elev. Færre og større skoler vil gi en mer effektiv skoledrift.

Fagnotat - Plan for skolebygg

Med økte kostnader i helse- og omsorgstjenestene, er det avgjørende at grunnskoletjenestene sikres moderne og kompakte skoleanlegg som gir rammer for effektiv bygnings- og skoledriftkostnadseffektive bygnings- og skoledrift

Kapitalkostnader og investeringsprofil

Ved å endre på skolestrukturen kan kommunen også endre på hvordan investeringene blir brukt og innrettet. Istedenfor å rehabilitere og bruke midlene på vedlikeholdsetterslep, kan ut- og ombygging i allerede funksjonelle skoleanlegg bidra til at investeringene i større grad brukes på tilbygg / nybygg.

En slik vridning av investeringsprofilen vil og bidra til mer kompakte og moderne skoleanlegg som gir et mer effektivt bygningsvedlikehold – og som i større grad vil være med på å oppfylle eiendomsstrategien.

Fagnotat - Plan for skolebygg

LCC-analysen

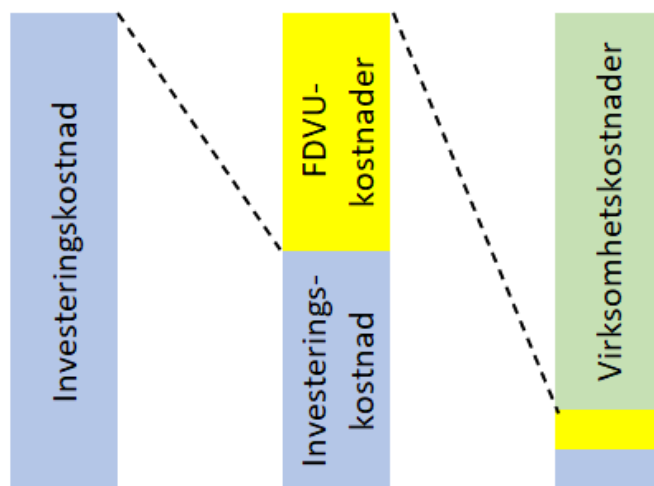
Life Cycle Cost-analyse (LCC) eller livssyklusanalyse benyttes for å se de totale kostnadsbilde til et bygg gjennom hele dets levetid. Livssyklus kostnader omfatter både investeringskostnadene (selve anskaffelsen) og kostnader til forvaltning, drift, vedlikehold og utvikling gjennom hele bruksperioden/analyseperioden (FDVU-kostnader). På den måten danner LCC-analyser grunnlaget for en totaløkonomisk vurdering av bygget/investeringen, og illustrer kostnadsbilde forbundet med et byggs livssyklus.

Ved siden av de bygningsmessige kostnadene vil man, etter at bygget er tatt i bruk, normalt ha kostnader for å ivareta byggets kjernevirksomhet – virksomhetsspesifikke kostnader. Eksempel på virksomhetsspesifikke kostnader kan være:

- Personalkostnader/Lønnskostnader
- Støttekostnader (eksempelvis skysskostnader)
- Husleie
- Etc.

De virksomhetsspesifikke kostnadene inkluderes vanligvis ikke som en del av LCC-analysen, men vil gi prosjekteier et mer riktig og helhetlig bilde i totalvurderingen og sammenligningen av ulike alternativer. Eksempelvis vil en bedre skolestruktur kunne øke effektiviteten og utnyttelsesgraden av areal, klasserom og personell, og sådan redusere de totale kostnadene for prosjekteier.

Samlet utgjør investerings-, FDVU-, og virksomhetskostnadene kostnadsdannelsen i Fredrikstads skoledrift. Som illustrert i figur 1 nedenfor er selve investeringskostnaden normalt en mindre del av det totale kostnadsbildet sammenlignet med de årlige kostnadene som påløper gjennom hele analyseperioden.

Figur 1: Sammenligning mellom ulike kostnadsposter

Det er ikke et mål i seg selv å ha lavest mulig livssyklus- og virksomhetskostnader, men derimot å synliggjøre kostnadene for de valg prosjekteier står ovenfor. Sammen med de ikke-prissatte effektene vil dette hjelpe beslutningstaker med å treffe riktig og strategisk gode beslutninger for sin virksomhet/portefølje. Siden virksomhetsspesifikke kostnader normalt ikke inngår i en LCC-analyse presenteres resultatene både med og uten disse kostnadene.

Fagnotat - Plan for skolebygg

Sentrale begreper

Tabell 1: Begrepsforklaring

Analyseperiode	Den tidsperioden (antall år) det velges å gjøre en nåverdianalyse for.
Kalkulasjonsrente	Kalkulasjonsrenten eller rentekravet er den renten eller avkastningen man krever å få av en investering. Renten benyttes for å diskontere kontantstrømmen til et felles sammenligningsår/nåverdi.
Nåverdiberegninger	Beregning av dagens verdi av fremtidig kostnad, gitt analyseperiode og kalkulasjonsrente.
Basisår	Sammenligningsår - året alle kostnadene skal diskonteres tilbake til.
Annuitet	Nåverdien fordelt med like store beløp som påløper med like store tidsintervaller. Intervallene i denne analysen er satt til 12 måneder (1 år).
Årlig kostnad	Faktiske kostnader som påløper hvert år. Eksempelvis energikostnader e.l.
Årskostnader	Annuitetsbeløpet viser alle kostnadene i analyseperioden (investering, periodevise kostnader og årlige kostnader).
Kontantstrøm	En oppstilling av kostnader som oppstår, det året de oppstår.
Levetid	Tiden (antall år) fra en bygningskomponent installeres til den demonteres/saneres.
Restverdi	Ved analyseperioder kortere enn byggverkets levetid antas det at bygget har en restverdi. Restverdien settes lik «ikke avskrevet beløp» ut fra valgt avskrivingsprinsipp.

Prissatte konsekvenser

De prissatte konsekvensene omfatter i denne sammenheng alle endringer i kostnader knyttet til nye og eksisterende bygninger og gjennomføres som en tradisjonell LCC-analyse. Som referansepunkt benyttes null-alternativet. Null-alternativet representerer en forsvarlig videreføring av dagen situasjon og alle endringer i kostnader relateres til dette alternativet. Det betyr at de prissatte konsekvensene i de øvrige alternativene kan bli både positive og negative.

Ved inndeling av kostnader er det tatt utgangspunkt i kontoplanen fra NS 3454 – Livssyklus-kostnader for byggverk.

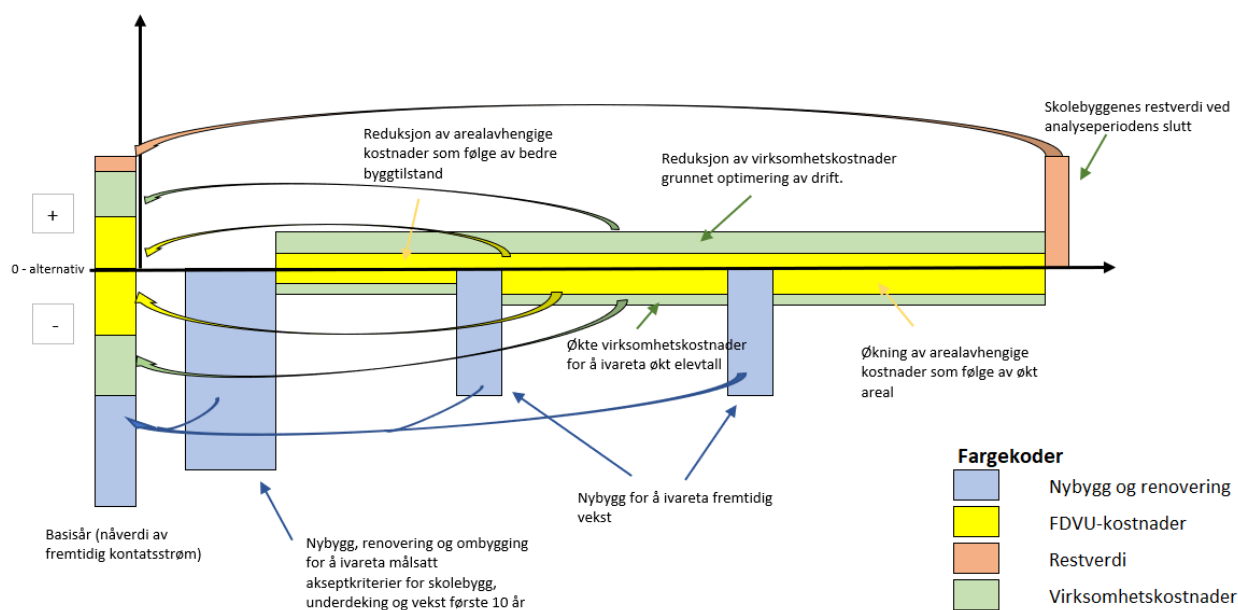
Fagnotat - Plan for skolebygg

Tabell 2: Kontoplan for livssyklus kostnader

1. Investerings-/prosjektkostnader	Investeringer, restverdi, riving
2. Forvaltningskostnader	Offentlige avgifter, forsikringer, eiendomsledelse og administrasjon
3. Drift- og vedlikeholdskostnader	Daglig drift, forebyggende vedlikehold, ettersyn og kontroll, reparasjoner.
4. Utskiftings- og utviklingskostnader	Utskifting og utvikling
5. Forsyningskostnader	Energi, vann og avløp, renovasjon
6. Renholdskostnader	Regelmessig renhold, periodisk renhold, ekstraordinært renhold og andre rengjøringsrelaterte oppgaver
7. Service-/støttekostnad til kjernevirksomheten	Vakt og sikkerhet, sentralbord og resepsjonstjenester, kantine, møbler og inventar, tele og IT-tjenester, ect.

- Investeringskostnader vil være engangskostnader i bestemte år hvor man gjør investeringer.
- Postene 2-7 har vi på dette overordnede nivået valgt å slå sammen og behandle under ett som «arealavhengige årlige kostnader». Det vil si årlige kostnader som varierer lineært med arealomfanget (FDVU-kostnader).
- I tillegg kommer de virksomhetsspesifikke kostnadene, hovedsakelig lønn- og skysskostnader, som vil påløpe kontinuerlig for å opprettholde den daglige driften av skolebyggene.

Figur 2 illustrere hvordan de prissatte konsekvensene påløper gjennom analyseperioden, og nåverdiberegnes tilbake til et felles sammenligningsår (basisår).

Figur 2: Prinsipp for nåverdiberegning

Fagnotat - Plan for skolebygg

Analyseforutsetninger

Overordnede forutsetninger

Tabell 3: Analyseforutsetninger

Analyseperiode	40 år
Kalkulasjonsrente	4 %
Basisår	2021
Prisnivå	2021
Realprisjustering	0 %
Levetid nybygg	60 år
Avskrivingsrate bygning	4 %
Nedbetalingstid (annuitetslån)	30 år
Gjennomsnittlig lånerente	3 %
Merverdiavgift	25 %

Analyseperiode:

En LCC-analyse skal så langt som mulig fange opp alle relevante virkninger av et tiltak i hele dets levetid. Fredrikstad har flere aldrende bygg, og selv om nybygg har en estimert levetid på 60 år, er analyseperioden satt til 40 år. For en periode utover 40 år vil det være vanskelig å finne en langsiktig rente i markedet.

Kalkulasjonsrente:

For å sammenligne og summere nytte- og kostnadsvirkninger som oppstår på ulike tidspunkt er det behov for en kalkulasjonsrente. Risikojustert kalkulasjonsrente er satt til 4% iht. regjeringens rundskriv *R-109 Prinsipper og krav ved utarbeidelse av samfunnsøkonomiske analyser*.

Basisår og prisnivå:

Basisåret og prisnivå er satt til 2021.

Realprisjustering:

Realprisjustering (opp eller ned) bør kun vurderes for kostnads- og nyttekomponenter der det er et solid teoretisk og empirisk grunnlag for å anslå hvordan utviklingen av godet vil avvike fra den generelle prisstigningen [NOU 2012:16].

Det er krevende å anslå hvordan fremtidige priser vil endre seg relativt til hverandre. En vanlig forenkling i LCC-analyser, er å holde alle priser reelt uendret gjennom analyseperioden. Man forutsetter med andre ord at alle nominelle priser vokser med samme vekstrate.

Det er valgt å ikke ta inn reallønns- og realprisjusteringer som en del av beregningene. Selv om byggevareprisene den siste tiden har økt relativt til flere andre varer og tjenester, har vi ikke empirisk grunnlag for å mene at dette er en utvikling som vil vedvare gjennom analyseperioden.

Fagnotat - Plan for skolebygg

Levetid nybygg:

For beregning av livsløpskostnader er det normalt å bruke 60 år som forventet levetid. Dette betyr ikke at alle byggets komponenter forventes å ha den samme levetiden. Eksempelvis er forventet levetid for tekniske installasjoner normalt ca. 25 år. Oppgradering og vedlikehold av tekniske installasjoner håndteres gjennom satsene for FDVU-kostnader.

Avskrivingssats nybygg:

Avskrivingssatsen benyttes for å estimere restverdien til nybygg etter analyseperiodens slutt. Skatteetatens avskrivingssats på 4 % benyttes i analysen. Restverdien av eldre bygninger som er i kommunens portefølje antas å være fullstendig nedskrevet (ingen restverdi) ved analyseslutt.

Nedbetalingstid (annuitetslån):

Det er forutsatt at finansieringen av nye investeringer lånes. Nedbetalingstiden er satt til 30 år.

Gjennomsnittlig lånerente:

Lånerenten er p.t. lav, men prognosene fra Den norske stats kommunalbank (KNB) anslår en oppgang de kommende årene. Det er lagt til grunn en gjennomsnittlig lånerente på 3 % over lånets nedbetalingsperiode.

Økonomiske forutsetninger for investeringskostnadene

De økonomiske investeringskostnadene er delt inn i fire overordnede kategorier;

- Riving /sanering
- Oppussing / lett rehabilitering
- Ombygging / total rehabilitering
- Nybygg

Kostnadsberegningene er på et overordnet nivå, hvor det er benyttet kr/m² som kostnadsreferanse. Selv om man på delprosjektnivå vil oppleve avvik, skal kostnadene, om de er satt til riktig nivå, reflektere det totale investeringsbehovet for skoleporteføljen sett under ett. Enhetskostnadene er ment å reflektere prosjektenes forventede kostnad (P50) inkl. mva. Det forventede tillegget er satt til 10%, noe som er noe høyere enn normalt. Hovedårsaken til dette skyldes utviklingen man ser i materialpriser og inngåtte entreprisekontrakter for skolebygg det siste året. Eventuelle tomteervervelse forbundet med investeringene er ikke inkludert i analysen.

Tabell 4: Enhetspriser

Behov	Kostnad (2021-kroner)
Rive- / saneringskostnader	2000 kr/m ²
Lett rehabilitering / oppussing	8 000 kr/m ²
Total rehabilitering/ombygging inkl. brukerstyr	36 000 kr/m ²
Nybygg inkl. brukerstyr	48 000 kr/m ²

Rive - saneringskostnader

Rive-/saneringskostnadene er satt til 2 000 kr/ m². Eventuelle merkostnader til erstatningsbygg/paviljonger i byggeperiodene er ikke tatt med i beregningene.

Fagnotat - Plan for skolebygg

Rehabiliteringskategoriene

Erfaring viser at rehabiliteringsprosjekter varierer stort i både grad, omfang og type. Kostnadene varierer dermed tilsvarende.

Basert på satsene for nybygg er det definert to ulike rehabiliteringskategorier og vurdert hvilke poster i Norsk Standard Prosjektnedbrytningsstryktur for byggeprosjekt (PNS) som skjønnsmessig koster mer eller mindre i forhold til et nybyggprosjekt.

Lett rehabilitering vil typisk inkludere:

- Overflatebehandling, mindre bygningsmessige arbeider
- Ingen utskiftning av tekniske installasjoner, kun mindre komplettering
- Eksisterende brukerutstyr og inventar gjenbrukes.

Totalrehabilitering vil typisk inkludere:

- Oppussing og ombygging til dagens standard, dvs. ny plan- og bygningslov med tilhørende teknisk forskrift må legges til grunn (Hovedombygging).
- Overflatebehandling av gulv, vegger, tak og nye himlinger, dører med mer.
- Mindre bygningsmessige inngrep som riving av vegger, utsparinger med mer.
- Nye tekniske installasjoner for VVS, elektro, tele/data og automatisering.
- Oppgradering av yttertak og fasader mht. etterisolering, nye vinduer med mer.
- Deler av eksisterende brukerutstyr vil normalt kunne gjenbrukes, men grunnet endring i planløsning og behov for oppgradering vil det også være behov for noe nytt brukerutstyr. Brukerutstyr og inventar er medtatt og satt til 3% av totalrehabiliteringskostnaden.

Nybygg

Nybygg omfatter alle nye bygg og/eller bygningsdeler som inngår i konseptene. Brukerutstyr og inventar er medtatt og satt til 7,5% av nybyggskostnaden. Oppgradering og/eller nye uteområder i tilknytning til nybygg er inkludert i kvadratmeterkostnaden på 48 000 kr/ m² (se tabell 5). Behov og kostnader forbundet med eventuelle tomteervervelser er holdt utenfor analysen.

Referanseprisene er basert på normtall fra andre sammenlignbare kommuner og Norsk Prisbok.

Fagnotat - Plan for skolebygg

Normtall – Enhetspriser investeringskostnad

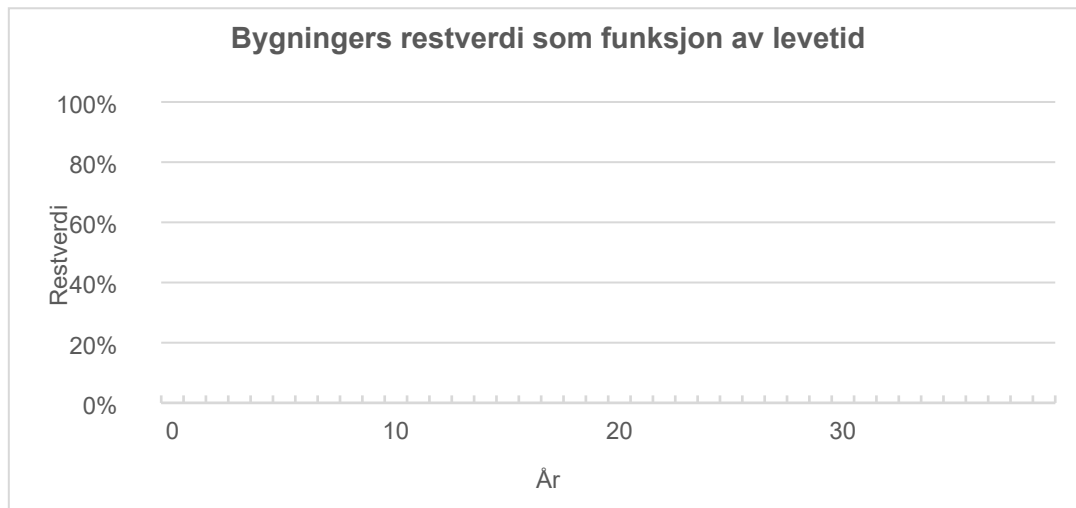
Tabell 5: Normtall

Prosjektnedbrytningstruktur		Nybygg		Totalrehabilitering		Lett rehabilitering	
1	Felleskostnader	100 %	4 533	114 %	5 173		1 133
11	Tilrigging og nedrigging av byggeplass	100 %	1 422	120 %	1 706	25 %	356
12	Drift av byggeplass	100 %	1 777	120 %	2 132	25 %	444
13	Byggeplassadministrasjon	100 %	1 067	100 %	1 067	25 %	267
14	Prosjektering, kontroll, dokumentasjon	100 %	107	100 %	107	25 %	27
16	Kapitalytelser	100 %	160	100 %	160	25 %	40
2	Bygning	100 %	13 030	47 %	6 154		1 539
21	Grunn og fundamenter	100 %	470	30 %	141	0 %	-
22	Bæresystemer	100 %	1 279	20 %	256	0 %	-
23	Yttervegger	100 %	2 763	50 %	1 382	0 %	-
24	Innervegger	100 %	2 165	70 %	1 516	20 %	433
25	Dekker	100 %	3 717	30 %	1 115	25 %	929
26	Yttertak	100 %	1 158	50 %	579	0 %	-
27	Fast inventar	100 %	595	100 %	595	10 %	60
28	Trapper, balkonger mm.	100 %	416	25 %	104	0 %	-
29	Andre bygningsmessige deler	100 %	467	100 %	467	25 %	117
3	VVS-installasjoner	100 %	4 078	105 %	4 282		627
31	Sanitær	100 %	1 125	105 %	1 181	25 %	281
32	Varme	100 %	1 383	105 %	1 452	25 %	346
33	Brannslukking	100 %	103	105 %	108	0 %	-
36	Luftbehandling	100 %	1 467	105 %	1 540	0 %	-
4	Elkraft	100 %	2 040	105 %	2 142		354
41	Basisinstallasjon for elkraft	100 %	573	105 %	602	0 %	-
43	Lavspent forsyning	100 %	612	105 %	643	25 %	153
44	Lys	100 %	802	105 %	842	25 %	201
45	Elvarme	100 %	53	105 %	56	0 %	-
5	Tele og automatisering	100 %	908	105 %	953		62
51	Basisinst. tele og automatisering	100 %	42	105 %	44	0 %	-
52	Integrert kommunikasjon	100 %	42	105 %	44	0 %	-
53	Telefoni og personsøking	100 %	85	105 %	89	0 %	-
54	Alarm og signal	100 %	308	105 %	323	20 %	62
55	Lyd og bilde	100 %	170	105 %	179	0 %	-
56	Automatisering	100 %	261	105 %	274	0 %	-
6	Andre installasjoner	100 %	228	105 %	239		23
62	Person- og varetransport	100 %	65	105 %	68	10 %	7
65	Avfall og støvsuging	100 %	54	105 %	57	10 %	5
66	Fastmontert spesialutrustning for virks.	100 %	109	105 %	114	10 %	11
	Huskostnad (konto 1-6)	100 %	24 817	76 %	18 943		3 736
7	Utendørs	100 %	2 493	50 %	1 247	20 %	499
	Entreprisekostnad (konto 1-7)	100 %	27 310	74 %	20 190		4 235
8	Generelle kostnader	100 %	4 984	100 %	4 984	30 %	1 495
81	Prosjektering/utredninger i tidligfase	100 %	116	100 %	116	30 %	35
82	Prosjektering og administrasjon	100 %	4 131	100 %	4 131	30 %	1 239
84	Bikostnader	100 %	164	100 %	164	30 %	49
85	Forsikringer, gebyrer o.l.	100 %	573	100 %	573	30 %	172
	Byggekostnad (konto 1-8)	100 %	32 294	78 %	25 174		5 730
10	Merverdiavgift	100 %	8 074	100 %	6 293		1 433
	Basiskostnad	100 %	40 368	78 %	31 467		7 163
11	Forventet tillegg (inkl. mva.) - 10%	100 %	4 037	100 %	3 147		716
	Sum kalkyle	100 %	44 404	78 %	34 614		7 879

Fagnotat - Plan for skolebygg

Restverdi ved analyseperiodens slutt

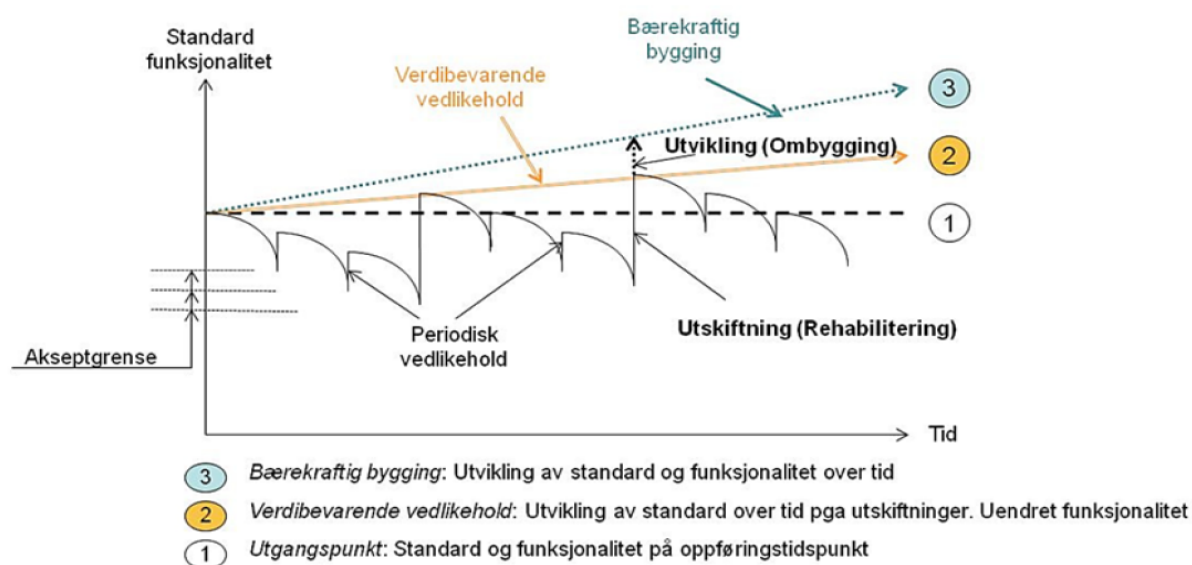
For å estimere bygningers restverdi ved analyseperiodenes slutt, benyttes saldoavskrivning. Bygningen avskrives da med en prosentsats hvert år, hvor gjenværende verdi ved analyseperiodens slutt er restverdien til bygget. Det er lagt til grunn Skatteetatens avskrivingssats for bygninger på 4 %.

Fagnotat - Plan for skolebygg

Arealavhengige kostnader

Under arealavhengige årlige kostnader defineres kostnadene fra konto 2-7 i kontoplanen i NS 3454 – Livssyklus kostnader for byggverk. Forvaltning, drift, forsyning og renhold vil i stor grad være årlige beløp som er mer eller mindre konstante gjennom hele levetiden. Kostnadene forbundet med utvikling og utskifting vil i større grad dukke opp i sporadiske, mer eller mindre planlagte intervaller. På bygningsnivå vil kostnadsbilde og verdiutviklingen over levetiden til bygningen kunne se ut som figur 3.

Figur 3: Bærekraftig verdibevaring (hentet fra Fredrikstad kommunes «Fagplan tilstandsanalyser og verdibevarende vedlikehold»)

Siden nåverdibetraktningen i denne analysen er på et overordnet nivå, forenkles kostnader knyttet til vedlikehold, utskifting og fornying ved at også disse kostnadene fordeles som teoretiske gjennomsnittlige kostnader over bygningens levetid. Fredrikstad kommune eier en skolebyggsporfølje på i dag ca. 180 000 m². Ved å analysere hele porteføljen samlet vil en slik forenkling også være relevant i praksis. Dersom den årlige arealavhengige kostnaden er satt til riktig nivå vil man gjennom en slik porteføljeforvaltning kunne styre de avsatte midlene til utvikling og utskifting der det er behov.

FDVU-kostnader

Alder og tilstand på enkeltbygg og bygningsporteføljen sett under ett vil være drivende for de årlige arealavhengige kostnadene. Nyere, godt vedlikeholdte bygg vil normalt ha:

- reduserte utskiftnings- og utviklingsbehov
- reduserte driftskostnader

Planlagt proaktivt vedlikehold vil ha en preventiv virkning som vil forhindre skader og reparasjoner, omfanget av disse, og totalt sett ha en kostnadsreduserende effekt. Om skader får utvikle seg ved å utsette påtrengt vedlikehold, vil det kunne oppstå følgeskader som bidrar til økte kostnader som kunne vær unngått.

I denne analysen differensieres det mellom normale, middels høye, og høye FDVU-kostnader avhengig av byggenes tilstand. Dette for å synliggjøre kostnaden ved å drifte en aldrende bygningsportefølje med betydelig vedlikeholdsettersele. De årlige kostnadene til utskifting og utvikling er forutsatt å kun dekke nødvendig utskifting og utvikling for Fredrikstad kommunes skolebygninger som helhet. En viktig forutsetning

Fagnotat - Plan for skolebygg

for disse satsene er at det ikke tas høyde for alle de tiltakene som skal til for å ta igjen et vedlikeholdsmessig etterslep. Det betyr at det må defineres egne kostnader knyttet til satsinger utover dette for å ta igjen et ev. vedlikeholdsetterslep, som igjen vil ha potensialet for å redusere de årlige FDVU-kostnadene.

Kontoplan	Normal	Middels høy	Høy
2. Forvaltningskostnader	87	93	93
3. Drift- og vedlikeholdskostnader	177	212	266
4. Utsifting- og utviklingskostnader	305	366	549
5. Forsyningskostnader	139	167	250
6. Renholdskostnader	267	267	267
Annet	0	0	0
SUM	975	1105	1425

De ulike kostnadssatsene er basert på en vurdering av erfaringstall fra andre kommuner, Norsk prisbok og Holtes kalkulasjonsnøkkel for henholdsvis lave, middels høye og høye FDVU-kostnader. Undersøkelser fra andre kommuner viser at det ikke er en sterk korrelasjon mellom skolebyggenes størrelse og FDVU-satsene. Dette bør undersøkes nærmere før man eventuelt konkluderer.

Virksomhetsspesifikke kostnader

Lønnskostnader

Lønnskostnader er beregnet ut fra gjennomsnittskostnad pr. elev i 2021 for skoler i Fredrikstad kommune. Skolene er kategorisert ut fra størrelse/antall elever.

1-7					1-10	8-10		
50-100	100-200	200-300	300-400	400- og over	400-500	100-200	300-400	400-500
kr 122 510	kr 93 264	kr 80 822	kr 80 288	kr 71 171	kr 83 994	kr 102 555	kr 86 190	kr 84 278

For Vestbygda/Manstad sammenslått i 1-10-skole er det lagt til grunn kostnad for barneskole + ungdomsskole iht. kategoriene over.

Skysskostnader

For skysskostnader er det tatt utgangspunkt i en enhetspris på 23,41 kr pr tur, og det antas at alle skolereiser kun går gjennom en sone. Det er beregnet en årskostnad på kr. 8896 pr elev som har skoleskyss (kr. 23, 41 x 2) x 190 skoledager). For M0 er antall elever med skoleskyss i mars 2020 lagt til grunn.

I M1 og M2 er følgende endringer i skyssnivå lagt til grunn (dette er grove anslag):

Fagnotat - Plan for skolebygg

- 50 % av elevene fra Borge skole vil få skyss.
- 80 % av elevene fra Årum vil få skyss.
- 100 % av elevene fra Slevik og Nylende får skyss.

Vedlikeholdsetterslep

En tilstandsanalyse er en teknisk vurdering av bygg og komponenter innen kategoriene i bygningstabellen. Tilstand angis ved tilstandsgrader, et tall mellom 0 og 3, hvor 0 er meget bra/tilsvarende nytt, og 3 er meget dårlig.

Tabell 6: Tilstandsgrader (hentet fra Fredrikstad kommunes «Fagplan tilstandsanalyser og verdibevarende vedlikehold»)

Tilstandsgrad	Symptomer	Forklaring
TG 0	Ingen	Meget god standard uten feil og mangler. Kun ubetydelig slit og elde fra nybygg-standard. (Normalt +/- 0-5 år)
TG 1	Svake	God/tilfredsstillende standard. Alle lover og forskrifter er ivarettatt. Noe slitasje og elde fra nybygg-standard. (Normalt +/- fra 5 år)
TG 2	Middels kraftige	Et visst omfang av feil og mangler og/eller avvik fra lover og forskrifter som krever teknisk utbedring.
TG 3	Kraftige	Omfattende skader, feil og mangler. Funksjonssvikt med betydelig behov for teknisk utbedring. Avvik fra lover og forskrifter.
TGIU	Ikke undersøkt	Delen er ikke tilgjengelig for inspeksjon. Vurderer videre undersøkelser på synlige/ ikke synlige symptomer.

Et vedlikeholdsetterslep defineres normalt som et kronebeløp i dagens verdi som anslår kostnaden for å bringe en komponent, objekt eller portefølje til et definert målbildet. I dette tilfellet tilsvarer dette hva det vil koste å bringe en bygningskomponent med tilstandsgrad 2 eller 3 tilbake til tilstandsgrad 1 (TG1).

Det vil sjeldent være økonomisk gunstig eller formålstjenlig å til enhver tid etterstrebe TG1 for alle bygg og bygningsdeler. Det vil derfor være naturlig at en bygningsportefølje innehar noe vedlikeholdsetterslep. I *Fagplan - Tilstandsanalyser og verdibevarende vedlikehold* har Fredrikstad kommune definert fire (A-D) akseptkriterier for sin portefølje. Akseptkriteriene har som formål å konkretisere når tilstanden er slik at det er en reell fare for at referansenivået ikke kan opprettholdes. Avvik i forhold til akseptkriteriene innebærer at det må utføres tiltak.

- A. På bygningsdelsnivå skal det ikke forekomme TG 3.
- B. På bygningsdelsnivå skal kombinasjonen TG 2 og konsekvensgrad (KG) 3 ikke forekomme.
- C. På bygningsnivå skal det ikke forekomme bygg dårligere enn vektet TG 1.5
- D. På porteføljenivå skal samlet TG ikke være dårligere enn TG 1.2

I tillegg til disse absolutte kriteriene anbefales det at komponenter med TG 2 utbedres innen 5-10, dette for å redusere risiko for, og omfang av, følgeskader.

Fagnotat - Plan for skolebygg

I LCC-analysen er det estimert hvordan vedlikeholdsetterslepet påvirker driftskostnadene og sådan merkostnaden dette medfører for kommunens drift av skoleporteføljen sammenlignet med en portefølje uten vedlikeholdsetterslep. Ingen av de skisserte strukturalternativene bryter Fredrikstads

Versjon	Dato	Beskrivelse	Utarbeidet	Fagkontrollert	Godkjent
---------	------	-------------	------------	----------------	----------

Saksref.: 2023/35228-100

Dato: 10.03.2025

Til:

Fra:

Kommunesekretariatet v/ Hans Jacob Sandberg

Sammenstilling av høringssvar

Vedlegg:

- 1 Offentlig høring - høringssvar - RWYZUC
- 2 Offentlig høring - høringssvar - HOBOJC
- 3 Offentlig høring - høringssvar - PFNYDT
- 4 Offentlig høring - høringssvar - referanse ZVOTQD
- 5 ZVOTQD Høringssvar fra Udf Borge skole
- 6 Offentlig høring - høringssvar - VGYHYA
- 7 Offentlig høring - høringssvar - referanse YMNKAI
- 8 YMNKAI Høringsnotat- Nye Begby skole
- 9 Uttalelse til fornyelse av Begby skole
- 10 Offentlig høring - høringssvar - FVWKPD
- 11 FVWKPD Høringsuttalelse fra Borge
- 12 Offentlig høring - høringssvar - OYIEWC
- 13 Offentlig høring - høringssvar - PFPWEG
- 14 Offentlig høring - høringssvar
- 15 Offentlig høring - høringssvar
- 16 Offentlig høring - høringssvar - IEMZUK
- 17 Offentlig høring - høringssvar - UGIZIG

Innsendt: 27.02.2025 13:28

Ref.nr: RWYZUC

Fredrikstad kommune

Rådhuset, Nygaardsgaten 14-16

1606 Fredrikstad

Telefon: 69 30 60 00

E-post: postmottak@fredrikstad.kommune.no

Hjemmeside: <https://www.fredrikstad.kommune.no>

Offentlig høring - høringssvar

Innsender	
Innsender er:	
Organisasjon registrert i Enhetsregisteret	
Org.nr.	
974565277	
Forening/organisasjon	
Borge ungdomsskole	
Adresse	
Borgeveien 74	
Postnr.	Poststed
1654	Sellebakk
Telefonnr.	
69 30 62 00	
E-postadresse	
krwi@fredrikstad.kommune.no	
Kontaktperson:	
Fornavn og ev. mellomnavn	
Kristine	
Etternavn	
Winsvold	

Saken gjelder
Velg sak du vil gi høringssvar til
Høring - konseptvalgutredning om Begby skole
Saksnr.
2023/35228
Høringssvar
Her er svaret fra ledelsen på Borge U:
Med Begbys elever vil vi ha 7 klasser, av ca 26 elever. Klasserom og grupperom vil fungere greit. Det vi er bekymret for er garderobene. Elevgarderobene for 8. og 9.trinn ligger i lukkede rom på plan 1. Disse fremstår som mørke og uoversiktlige. Garderoben til 10.trinn ligger åpent i fellesareal på plan 1 og er langt mer åpen og oversiktlig, men det vil ikke være plass til 50 nye skap der heller. Borge ungdomsskole har vanligvis ca. 200 elever som trenger skyss, det gjør at vi ikke kan utvide dagene og utnytte byggets kapasitet fullt ut. Vi tenker at bevissthet rundt skolekulturer og skoleutvikling er helt sentralt ved en eventuell sammenslåing av ungdomstrinnene. Her er vi opptatte av at prosessen må forankres og være god for å bygge en ny, felles skolekultur. Det er en stor fordel å starte med refleksjonsarbeidet rundt hvordan læringsarbeidet i en ny organisasjon skal

organiseres i god tid før denne nye skolestrukturen står klar slik at personalet får rom til å ta bevisste valg rundt hvordan man ønsker å jobbe sammen. Generelt er skoler preget av en kraftig «gjøre-kultur» ved at det skjer noe hele tiden og at man som lærer konstant må forholde seg til små hendelser. Dette bidrar til å hemme refleksjonstid i større grad enn i andre yrker (Fullan, 2007). Når skolehverdagen er i gang kan hverdagens mange gjøremål føre til at man fortsetter med gammel, kjent praksis. Vi er derfor veldig opptatt av at det bør settes av tid til refleksjonsgrupper hvor man får mulighet til å utvikle en felles forståelse, delt eierskap og forpliktelse for pedagogisk praksis ved den nye sammenslåtte skolen, men også hvor man får arbeidet med systematisk refleksjon gjennom å utveksle tidligere erfaringer og synspunkter fra begge skolekulturene. Det å dele positive og negative praksiserfaringer kan også skape interesse og motivasjon (Sunevåg, 2009).

I dette tilfellet, hvor man skal slå sammen to organisasjoner, kan man risikere å få splittelser i personalet hvis ikke man jobber systematisk med å skape en fellesforståelse for det pedagogiske arbeidet i den nye organisasjonen.

Derfor blir tid til gode prosesser helt sentralt hvis ungdomstrinnene skal slås sammen. Det er ingen automatikk i at sammenslåingen av to ungdomstrinn vil føre til organisasjonsutvikling. Når to skolekulturer skal forenes i nye læringslokaler for en av partene kreves det en aktiv ledelse som tilrettelegger for refleksjon rundt pedagogiske spørsmål knyttet til hvordan man skal samarbeide og ta i bruk en ny skole som skal bidra til best mulig faglig og sosialt utbytte for elevene.

Dokumentasjon

Last opp dokumentasjon

Innsendt: 03.03.2025 10:21

Ref.nr: HOB0JC

Fredrikstad kommune

Rådhuset, Nygaardsgaten 14-16

1606 Fredrikstad

Telefon: 69 30 60 00

E-post: postmottak@fredrikstad.kommune.no

Hjemmeside: <https://www.fredrikstad.kommune.no>

Offentlig høring - høringssvar

Innsender	
Innsender er:	
Organisasjon registrert i Enhetsregisteret	
Org.nr.	
974565277	
Forening/organisasjon	
Borge ungdomsskole	
Adresse	
Borgeveien 74	
Postnr.	Poststed
1654	Sellebakk
Telefonnr.	
69 30 62 00	
E-postadresse	
teri@fredrikstad.kommune.no	
Kontaktperson:	
Fornavn og ev. mellomnavn	
Trond	
Etternavn	
Eriksen	

Saken gjelder
Velg sak du vil gi høringssvar til
Høring - konseptvalgutredning om Begby skole
Saksnr.
2023/35228
Høringssvar
Saken er drøftet med skolens elevråd, og dette er punkter elevrådet ønsket at jeg tok med i høringssvaret:
- Det er i dag veldig begrenset kapasitet i vårt garderobesystem. Ved utvidelse av elevantall, mener elevrådet at dette vil påvirke de organisatoriske utfordringene ytterligere. -Elevrådet mener også at det kan bli utfordringer med bruk av kroppsøvningsbygget, skolekjøkken og kunst og håndtverksrom, om det blir flere klasser som må dele på plassen. Utfordringer med plass og organisering, kan gå utover trivsel og opplevelse av skolemiljøet. Elevrådet ser generelt positivt på et større mangfold av elever ved en eventuell sammenslåing, men det må gjøres tiltak for å få til en overgang som ikke har negativ innvirkning på skole og læringsmiljøet.

Dokumentasjon
Last opp dokumentasjon

Innsendt: 03.03.2025 13:12

Ref.nr: PFNYDT

Fredrikstad kommune

Rådhuset, Nygaardsgaten 14-16

1606 Fredrikstad

Telefon: 69 30 60 00

E-post: postmottak@fredrikstad.kommune.no

Hjemmeside: <https://www.fredrikstad.kommune.no>

Offentlig høring - høringssvar

Innsender	
Innsender er:	
Enkeltpersonforetak/forening uten organisasjonsnummer	
Foretakets eller foreningens navn	
Elevrådet ved borge skole	
Adresse	
Grimstadveien 3	
Postnr.	Poststed
1655	Sellebakk
Telefonnr.	
46954505	
E-postadresse	
akkj@fredrikstad.kommune.no	
Kontaktperson:	
Fornavn og ev. mellomnavn	
Karin	
Etternavn	
Wahlberg	

Saken gjelder
Velg sak du vil gi høringssvar til
Høring - konseptvalgutredning om Begby skole
Saksnr.
2023/35228
Høringssvar
Vi ønsker å bevare Borge skole, og ikke flyttes til Begby skole:
SKOLEN:
- Oversiktlig skole - Få elever, alle kjenner navnene til alle - Skolen har en lang historie - De voksne kjenner alle elevene - Skolen ligger nærme naturen - Vi kan gå og sykle til skolen - Trygt leke- og skoleområde - Det er få elever i klassene så det er lettere å lære - Vi har gode resultater i lesing og regning - Nærmiljøet blir ikke som det har vært fordi folk vil flytte der det er skole - Vi sier hei, smil og bli med og det er lett å oppdage hvis noen ikke har det så bra

SFO:

- Vi har verdens beste UTESFO

Det er bedre å være ute i skogen enn inne på skjerm

- Man er i aktivitet og man trener hver dag

- Man lager mat og snekrer ute, og man må bære med seg vann hver dag

- Man lærer å ta vare på naturen

- Det er veldig mange elever på 3.klasse og i 4.klasse som ønsker å gå på vår SFO. Det er uvanlig på andre skoler

- Vi vil ikke flyttes til en inne-SFO, det er å gå tilbake i utvikling

M-klassen:

Vi vil ikke at M-klassen skal flyttes fra oss fordi:

- Vi lærer at ikke alle er like, og vi blir vant til å se elever med ulike utfordringer

- Vi leker med elever i M-klassen

- Elevene i M-klassen får trening i å være sammen med barn og sosialiseres

- M-klasse elevene er i klassene våre og vi besøker dem

- Vi får super læring for livet om at alle mennesker er like viktige

- Vi lærer M-klasse elevene ord og de kan lære oss tegn

Dokumentasjon

Last opp dokumentasjon

Innsendt: 04.03.2025 18:21

Ref.nr: ZVOTQD

Fredrikstad kommune

Rådhuset, Nygaardsgaten 14-16

1606 Fredrikstad

Telefon: 69 30 60 00

E-post: postmottak@fredrikstad.kommune.no

Hjemmeside: <https://www.fredrikstad.kommune.no>

Offentlig høring - høringssvar

Innsender	
Innsender er:	
Enkeltpersonforetak/forening uten organisasjonsnummer	
Foretakets eller foreningens navn	
Klubben borge skole, utdanningsforbundet	
Adresse	
Grimstadveien 3	
Postnr.	Poststed
1655	Sellebakk
Telefonnr.	
97631424	
E-postadresse	
tokp@fredrikstad.kommune.no	
Kontaktperson:	
Fornavn og ev. mellomnavn	
Tor Kristian	
Etternavn	
Pettersen	

Saken gjelder
Velg sak du vil gi høringssvar til
Høring - konseptvalgutredning om Begby skole
Saksnr.
2023/35228
Høringssvar
Vedlagt ligger høringssvar fra klubben på Borge skole fra Utdanningsforbundet.
På vegne av klubben
Tor Kristian Pettersen, Arbeidsplassstillitsvalgt Utdanningsforbundet.

Dokumentasjon
Last opp dokumentasjon
Høringssvar fra Udf Borge skole.pdf

Til den det måtte angå.

Borge skole er berørt i flere alternativene i *Konseptvalgutredning – Begby skole*.

Beskrivelse av skolen

Borge skole er Fredrikstads eldste skole. Vi er én virksomhet som er delt i tre likeverdige deler. Skole, M-klassen og SFO. Virksomhetens organisering, holdninger, kompetanse, elevsyn og praksis er opparbeidet over lang tid. På skolen er det omtrent 150 elever og 50 ansatte.

Skolen ligger idyllisk til med store friluftsområder. Vi samler elever fra Skjærviken, Kjølshunn, Borge, Kjølbergskogen og områdene rundt. Vi sørger for at elevene våre får en felles tilhørighet, tilknytning til stedet de vokser opp og vi gir dem en felles identitet. Det gjør vi ved å bruke skogen, Vispen og bygge på den spennende historien bygda har vært med på. Fra istid, via bronsealder til Revansjekrigene.

Vi har godt samarbeid med lokalsamfunnet, f.eks. gårdsbesøk på Borge gård, samarbeid med «Hunnbekkens venner» eller strikkekurs på den lokale strikkebutikken.

Kompetanse

Borge skole er en stor virksomhet med ca. 50 ansatte. Vi er et rikt profesjonsfelleskap og et høyt utdannet personale som har variert bakgrunn. Hos oss jobber lærere, sykepleiere, vernepleiere, miljøterapeuter og miljøarbeidere. Vi kan vise til bred kompetanse innenfor lesing, Alternativ og supplerende kommunikasjon (ASK), somatikk, epilepsi, autisme, dysleksi og spesialpedagogikk.

Vi kan vise til en svært stabil arbeidsgruppe, noe som tyder på et svært godt arbeidsmiljø.

Vi har arrangert ASK-forum i samarbeid med Habiliteringstjenesten og NAV og vi har bidratt med veiledning til andre skoler i samarbeid med PPT. Denne våren skal vi delta i et forskningsprosjekt hvor temaet er lesing for ASK-brukere.

Skolen har utarbeidet en sosial plan og alt pedagogisk personale har fått opplæring i denne planen. Planen følger steg fra 1. til 7. trinn.

Inkludering

På Borge skole har alle elevene tilhørighet til klassen sin. Elevene i M-klassen er en naturlig del av klassen og elevene lærer av hverandre. Det er en stor fordel at vi er et felles kollegium som arbeider etter samme virksomhetsplan og at vi i våre fellesmøter lærer et felles elevsyn. Vi kan samarbeide og inkludere alle elevene så godt, fordi skolen har den størrelsen den har. Skolestørrelsen vår er ideell for inkludering!

Det at vi har så mye kompetanse plassert på Borge skole har gjort at vi nå har lyktes med å inkludere samtlige elever på 1. trinn på tross av elevene har svært ulike

behov. Her er elevene allerede flerspråklige ved at de i tillegg til lese- og bokstavinnlæring, lærer støttesymboler og tegnspråk.

Natur-SFO

Borge skole har en unik SFO. Den oppfyller nasjonal rammeplan og Helsedirektoratets anbefalinger for kosthold og fysisk aktivitet. Da rammeplanen ble innført i 2021 oppfylte vi allerede kravene til 60 minutter fysisk aktivitet ute i friluft.

Natur-SFO på Borge er med i Fredrikstad kommunes satsing om aktive liv. Barna på Borge har god kroppsbeherskelse. Vi hører fra universiteter som mener vår SFO burde vært et forskningsprosjekt. Vi har inspirert SFO-er i Sandefjord, Askim og vi har også hatt besøk fra skoler i Finland og Slovenia.

Vår unike SFO er fremhevet i Stortingsmeldingen *Tett på - tidlig innsats og inkluderende felleskap i barnehage, skole og SFO* (Meld. St. 6 2019-2020, s. 106) og vi er også fremhevet i flere lærebøker.

Politikere som Jan Tore Sanner (Kunnskapsminister) og Bård Vegar Solhjell (Miljøvernminister) har besøkt SFO-en vår.

Vi opplever at mange elever ønsker å gå på vår SFO. 85 % av elevene på 1.-4.-trinn var påmeldt SFO høsten 2024. I 2023 var det i gjennomsnitt 63,7 % av elevene på SFO i Fredrikstad kommune. Også i 2021, før innføring av gratis halv plass, hadde mye høyere deltakelse enn resten av kommunen (84 % på Borge, 56,6 % i kommunen).

Resultater

På Elevundersøkelsen og på Nasjonale prøver leverer vi jevnt gode resultater. Vi får gode tilbakemeldinger fra Borge ungdomsskole på våre resultater, spesielt i lesing og regning.

På grunn av skolens gunstige elevtall har vi god oversikt over elevene våre og hvilke behov de har. Vi har gode rutiner for oppfølging av våre elever. Vi oppdager elevene raskt slik at vi kan sette inn tidlig innsats. Det gjør at vi raskt kan avdekke f.eks. dysleksi, slik at elevene tidlig kan få opplæring i bruk av hjelpemidler.

Konsekvenser

I *Konseptvalgutredningen – Begby skole* behandles M-klassen som en egen virksomhet eller enhet. Det å flytte hele Borge skole eller kun M-klassen til ny skole på Begby vil være å bryte ned flere tiår med opparbeidet kompetanse: På hvordan man kan drive en inkluderende skole. En inkluderende skole som burde være pilot for andre skoler som også nå opplever større grad av mangfold og elevvariasjon på skolene sine.

Det å flytte elevene på M-klassen til en annen skole vil være å ta enkeltelever ut av klassen sin og bestemme at de skal begynne på en annen skole.

En flytting av Borge skole til en stor skole på Begby vil bryte ned oppbygd kompetanse hvordan man kan drive SFO for å oppfylle kravene i rammeplanen for SFO.

Klubben på Borge skole mener at flytting av Borge skole, helt eller delvis, vil føre til at opparbeidet kompetanse vil gå tapt, et felles kollegium og elevers klassetilhørighet vil forsvinne. Elevene vil miste sin tilhørighet til stedet de vokser opp og bygda vil miste sin sterkeste institusjon.

Vi ønsker å bli sett for vår kompetanse og vi ønsker anerkjennelse for den kompetansen vi har og det kan bidra med i Fredrikstad kommune. Det vil være praktisk talt umulig å videreføre denne kulturen, dersom vi blir «innflyttere» på Begby.

Ansatte på Borge skole ønsker å bli anerkjent for kompetansen vi har på den plassen vi er.

Klubben Borge skole, Utdanningsforbundet

Innsendt: 05.03.2025 10:33

Ref.nr: VGYHYA

Fredrikstad kommune

Rådhuset, Nygaardsgaten 14-16

1606 Fredrikstad

Telefon: 69 30 60 00

E-post: postmottak@fredrikstad.kommune.no

Hjemmeside: <https://www.fredrikstad.kommune.no>

Offentlig høring - høringssvar

Innsender	
Innsender er:	
Organisasjon registrert i Enhetsregisteret	
Org.nr.	
971248653	
Forening/organisasjon	
Fredrikstad idretts- og aktivitetsråd	
Adresse	
Mosseveien 37	
Postnr.	Poststed
1610	Fredrikstad
Telefonnr.	
95071972	
E-postadresse	
stefan@frid.no	
Kontaktperson:	
Fornavn og ev. mellomnavn	
Stefan	
Etternavn	
Løkse	

Saken gjelder
Velg sak du vil gi høringssvar til
Høring - konseptvalgutredning om Begby skole
Saksnr.
2023/35228
Høringssvar
Fredrikstad Idretts- og Aktivitetsråd (FRID) støtter alternativ D for idrettshallen ved Begby skole, da vi det vil imøtekomme idrettens behov. For idrettens del er det ikke et reelt alternativ å velge en løsning som ikke oppfyller kravene til anlegg for trening, kamper og arrangementer.
Vurderinger:
• Allsidig bruk: Egnet for trening, kamper og arrangementer. • Effektiv drift: Moderne anlegg med lavere energi- og vedlikeholdskostnader. • Økonomisk støtte: Mulighet for spillemiddeltilskudd på 8,8 millioner kroner.
FRID står gjerne til disposisjon for spørsmål.

Dokumentasjon

Last opp dokumentasjon

Innsendt: 05.03.2025 19:53

Ref.nr: YMNKAI

Fredrikstad kommune

Rådhuset, Nygaardsgaten 14-16

1606 Fredrikstad

Telefon: 69 30 60 00

E-post: postmottak@fredrikstad.kommune.no

Hjemmeside: <https://www.fredrikstad.kommune.no>

Offentlig høring - høringssvar

Innsender	
Innsender er:	
Organisasjon registrert i Enhetsregisteret	
Org.nr.	
917111057	
Forening/organisasjon	
Fau begby skole	
Adresse	
Smaragdveien 4	
Postnr.	Poststed
1639	Gamle Fredrikstad
Telefonnr.	
40234050	
E-postadresse	
michael.steen@live.no	
Kontaktperson:	
Fornavn og ev. mellomnavn	
Michael	
Etternavn	
Steen	

Saken gjelder
Velg sak du vil gi høringssvar til
Høring - konseptvalgutredning om Begby skole
Saksnr.
2023/35228
Høringssvar
Høringssvar fra FAU Begby barne- og ungdomsskole sendes med støtte fra foreldregruppen ved skolen.
Høringssvaret følger i vedlagt dokument.
Med vennlig hilsen
Michael Steen
Nestleder FAU Begby barne- og ungdomsskole

Dokumentasjon
Last opp dokumentasjon
Høringsnotat- Nye Begby skole.pdf

**BEGBY SKOLE - KONSEPTUTVALGUTDREDNING
SAKSNR. 2023/35228****HØRINGSUTTALSE FRA FAU BEGBY BARNE- OG UNGODMSSKOLE****Innholdsfortegnelse**

1 Innledning	2
2 Medvirkning	3
3 Hvorfor beholde dagens skolestruktur (1-10)?	4
4 Nasjonale prøver for 8. og 9.trinn	6
5 Elevundersøkelser 10. trinn	8
6 Elevprognoser	10
6.1 Vurdering av prognoser og befolkningsvekst	10
6.2 Kapasitet eksisterende ungdomsskoler (Borge u. og Gudeberg)	10
7 Skolevei	10
8 Kilder	11

1 Innledning

Begby barne- og ungdomsskole har i mange år vært preget av stort forfall (både inn- og utvendig). Med svært dårlig inneklima og uegnet bygningsmasse vil vi understreke behovet for at det fattes en beslutning om riving av dagens skole og bygging av ny skole på Begby.

I likhet med andre interessenter i skolen og lokalsamfunnet ellers har ikke FAU vært involvert i prosessen med utarbeidelse av konseptvalgutredningen. Vi har kun fått informasjon ved én anledning. Dette må anses som en svakhet ved utredningen og vi mener derfor det er positivt at saken ble sendt ut på høring før det fattes vedtak i bystyret.

FAU Begby skole er *enig* i kommunedirektørens innstilling om riving og nybygg samt rehabilitering av eksisterende administrasjonsbygg (alternativ 1C). Vi mener også at det foreslåtte alternativet om å bygge en fullverdig idrettshall (alternativ D) vil representere et kjærkomment tilskudd til vårt lokalmiljø. Også for de nærliggende lokalmiljøene Borge, Gudeberg, Selbak, Torsnes og Torp.

FAU Begby skole støtter derimot **ikke** kommunedirektørens anbefaling om å omgjøre Begby barne- og ungdomsskole til en ren barneskole og overføre ungdomsskoleelevene til Borge ungdomsskole og andre nærliggende ungdomsskoler.

FAU Begby skole ønsker å opprettholde Begby skole som en 1 – 10 skole.

På en 1-10 skole kan ressurser bli brukt mer fleksibelt og effektivt, noe som bidrar til å gi elevene et bedre undervisningsmiljø og et mer helhetlig læringsmiljø. En 1-10 skole fremmer trygghet, stabilitet og et sterkere skole- og lokalmiljø.

Forskningen understreker at små skoler – slik som de som dekker 1.–10. klasse – ofte gir betydelige fordeler. Elevene opplever bedre individuell oppfølging og tettere relasjoner med lærere og medelever, noe som bidrar til et inkluderende og trygt læringsmiljø. I tillegg tyder studier på at en moderat skolestørrelse kan optimalisere både læringsutbytte og elevtrivsel. Slike forhold er særlig viktige i overgangen til ungdomsskole, der et godt sosialt og faglig miljø kan bidra til økt motivasjon og redusert risiko for frafall. Disse funnene gir et solid grunnlag for å argumentere for å beholde Begby skole som en lokalt forankret 1-10 skole.

Begby skole er i dag en godt drevet nærmiljøskole for barn og ungdom på Begby. Elevundersøkelser og resultater fra nasjonale prøver dokumenterer at både læringsmiljø- og skolemiljø er svært godt. Dette ønsker vi å bevare! *Vi setter stor pris på at det nå er våre barn og ungdommers tur til å kunne tilbringe skolehverdagen i et nytt og egnet skolebygg, men vi ber om at ikke læringsmiljø og skolemiljø ofres i prosessen med å realisere en ny skole.*

Vi tror ikke at en overføring av ungdomsskoleelevene våre til Borge ungdomsskole er noen god eller varig løsning på skolestrukturproblemene i kommunen. Store utbygginger av nye boliger pågår eller er planlagt på Sorgenfri, Torp brug, Årum osv., noe som snart vil kreve utvidet skolekapasitet. Om kort tid kan også kapasiteten ved Borge ungdomsskole være sprengt. Dette taler for at man bør beholde dagens skolestruktur på Begby.

Avslutningsvis ønsker vi også å påpeke et forhold vi mener burde vært trukket frem under miljømessig bærekraft. Som det fremkommer i saken, vil flytting av elever fra Begby skole til Borge ungdomsskole medføre minimalt med skoleskyss (i regi av kommunen). Dette innebærer derimot ikke at behovet for transport ikke vil være til stede. Flere elever bor tett opp til 4 km fra skolen. Ved å følge gang- og sykkelsti vil dette ta ca. 50 minutter. Et alternativ kunne vært rutebuss, men et svært dårlig utbygd kollektivtilbud på Østsiden innebærer at dette vil ta ca 40 minutter og inkludere 2 bussbytter. Med dette som alternativ vil det i svært mange tilfeller medføre at foreldre velger å kjøre ungdommene sine til skolen. Dette vil medføre økt trafikk i området og være uheldig sett opp mot kommunens forpliktelser eksempelvis i den nylig inngåtte Byvekstavtalen.

Vi vil også understreke at i det videre skisse- og forprosjektet bør det tas høyde for at en ny skole også kan være en arena for aktiviteter utover skoletiden. En god arena for sosial og kulturell aktivitet. Begby mangler i dag denne type lokaler, og det er behov for egnede forsamlingslokaler og rom som kan benyttes til møter og fritidsaktiviteter.

2 Medvirkning

I utklipp nedenfor kan vi se kommunedirektørens anbefaling angående medvirkning ved overføring av elever fra Begby barneskole til Borge ungdomsskole. Det foreligger ikke dokumentasjon som viser til elevenes medvirkning ifm. utredningen som er gjort.

Videre ble følgende utredninger lagt til konseptet i forbindelse med behandling av plan for skolebygg mot 2040 der faglig vurdering av 0-alternativet som bevarer dagens skolestruktur ble behandlet i bystyret 02.05.2024:

«Kommunedirektøren anbefaler at det, i KVUen om Begby skole, utredes å overføre elevene fra Begby ungdomsskole til Borge ungdomsskole fra skoleåret 2025/26. Utredningen bør gjennomføres med god medvirkning fra de berørte elevene.»

Bilde 1: Utklipp hentet "Begby skole - konseptvalgutredning"

FAU ved Begby skole har ikke blitt gitt anledning til å medvirke i det arbeidet kommunen har gjort ifm. konseptvalgutredningen.

I bestillingen for ny Begby skole har kommunen definert FAU ved Begby skole som en interessant med stor interesse for prosjektet, men liten innflytelse og makt/vilje til påvirkning. Til sammenligning er Begby IL definert med «stor» i begge kolonner. Dermed sier kommunen at FAU, som representerer alle foresatte ved Begby skole har mindre vilje til å påvirke denne saken enn det lokale idrettslaget. Det fremstår som en feilvurdering, spesielt sett i lys av at kommunedirektøren legger frem en endring av skolestrukturen basert på rapportene som er utarbeidet.

Ved gjennomgang av alle kommunens dokumenter og rapporter ifm. denne saken er det ikke funnet noen utsagn, referater eller sitater fra elevrådet ved Begby skole. Her må vi ta forbehold om at det foreligger dokumenter som kommunen ikke har gitt FAU innsyn i.

Det er heller ikke funnet noe i bestillingen til SIGN arkitektur for utarbeidelse av «Behovsanalyse» eller «Alternativsvurdering» hvor de bes om å utrede en endring av skolestrukturen. Bestillingen gjelder kun nytt skolebygg med tilhørende idrettshall.

Konsekvensene av å flytte elever fra Begby skole, ut av sitt nærmiljø, og over til Borge ungdomsskole er ikke utredet. Det kan ikke vises til noe medvirkning fra de berørte elevene.

3 Hvorfor beholde dagens skolestruktur (1-10)?

Erfaring og resultater fra elevundersøkelser og nasjonale prøver gjennomført ved Begby barne- og ungdomsskole viser at dagens skolestruktur med 1. til 10. trinn ved Begby barne- og ungdomsskole fungerer svært godt. De faktiske resultatene ved vår skole, sammen med ulike studier, underbygger det faktum at et *sterkt skolemiljø med gode prestasjoner* oppnås ved *trygghet, stabilitet, trivsel, tett oppfølging og kontinuitet*.

Elevundersøkelser

Formålet med elevundersøkelsen er å gi kunnskap om elevenes subjektive oppfatning av skole- og læringsmiljø. Informasjonen danner grunnlag blant annet for kvalitetsutviklingen på alle nivåer i skolesystemet. Undersøkelsen gjøres innenfor kategorier som trivsel, støtte fra lærer, vurdering fra læring, elevdemokrati og medvirkning, faglig utfordring og mobbing.

Resultatene fra elevundersøkelsen ved 10. trinn på Begby barne- og ungdomsskole de siste årene gir tydelige indikasjoner på at elevene trives, får god støtte fra lærere og har faglige utfordringer. Dette er viktige drivere for at elevene skal ha et meningsfylt og vellykket utdanningsløp.

Se kap. 5 for grafisk fremstilling av resultatene fra de siste års undersøkelser.

Nasjonale prøver

Formålet med de nasjonale prøvene er å gi skolen kunnskap om elevenes ferdigheter i lesing, regning og engelsk. Informasjonen gir blant annet en indikasjon på kvalitetsutviklingen på alle nivåer i skolesystemet.

Elevene ved 8. og 9. trinn på Begby barne- og ungdomsskole har over tid prestert godt på de nasjonale prøvene. I mange tilfeller på eller over snittet for skolene i Fredrikstad, i Østfold/Viken og i landet som helhet.

Se kap. 4 for en grafisk fremstilling av de siste års resultater.

Trygghet, stabilitet og et sterkere skolemiljø

På Begby er barn og ungdom del av et felles skolemiljø. De eldre elevene kan være gode rollemodeller for yngre og de yngre i mange tilfeller for de eldre¹. Erfaringer fra Begby tyder på at når ungdommene deler skolehverdagen med langt yngre elever, er dette med på å «dempe» noen av de sosiale utfordringene man kan være vitne til på de rendyrkede ungdomsskolene.

Begby barne- og ungdomsskole er et godt eksempel på at trenden med høy andel mobbing og utenforskap ikke gjelder alle skoler. I januar 2023 ble dette presentert i eget oppslag på nrk.no².

På Begby skole har antallet elever som føler seg mobbet gått ned fra 7 prosent til 4,7 prosent. På landsbasis svarer hele 10,9 prosent av elevene på 10. trinn at de føler seg mobbet. En av elevene som intervjues i artikkelen oppsummerer det vi mener er viktig og riktig: *«Jeg trives veldig godt, og tror det er fordi vi har gått på skole sammen lenge. Det å bygge opp klassemiljøet, lage regler og bli godt kjent med hverandre er viktig»*.

Ved overgang til ungdomsskolen er det ikke bare et skifte av skole som preger elevene, men det er mange nye krav og forventninger som stilles av skolen, medelever og samfunnet ellers. Eliminering av overgangen kan stresset elevene opplever reduseres, de sosiale tilpasningene forenkles og de akademiske ytelsene forbedres^{1 3}.

Trivsel og sosiale relasjoner

En rapport¹ om sammenhenger mellom skolestørrelse og elevenes trivsel viser at selv om elevresultatene ikke nødvendigvis forbedres markant i mindre skoler, er det en tendens til at elever i skoler med en moderat størrelse (for eksempel mellom 150 og 500 elever) ofte rapporterer et mer positivt skolemiljø og bedre sosiale relasjoner. Dette kan bidra til økt motivasjon og trygghet i skolegangen, noe som er avgjørende for elevenes utvikling, særlig i overgangen til ungdomsskole.

Individuell oppfølging og nærhet

Ved Begby skole kan lærere følge opp elever over flere år, også i overgangen mellom barneskole og ungdomstrinnene. Dette gjør at lærerne har bedre kjennskap til elevenes utvikling og behov i overgangen barne-ungdomstrinnet. Dette er særlig viktig for de elevene som trenger noe mer oppfølging og tilrettelegging i skolehverdagen. Lærere som har fulgt en elev tett på barnetrinnet kan fortsette denne oppfølgingen gjennom tett samarbeid med lærere på ungdomstrinnene. Dette gjelder også andre ressurspersoner som sosiallærer og helsesykepleier.

Forskning⁴ viser at små skoler ofte bidrar til tettere elev–lærer-relasjoner. Elevene opplever at de får mer individuell oppfølging, og at de har en naturlig, tverrgående kontakt på tvers av alder og kjønn. Dette fører til et mer inkluderende og trygt læringsmiljø, noe som spesielt kan være verdifullt for elever som skal over i ungdomsskole – en overgang som ofte preges av økt læringstrykk og nye sosiale utfordringer.

Bedre ressursutnyttelse

I en 1-10 skole kan man i større grad bruke lærere, rom, utstyr og andre pedagogiske ressurser mer fleksibelt enn på rene barneskoler og ungdomsskoler. Lærere med spesialisert kompetanse kan benyttes på tvers av trinnene⁵.

Lokalt engasjement

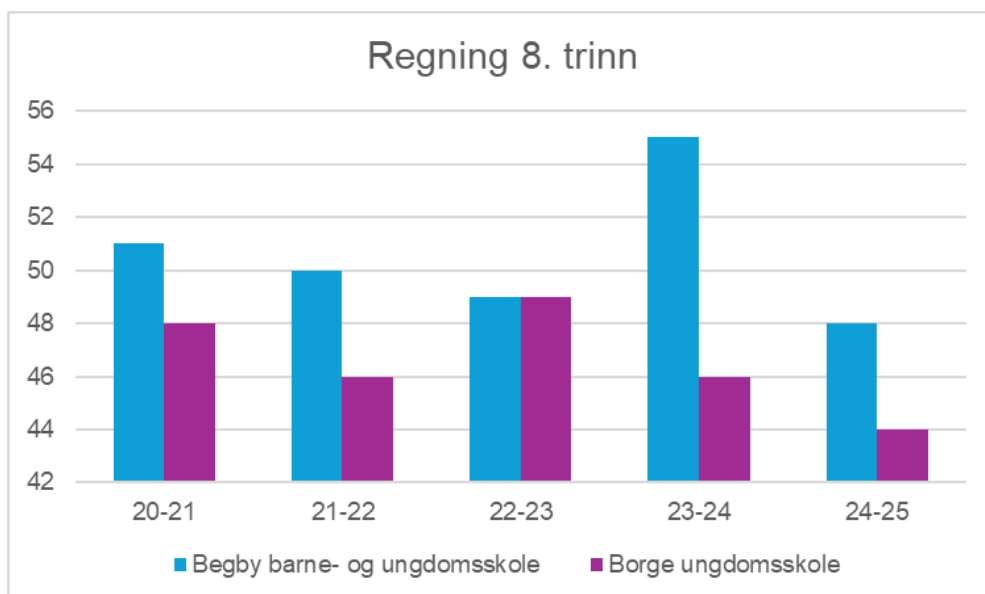
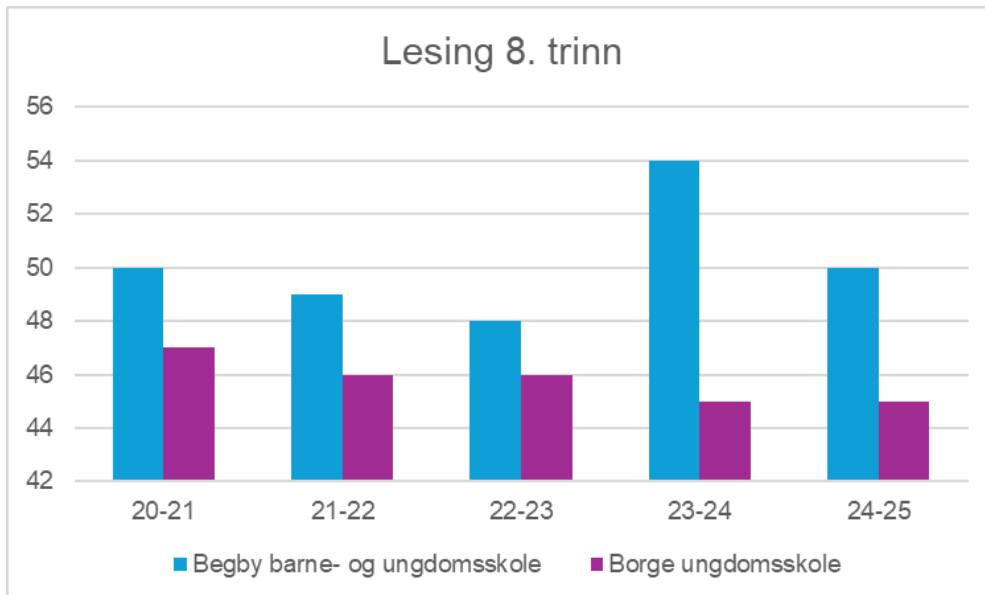
Mindre skoler har ofte høyere grad av foreldreengasjement. Og en sterk tilknytning til lokalmiljøet kan bidra til økt trivsel og tilhørighet¹.

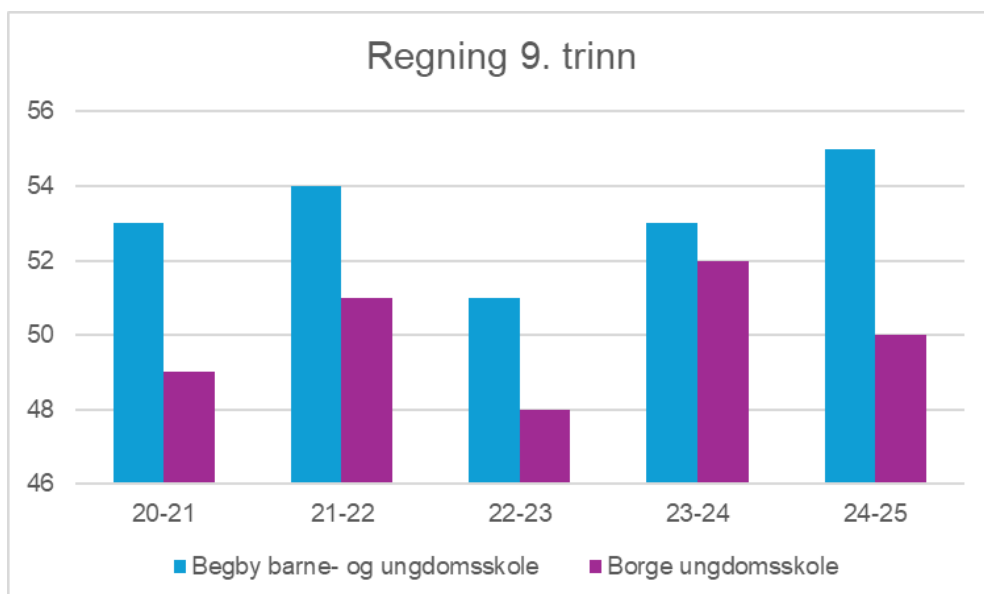
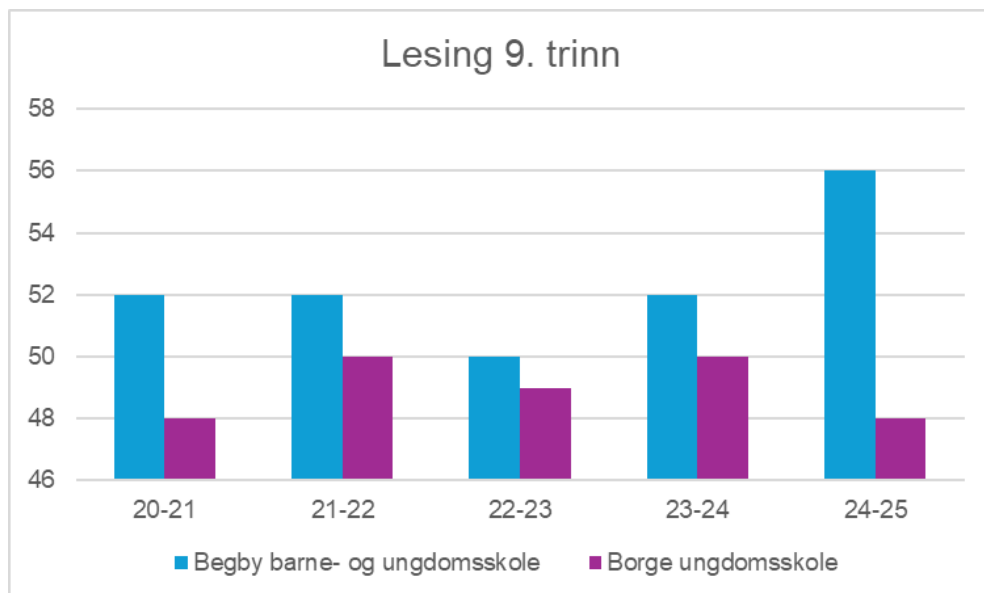
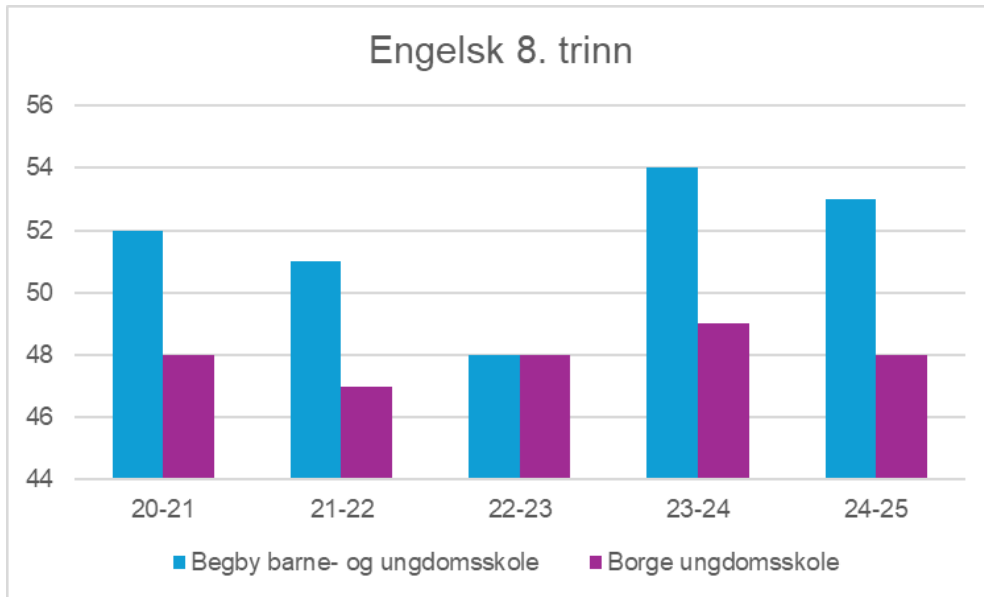
Foreldrenes engasjement ved Begby barne- og ungdomsskole er svært godt. I regi av FAU gjennomføres det dugnader og mange faste årlige aktiviteter til foreldre, barn og ungdommers glede. Representanter for de ulike klassetrinnene gjennomfører også mange ulike aktiviteter gjennom året for sine respektive klassetrinn. Alt dette inkluderer svært mange dugnadstimer fra mange foreldre (og i noen tilfeller elever).

Ikke ødelegg det lokale engasjementet som finnes i dag.

4 Nasjonale prøver for 8. og 9.trinn

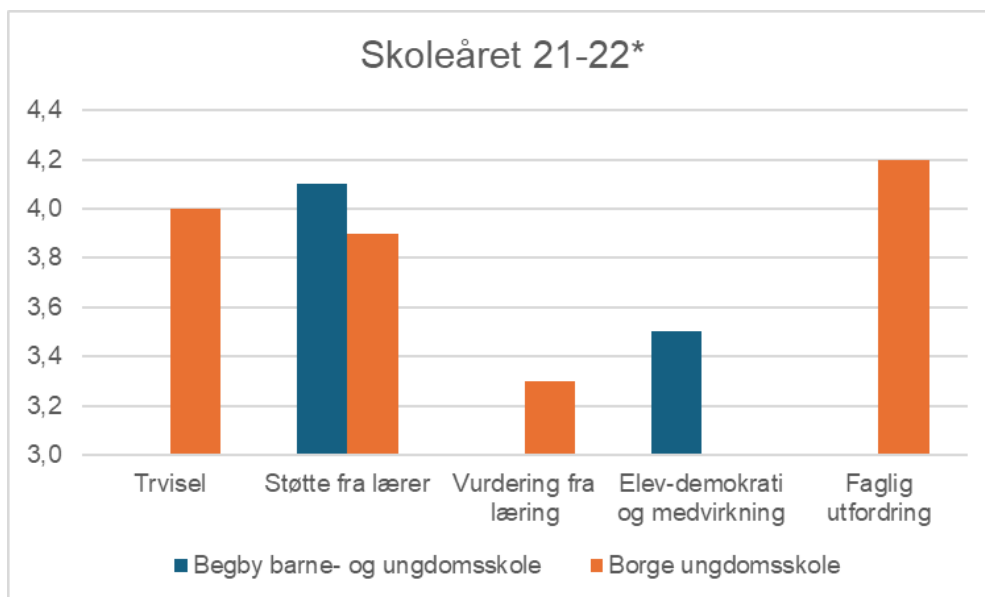
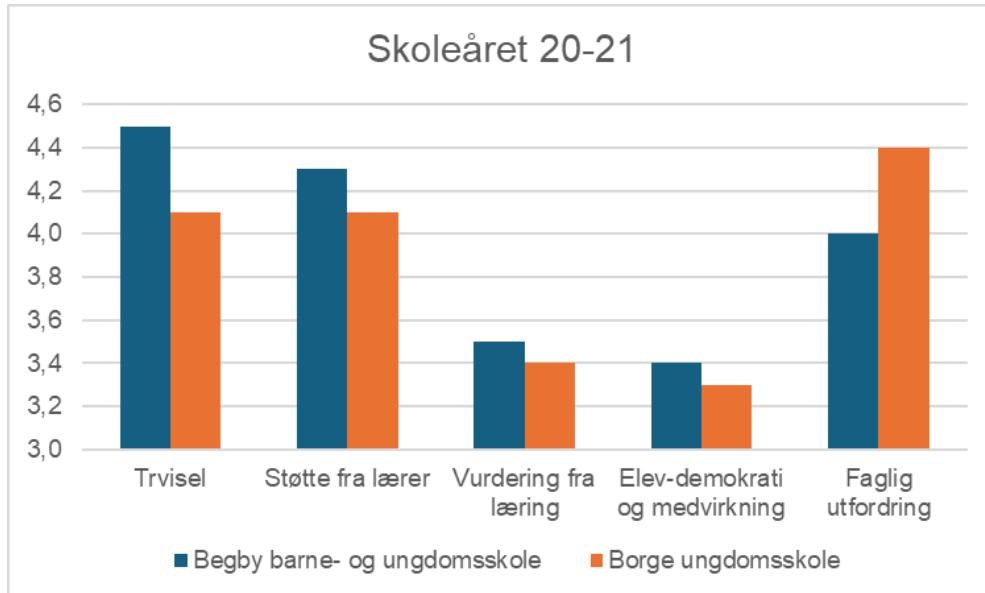
Under vises en grafisk fremstilling av resultatene for de 5 siste skoleårene årene for Begby barne- og ungdomsskole og Borge ungdomsskole⁶.

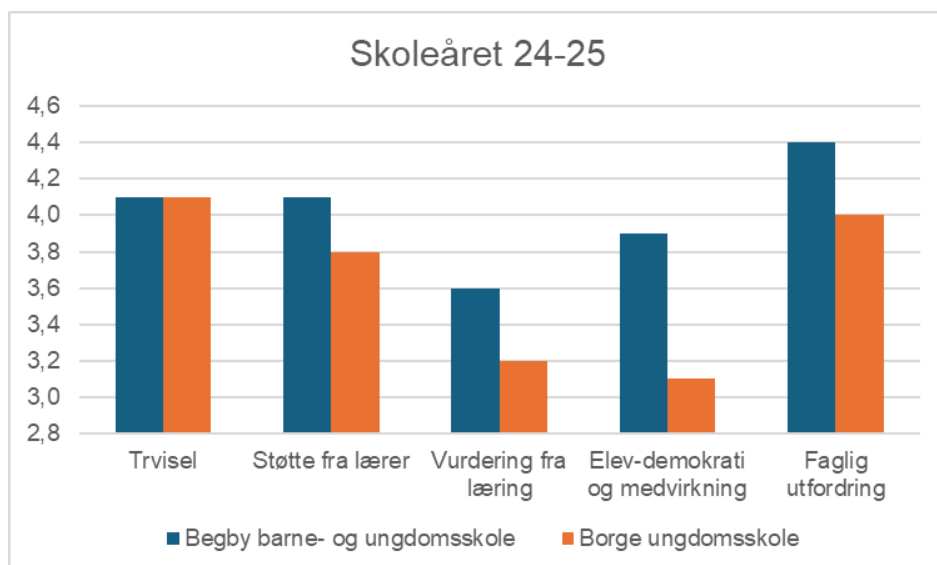
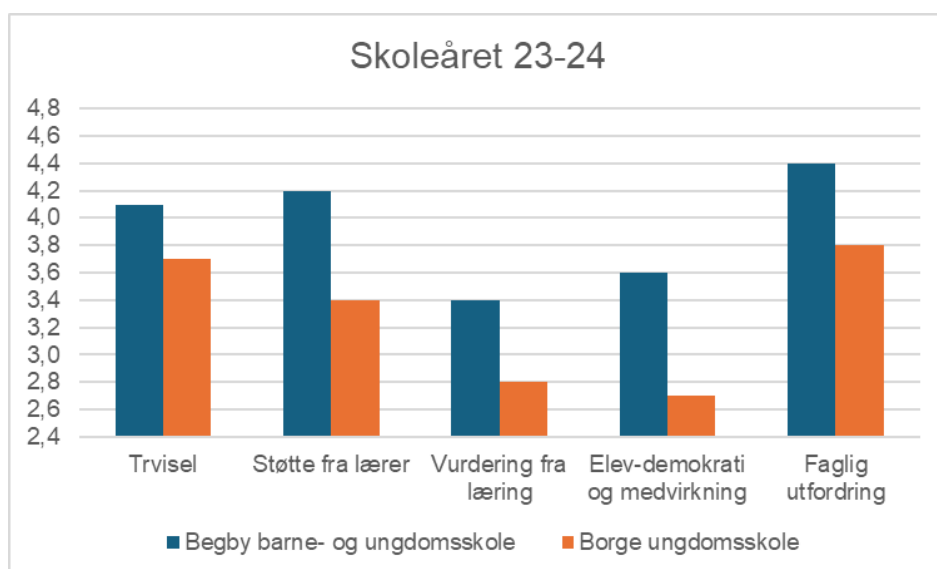
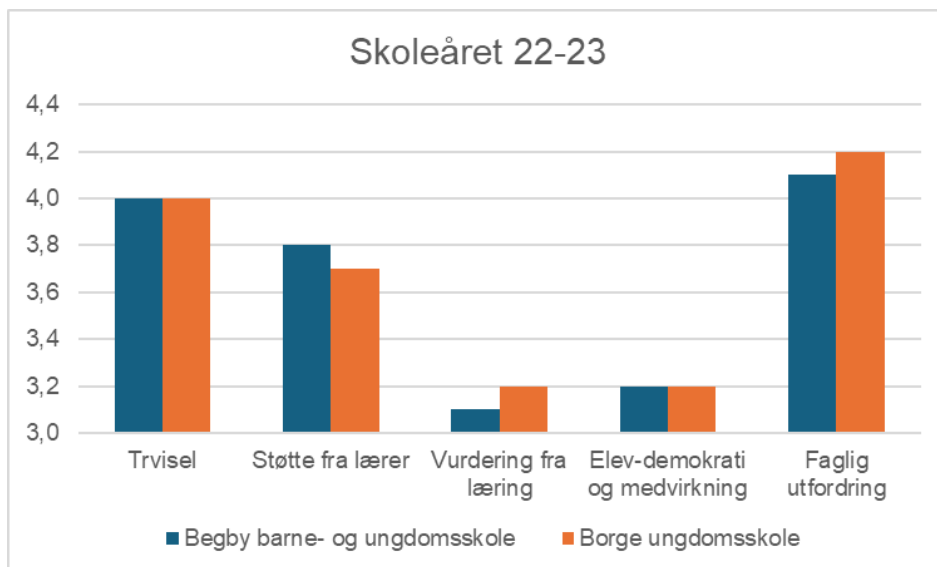

5 Elevundersøkelser 10. trinn

Under vises en grafisk fremstilling av resultatene fra elevundersøkelsen de 5 siste skoleårene ved Begby barne- og ungdomsskole og Borge ungdomsskole⁶.

* Fra skoleåret 21-22 er ikke alt datagrunnlag offentliggjort innenfor alle tema.

6 Elevprognoser

6.1 Vurdering av prognoser og befolkningsvekst

Det påpekes at elevtallsprognoser alltid vil ha en viss usikkerhet, spesielt langt fram i tid. Prognosene⁷ som er presentert strekker seg ikke lenger enn til 2036. Elevprognosene i planområdene rundt Begby må også vurderes når det er foreslått at Begby elever skal flyttes til Borge u. Det er ikke fremlagt vurderinger knyttet til elevtallsprognosene for Borge ungdomsskole, det er kun vist til øyeblikksbildet hvor dagens elever fra Begby flyttes til Borge u.

Prognosene for Torp barneskole angir en økning i planområdet frem til 2036 for 6-12 åringer på 20% og 13-15 åringer på 10%. 0 – og 1-2 åringer angis med en økning på hhv. 109% og 57% frem til 2036. Befolkningsveksten i plansonene innenfor skolekretsen til Borge ungdomsskole viser i hovedsak økning, bortsett fra Begby skole som har nullvekst og Borge barneskole har en liten nedgang. Dette er ikke utredet ifm. forslaget om å flytte ungdomstrinnet fra Begby til Borge U.

6.2 Kapasitet eksisterende ungdomsskoler (Borge u. og Gudeberg)

I saksfremlegget er kapasiteten på Borge ungdomsskole omtalt, og skulle denne skolen nå full kapasitet vil elever fra Begby skolekrets fordeles mellom Borge og Gudeberg skole. Elever fra Begby ungdomsskole kan da risikere å bli flyttet til Gudeberg skole.

I samtaler med FAU og ansatte ved Borge ungdomsskole har det kommet frem negative konsekvenser og utfordringer ved å flytte ungdomstrinnet ved Begby skole til Borge u. Noen av disse er listet opp under:

- Garderober er ikke bygget ut for så mange elever inn og ut samtidig.
- Klasserom vil bli fylt til randen med 27-28 elever i hvert klasserom, og det vil bli mye mindre tid pr elev for lærerne.
- De aller fleste spesialrom vil bli utnyttet maksimalt på kapasiteten for å få timeplan og rom til å gå opp med så mange elever og klasser - dette vil føre til en mye mindre fleksibel hverdag for både elever og lærere.
- En skole med rundt 600 elever vil bli veldig stort og mye, og mange elever vil nok kunne forsvinne litt bort i mengden.
- Da Borge U ble bygget ble det sagt at maks kapasitet var 550 elever. Nå opereres det plutselig med et tall på ca 600 om man ser på gulvareal fordelt pr elev. Borge U, som i utgangspunktet er ganske ny skole vil da utnyttes maksimalt og litt mer med tanke på antall elever. Det kan oppfattes som lite framtidsrettet tenkning og som å forskyve problemene inn i fremtiden.
- Av positive ting kan nevnes at elevene fra Begby vil få en ny start og muligheten for et miljøskifte etter 7 år på barneskolen. I tillegg vil det bli et større fagmiljø rundt elevene på ungdomstrinnet pga flere lærere, og elevene vil få et mye bredere utvalg av valgfag.

7 Skolevei

Utredningen viser til at flytting av elever fra Begby barne- og ungdomsskole til Borge ungdomsskole medføre minimalt med skoleskyss (i regi av kommunen). En slik vurdering er kun basert på økonomiske hensyn.

Flere av elevene bor tett opp til 4 km fra skolen. Ved å følge etablert gang- og sykkelsti vil dette ta ca. 45-50 minutter (i noen tilfeller lenger). Hvis skoleveien blir for lang, vet man at kollektivtransport eller bil (kjørt av foreldre) vil være aktuelt for mange. I de fleste tilfeller vil det sistnevnte være å foretrekke for elevene da et svært dårlig utbygd kollektivtilbud på Østsiden innebærer at dette vil ta ca 40 minutter og inkludere bussbytte. Dette kan medføre økt trafikk i området og være uheldig sett opp mot kommunens forpliktelser eksempelvis i den nylige inngåtte Byvekstavtalen.

Det er en målsetting fra Helsedirektoratet at barn skal kunne komme seg til skolen ved egen hjelp, til fots eller på sykkel. Nasjonal transportplan har som mål at 80 prosent av barn mellom 6 og 15 år skal gå eller sykle til skolen^{8 9}.

Barn anbefales å være moderat aktive i minst 60 minutter daglig. Bare halvparten av 15-åringer tilfredsstiller disse anbefalingene. Aktiv skolevei¹⁰ er en viktig bidragsyter for å oppnå anbefalingen. Forskning har også vist at barn som går til skolen får bedre konsentrasjonsevne, selv 4 timer etter at skolen har startet.

23% av barn i Norge oppgir at de kjøres til skolen av foreldre i vinterhalvåret. Nest mest vanlige reisemåte til skolen i vinterhalvåret er å bli kjørt med bil av foresatte. 16% av barn i Norge oppgir at de kjøres til skolen av foreldre i sommerhalvåret. Det er en signifikant økning i perioden fra 2013/14-2020 i begrunnelsen om at barnet blir kjørt fordi det er for langt å gå eller sykle. I disse tallene bemerkes at 81% av barn i Norge har 2,9 kilometer eller mindre til skolen, altså kortere vei enn hva Begbyungdommene vil få hvis de skal gå på Borge ungdomsskole. 38% av 15-åringer oppgir at de blir kjørt eller tar buss til skolen, her er det ikke differensiert mellom årstider. Denne økningen sammenlignet med yngre barn kan forklares i at skoleveien øker for mange når de begynner på ungdomsskolen. Dette vil også være tilfellet hvis Begbyungdommene skal gå på Borge ungdomsskole.

Ved å flytte ungdomstrinnene fra Begby skole til Borge ungdomsskole vil majoriteten av ungdommene få mye lengre skolevei, opp mot 4 km. Ut fra tallene opplyst over om inaktivitet hos ungdom og en stor andel som kjøres til skolen har FAU derfor en bekymring over at dette vil føre til økt kjøring og dermed redusert fysisk aktivitet for veldig mange av ungdommene våre. Fredrikstads folkehelseprofil¹¹ viser at byens ungdom «skårer rødt» på alle helsebarometre. Fredrikstad kommune har derfor naturlig nok en målsetting om å øke fysisk aktivitet hos befolkningen, og en målsetting om aktiv oppvekst¹² hvor flere elever skal gå og sykle til skolen. Ved å flytte ungdomsskoleelevene fra Begby skole til Borge ungdomsskole vil de sannsynligvis oppnå det motsatte.

8 Kilder

1. <https://www.utdanningsnytt.no/files/2022/09/22/Nordahl-rapport-Skolestørrelse-og-sammenheng-med-elevenes-trivsel-og-laering.pdf>
2. https://www.nrk.no/ostfold/elevundersokelsen_-mobbetallene-gar-kraftig-ned-i-ostfold-1.17203681
3. <https://utdanningsforskning.no/artikler/2021/overgangen-til-ungdomsskole-er-positiv-for-de-fleste/>
4. <https://www.forskning.no/nordlandsforskning-partner-pedagogiske-fag/foreldre-vil-ha-sm-a-skoler-lokalt-ikke-store-skoler-langt-unna/387095>
5. <https://www.uv.uio.no/livet-rundt-studiene/pedagogisk-profil/pp21-2/pp21-2-07.html>
6. <https://www.udir.no/tall-og-forskning/statistikk/statistikk-grunnskole/>
7. Befolkningsprognosen for Begby, Borge, Torp, Årum og Gudeberg for 2024 –2025. Tall per 31.12. Kilde: SSB / KOMPAS.
8. [Barns aktiviteter og daglige reiser i 2020](#)
9. [UngKan2 rapport til trykk 100612](#)
10. [Aktiv skolevei | Statens vegvesen](#)
11. [Folkehelseprofil-2024-nb-3107-Fredrikstad.pdf](#)
12. [fredrikstad.kommune.no/tjenester/idrett-aktivitet-og-friluftsliv/aktive-fredrikstad/om-aktive-fredrikstad/dette-jobber-vi-med/](#)

Med hilsen

FAU Begby barne- og ungdomsskole

Fra: Helge Kolstad <h-j-k@online.no>

Sendt: mandag 3. mars 2025 22:05

Til: Sekkelsten Arne <arnsek@fredrikstad.kommune.no>; Martinsen Siri <sirm@fredrikstad.kommune.no>; Ottesen Atle <atot@fredrikstad.kommune.no>; Schei Vidar <vidsch@fredrikstad.kommune.no>; Abdi Hashim Mohodin <hasabd@fredrikstad.kommune.no>; Undahl Anne Lisbeth <annund@fredrikstad.kommune.no>; Holberg Rita <riho@fredrikstad.kommune.no>; Andersen Anne Marte Frestad <anarfr@fredrikstad.kommune.no>; Laabak Bjørnar <blaa@fredrikstad.kommune.no>; Skoglie Bianca Elise <bialal@fredrikstad.kommune.no>; Eriksen Leif Willy <leieri@fredrikstad.kommune.no>; Kristiansen Marianne <mkri@fredrikstad.kommune.no>; Waters Silje Louise Jarild <silwat@fredrikstad.kommune.no>; Skauen Erik <eriska@fredrikstad.kommune.no>; Svandal Trond Egil <trosva@fredrikstad.kommune.no>

Kopi: Sandberg Hans Jacob <hansan@fredrikstad.kommune.no>

Emne: Utbygging av Begby skole

BLSU har i dag gitt følgende uttalelse til fornyelse av Begby skole:

Begby lokalsamfunnsutvalg

Til Fredrikstad formannskap

Begby 3.3.2025

Nybygg ved Begby skole

Vi er bedt om å gi en ny uttalelse om utbyggingsalternativene for Begby skole. Vi har tidligere avgitt en slik, som var en del av underlaget for Bystyrets behandling av saken 13.2. På Begby ble saken ytterligere drøftet på et bredt møte arrangert av lokalsamfunnsutvalget 10.2., der skolens foreldreråd og elevråd, en lang rekke foreninger og sammenslutninger på Begby, samt lokalsamfunnsutvalget deltok. Her ble det særlig lagt vekt på å få fram stemningen omkring følgende problemstillinger:

- - **Elevgrunnlaget for ny Begby skole.** Stemningen var klart i favør av å beholde 1-10-skole på Begby. En klar motforestilling kom fram: Får elevene bredt nok valgtilbud på en såpass liten ungdomsskole? Etter drøfting av dette var stemningen fortsatt helt overveiende i favør av 1-10-skole på Begby. Det ble på møtet lagt stor vekt på å styrke tilhørigheten for ungdom på Begby, både med ungdomsskoletilbud og fritidstiltak for ungdom.
 - **Fullverdig idrettshall.** Det var meget sterk stemning for å få en fullverdig idrettshall knyttet til skolen. Dette innebærer en full håndballbane med publikumsgalleri, gode garderober og toalettforhold, eventuelt tilfluktsrom og god tilgjengelighet for bruk etter skoletid.
 - **Lokalsamfunnssenter.** Skolen er et selvfølgelig sentrum i Begbysamfunnet i umiddelbar nærhet av idrettsanlegget. Skolen må også bli et naturlig sted for barne- og ungdomsaktiviteter etter skoletid, foreningsliv, hobbyarbeid og andre tiltak som hører til et levende lokalsamfunn. Det ble kraftig understreket på fellesmøtet at Begby er et ungt samfunn der det er liten tradisjonell virksomhet. Det bør gjøres mye

mer for å bygge opp følelsen av tilhørighet og fellesskap, og skape gode alternativer til fritidspendling ut av bydelen.

Da saken ble sendt ut til ny høring før endelig behandling i formannskapet, arrangerte skolens foreldreutvalg og Begby lokalsamfunnsutvalg en drøfting med representanter for posisjonspartiene i bystyret 3.3. Nedenstående uttalelse er avgitt etter dette møtet. Foreldreutvalget er fullt innforstått med innholdet. FAU avgir en egen uttalelse, der forhold ved selve skolen blir gitt noe bredere omtale.

Etter dette vil Begby lokalsamfunnsutvalg uttale:

Hovedvalg

Vi går for **utredningens alternativ 1C**, med full kapasitet for **1-10-skole for Begby-elevene**, samt rikelige arealer til fellessamlinger og bruk utenom skoletid. Dette betyr at vi går mot kommunedirektørens forslag om sammenslåing med Borge skole og fokus bare på barnetrinnet. Vi vil **fraråde en overføring av Begby-elever til Borge ungdomsskole**. Det er allerede i gang en storstilt boligbygging på Sorgenfri og planlagt tilsvarende boligutbygging på gamle Torp Brug. Vi viser til pågående politisk debatt om sterk økning av boligproduksjonen i landet. Østre Fredrikstad er svært aktuelt for boligprosjekter. Prognosene for elevtallsutvikling er i beste fall usikre. Det er rimelig sannsynlig at elevtallet på Østsiden kan stige mer enn prognosene. Skulle det igjen bli trangt på Borge ungdomsskole, kan ungdomskolelever fra Borge skolekrets overføres til Begby. Det bør tas høyde for et framtidig tilbygg som kan gi kapasitet for dette.

Av dagens bygningsmasse er det bare administrasjonsbygget som kan brukes videre. Vi tror nybygg bør knyttes nært til dette, og være tilgjengelig fra ulike kanter, både i og etter skoletid. Det antydende L-bygget kan være en mulig tilnærming, forutsatt at det blir tilstrekkelig stort til å romme et godt all-rom/atrium. Mulighetene for **aktivitet i skolens lokaler utenom skoletiden** bør utredes spesielt. Vi stiller oss nøytrale i forhold til muligheten for å flytte M-klassen fra Borge til Begby. Men vi gjør oppmerksom på at det vil koste ekstra i forhold til de utbyggingsalternativer som er skissert.

Det andre hovedvalget er **alternativ D med en idrettshall** med alle tilhørende fasiliteter. Denne vil dekke mye av behovet for idrett og fysiske aktiviteter, og vil også fungere som bydelens storstue der det kan være samlinger ved store begivenheter (17. mai, jul, større kulturtiltak). Begby vil også kunne være arena for store idrettsarrangementer m.v. Men en ny idrettshall vil bli sterkt etterspurt til idrettsaktiviteter, og kan dermed bare brukes til et fåtall lokale arrangementer. Derfor må det være et godt all-rom/atrium et annet sted på skolen, som kan være lettere tilgjengelig for sosial og kulturell aktivitet etter skoletid.

Aktuelle utbyggingsalternativer

Våre valg innebærer **to større nybygg**, og rehabilitering av administrasjonsfløyen.

Det er to premisser som fortsatt trenger en

nærmere avklaring:

1. Bør det bygges tilfluktsrom?
2. Skal skoledelen ha kapasitet for flere enn 1-10-elevene fra Begby (M-klassen?)

Vi ser for oss en skoledel nær nåværende administrasjonsbygning med kompakt bygningsmasse. Det foreslåtte **L-bygget er antakelig nær opp til dette**. Imidlertid må dette bygget ha direkte tilgjengelighet utenfra til ulike seksjoner og til bruk på fritida uavhengig av andre deler av skolen. Det trengs en **samlingssal/atrium** med enkel adgang utenfra, der det også er mulig å knytte seg til kjøkkenfasiliteter. Her er atriets på Borge ungdomsskole et godt forbilde. Tilsvarende bør det være mulig å benytte andre deler av bygget til fritidsaktiviteter. **To gode rom bør lett kunne brukes til møter**, og bør derfor kunne stenges av fra andre deler av skolen. Her må det være **kjøkkenmuligheter**. **Formingsrommene bør også kunne brukes til fritidsaktiviteter**. Ønske om plass til en **ungdomsklubb** kan muligens løses i idrettshallen, spesielt dersom det må bygges nytt tilfluktsrom. En god mellomløsning kan være å innrede parkeringshus i underetasjen. Hvis taket bygges sterkt nok, kan dette lett gjøres om til tilfluktsrom.

Det må være mulig å **sondre mellom barne- og ungdomstrinn**. Størrelsen avhenger av om det også må skaffes plass til M-klassen. **Tilfluktsrom** kan oppnås i en ny idrettshall med fullt utgravd underetasje. Dette vil åpenbart være fordyrende i forhold til beregningene i konseptvalganalysen. Det kan komme pålegg om styrket beredskap fra sentrale myndigheter. Usikkerhet om dette må **ikke føre til forsinkelse** av en overmoden utbygging.

Vi ber om å få være med i en mer detaljert analyse av hvordan skolen kan gjøres egnet for sosial og kulturell aktivitet etter skoletid. Vi vil understreke behovet for en ungdomsklubb og mulighet for hobbyaktiviteter, ved siden av møterom både for små og store forsamlinger.

Med hilsen

Begby lokalsamfunnsutvalg

Helge Kolstad (s)

Innsendt: 06.03.2025 15:08

Ref.nr: FVWKPD

Fredrikstad kommune

Rådhuset, Nygaardsgaten 14-16

1606 Fredrikstad

Telefon: 69 30 60 00

E-post: postmottak@fredrikstad.kommune.no

Hjemmeside: <https://www.fredrikstad.kommune.no>

Offentlig høring - høringssvar

Innsender	
Innsender er:	
Enkeltpersonforetak/forening uten organisasjonsnummer	
Foretakets eller foreningens navn	
Fau borge skole	
Adresse	
Vardeveien 82	
Postnr.	Poststed
1655	Sellebakk
Telefonnr.	
92687459	
E-postadresse	
lars@evasion.no	
Kontaktperson:	
Fornavn og ev. mellomnavn	
Lars Johan	
Etternavn	
Langsholt	

Saken gjelder
Velg sak du vil gi høringssvar til
Høring - konseptvalgutredning om Begby skole
Saksnr.
2023/35228
Høringssvar
Vi viser til vedlagte dokument for utdypning, men kommer med kjernepunktene listet opp her som vår uttalelse:
-Et helt lokalsamfunn raseres og ødelegges for all fremtid.
-Elevene vil slutte og gå/sykle til skolen, men i stedet måtte benytte seg av skoleskyss.
-Høye økte kostnader med skoleskyss og økte kostnader på sikt ved at helsen til elevene forringes. Dette er ikke medregnet noe sted.
-KVU som er fremlagt inneholder feil og flere usikre anslag. Ingen ansatte har medvirket til denne KVU slik rapporten sier. Anslagene på byggekost er altfor lave ved nybygg og altfor høye ved oppussing av eksisterende bygningsmasse på Borge.
-KVU er utarbeidet uten hensyn til barnas beste. Dette er et lovkrav, vår påstand er derfor at denne ikke kan vedtas, før det er gjort grundige utredninger om hensyn til barn og barns beste slik forslaget er fremstilt i dag.

-Økonomien i forslaget er ikke godt nok utredet og inneholder mange feil og omtrentlige overslag. Ordet "usikkert anslag" går igjen i større deler av rapporten.

-Besparselsen ved å legge ned Borge Skole er ikke i nærheten av den størrelsesorden som er budsjettert. Ser man på helheten og konsekvensene vil tvert imot dette forslaget koste kommunen mer penger enn de klarer å spare.

-M-klassen trenger et nytt bygg, det billigste og beste alternativet er å beholde disse på Borge skole. Det er her fagkompetansen er i dag, det er her elevene er inkludert i dag og det er her utstyret de trenger finnes i dag. Man trenger ikke bygge et nytt bygg til disse, her finnes det langt rimeligere og bedre løsninger ved og omdisponere arealer på skolen til M- klassen og heller bygge nye ordinære klasserom til elever. Skal man bygge et nytt bygg koster dette uansett det samme hvor man bygger dette, mens trivsel og fagkompetanse finnes kun på Borge i dag.

Dokumentasjon

Last opp dokumentasjon

Høringsuttalelse fra Borge.pdf

Til våre politikere.

Dere står nå overfor en viktig avgjørelse angående fremtiden til Borge skole, M-klassen og lokalsamfunnet. Vi ønsker med dette innspillet å belyse hvorfor en flytting av M-klassen, en nedleggelse av Borge skole og flytting av elever til en ny stor skole på Begby vil være feil, både for lokalsamfunnet og for elevene. Vi vil også oppfordre dere til å tenke helt nytt og se denne saken helhetlig og praktisk, ikke tenke på de «utredninger» som er gjort fra før.

Disse er mangelfulle, de er ikke praktiske og en rekke forhold er ikke tenkt på eller medtatt i disse. Vi minner dere på de møter vi har hatt med dere og den dokumentasjonen som der er fremlagt og forslag, med tanke på økonomi, elever, ansattes og innbyggernes ønsker.

Det ble i forbindelse med Plan for Skolebygg 2040 avholdt en høringsrunde den gang. Dere vil ved å gå inn i denne saken kunne finne mange innspill fra før rundt skolestruktur.

Økonomi

I plan for skolebygg, diverse svar som er gitt oss fra Administrasjonen, beregninger fra konsulenter finnes det en rekke feil og uvisshet. Hele saken startet med at det skulle spares 3-6 millioner kr hvert år, ved å slå sammen skoler. Per i dag kan vi fastslå at denne summen er en utopi.

Flere forhold er ikke medtatt i denne besparelsen, slik som skoleskyss, infrastruktur, tapte inntekter i eiendomsskatt/formueskatt, drifts/vedlikeholdskostnader av bygningsmassen osv.

Konsulentene som har laget rapportene skriver selv, at det ikke vil være mulig å spare penger, da investerings- og kapital kostnadene ved nybygg vil være så høye, at reell innbesparelse ikke er mulig. Legger man i tillegg på de overnevnte forhold som ikke er påtenkt, vil man i praksis tape penger på en slik avgjørelse.

Slik vi ser det, er derfor løsningen det stikk motsatte av forslaget: invester penger slik at man på sikt får tilvekst, bedre utnyttelse og på den måten får ned driftskostnader per elev og samtidig får en økning i eiendomsskatt, næringsskatt og inntektskatt fra nye beboere.

I rapporten er det oppgitt av at Borge Skole trenger 171 millioner kroner til opprusting. Dette er helt feil. Her kan mye gjøres ved enkel oppussing og ved å bygge noen flere nye klasserom.

Vi kan her nevne at nabobygget er til salgs, dette er en bygningsmasse som ved relativt enkle grep, fint kan gjøres om til nye klasserom. Det som haster på Borge skole er nye lokaler til M-klassen. Her har vi også et forslag til hvordan dette kan gjøres på billigst og best mulig måte.

M-klassen og inkludering

Borge skole har en etablert M-klasse for multifunksjonshemmede elever, som krever et personale med erfaring i tilrettelegging og inkludering. For mange av disse elevene er en mindre skole en stor fordel, da det gir bedre oversikt og et tryggere læringsmiljø. Å flytte denne gruppen til en større skole vil kunne medføre store utfordringer både sosialt og faglig. Lærere ved M-klassen besitter i dag en stor kompetanse og profesjon og har brukt lang tid på å opparbeide seg denne kunnskapen og få til denne inkluderingen med øvrige elever og ansatte ved skolen i dag.

Skolens betydning for lokalsamfunnet

Borge skole er en sentral del av nærmiljøet, og mange familier har bevisst valgt å bosette seg i området på grunn av skolen. Lokale foreninger, idrettslag og korps bruker skolens fasiliteter flittig. Gymsalen er utleid nesten hver kveld, og flere klasserom brukes til møter og øvelser. Skolen er det samlede punkt i lokalsamfunnet.

Økonomiske og praktiske faktorer

Det er ikke gjennomført en grundig økonomisk vurdering av nedleggelsen og/eller flytting, omstrukturering. Flere faktorer er ikke hensyntatt i konseptvalgutredningen (KVU):

- Kostnader til skoleskyss
- Veiinfrastruktur
- Tapte inntekter fra eiendomsskatt
- Fremtidig behov for skolekapasitet i området
- Aktiv læring og aktiv helse
- Lovverk knyttet opp mot «barnas beste»

Skjærvikens og Kjølshunns utvikling frem mot 2050

Området rundt Skjærviken og Kjølshunn har potensial for vekst, men dette forutsetter en helhetlig arealplanlegging. Dersom skolen legges ned, vil dette hindre videre utvikling og vil føre til fraflytting. Tidligere søknader om utbygging i Skjærviken ble avslått med begrunnelsen at Borge skole ikke hadde kapasitet – hva nå?

Det ligger flere søknader inne hos kommunen, om å få bygge ut områder her ute. Kommunen bør derfor i stedet omregulere og godkjenne disse, slik at vi skaper vekst her ute. Dette er et område som ligger sentralt til begge byer, kort avstand til sentrumsområder, kort avstand til arbeid og som har naturområder med etablerte turstier, strand og sjø i umiddelbar nærhet.

Natur og aktiv læring

Borge skole har unike fortrinn med sin nærhet til naturen. Barn lærer best gjennom praktisk erfaring, og natur-SFO gir dem muligheten til å oppleve, utforske og lære i naturlige omgivelser. Skolen har også en solid tradisjon med gå- og sykkelaksjoner, som har resultert i svært høy deltakelse og økt fysisk aktivitet. Natur-SFO som er bygget opp her, har lavere driftskostnader enn en tradisjonell SFO, den er blitt verdenskjent og flere land forsøker nå å kopiere det de ansatte har fått til ved Borge skole. På Borge er det ingen trafikkerte veier elevene må krysse eller gå over, de er i naturen så fort de går over skolegården.

Med 85 % av elevene fra 1.–4. trinn på SFO – langt over gjennomsnittet – er det klart at Borge skole dekker et viktig behov for elever og familiene.

Trivsel og skolemiljø

Elevundersøkelsen for 2024 viste 0 % mobbing ved Borge skole. Dette er et direkte resultat av skolens størrelse, oversiktighet og det sterke sosiale miljøet. Trygghet og trivsel skaper gode læringsforhold og selvsikre barn. Rektor og lærere kan navnene på alle elever og det samme kan elevene om de ansatte. Sykefraværet blant de ansatte, er det 5. laveste i hele Fredrikstad Kommune.

Lærerkompetanse og profesjonsfelleskap

Borge skole har en sterk og kompetent lærergruppe med et etablert profesjonsfelleskap. Dette inkluderer spesialutdannede lærere og et godt samarbeid med andre skoler.

Pilotprosjekt for fremtidens skole

I stedet for nedleggelse/omstrukturering bør Borge skole vurderes som en pilotskole for fremtidens undervisning. Med sitt sterke profesjonsfelleskap, Natur-SFO, M-klassen og tverrfaglige samarbeid har skolen allerede en modell som bør utvikles videre i tråd med kommuneplanen for Aktiv Fredrikstad.

Skolevei og tilhørighet

Trygg skolevei er avgjørende for foreldre når de velger skole. Flere foreldre i dette møtet bor på Kjølberg, men har søkt seg til Borge nettopp på grunn av skoleveien og miljøet. Mange får avslag på søknaden om skoleplass, til tross for at de bor kun noen hundre meter lenger unna denne skolen, kontra Kjølberg Skole. Her bør man heller utvide skolekretsen, slik at de som søker seg til Borge får plass. Borge Skole har i dag kapasitet til å ta imot flere elever.

Lokalsamfunnets fremtid

Barnehagene i Skjærviken vil sannsynligvis måtte legge ned, dersom skolen forsvinner, noe som vil påvirke hele nærmiljøet negativt. Det finnes i dag flere barnehager her ute og flere av driverne sier at de enten legger ned eller må flytte, hvis skolen legges ned.

Manglende utredning for Borge skole

Det er ikke gjennomført en god nok egen utredning for Borge skole som vurderer styrker og svakheter. Ingen ansatte, elever, innbyggere er blitt spurt i de tidligere utredningene. En slik utredning bør blant annet se på:

- Skolefritidsordningen (SFO) og Natur-SFO
- M-klassen og behovet for spesialkompetanse og inkludering
- Skolevei og trygg ferdsel
- Beliggenhet til naturen og helsefremmende uteaktiviteter
- Bygningsmasse og vedlikeholdskostnader
- Sosiale faktorer som trivsel, trygghet og mobbing
- Fordeler og ulemper ved en liten kontra stor skole
- Bygningsmassen og det FAKTISKE behov.
- De faktiske økonomiske forhold, innsparingsmuligheter og behov for investering

Konklusjon

Borge skole er ikke en liten skole, men en mellomstor skole med et sterkt profesjonsfelleskap, høy trivsel og en viktig funksjon i lokalsamfunnet. Skolen har kapasitet til flere elever, og en nedleggelse vil medføre store tap for både økonomi, miljø og samhold.

Vi ber derfor politikerne i kommunen om å ikke godkjenne noen forslag som innebærer en omstrukturering, nedleggelse eller flytting av eksisterende situasjon, men heller gjøre tiltak som sikrer vekst i vårt fantastiske og unike lokalsamfunn.

Med vennlig hilsen

FAU ved Borge skole, Skjærviken Lokalsamfunnsutvalg, Skjærviken Velforening, Kjølshegg
Velforening og innbyggerne/elever i Borge.

Innsendt: 06.03.2025 21:10

Ref.nr: OYIEWC

Fredrikstad kommune

Rådhuset, Nygaardsgaten 14-16

1606 Fredrikstad

Telefon: 69 30 60 00

E-post: postmottak@fredrikstad.kommune.no

Hjemmeside: <https://www.fredrikstad.kommune.no>

Offentlig høring - høringssvar

Innsender		
Innsender er:		
Privatperson		
Privatperson:		
Fornavn og ev. mellomnavn		
Tommy		
Etternavn		
Barken		
Adresse		
Hesteskoen 47		
Postnr.	Poststed	
1639	Gamle Fredrikstad	
Mobilnr.	E-postadresse	
+4746626463	pnugen@gmail.com	

Saken gjelder
Velg sak du vil gi høringssvar til
Høring - konseptvalgutredning om Begby skole
Saksnr.
2023/35228
Høringssvar
Behovet for utbygging av begby skole viø være en bedre og over tid rimeligere løsning. Med mengden mennesker som har flyttet til og skal flytte til begby med blandt annet den store utbyggingen på Begbyåsen ser man mange nye unge tilflyttere i startfasen av livet, så hjelper ikke å flytte over ungdomsskole trinn til begby. I følge tall er allerede kapasiteten til Begby skole sprengt. Og med enda flere barne familier vil en begrenset utbygging bare være en kortsiktig og dyr løsning over tid. Vær så snill å tenk fornuftig over tid.

Dokumentasjon
Last opp dokumentasjon

Innsendt: 06.03.2025 23:17

Ref.nr: PFPWEG

Fredrikstad kommune

Rådhuset, Nygaardsgaten 14-16

1606 Fredrikstad

Telefon: 69 30 60 00

E-post: postmottak@fredrikstad.kommune.no

Hjemmeside: <https://www.fredrikstad.kommune.no>

Offentlig høring - høringssvar

Innsender	
Innsender er:	
Organisasjon registrert i Enhetsregisteret	
Org.nr.	
930383325	
Forening/organisasjon	
Borge ungdomsskole fau	
Adresse	
Borgeveien 74	
Postnr.	Poststed
1654	Sellebakk
Telefonnr.	
93091907	
E-postadresse	
fjeld.joachim@gmail.com	
Kontaktperson:	
Fornavn og ev. mellomnavn	
Joachim	
Etternavn	
Fjeld	

Saken gjelder
Velg sak du vil gi høringssvar til
Høring - konseptvalgutredning om Begby skole
Saksnr.
2023/35228
Høringssvar
Innspill fra FAU ved Borge Ungdomsskole angående flytting av ungdomstrinnet fra Begby skole
Et samlet FAU ved Borge Ungdomsskole stiller seg kritiske til forslaget om å flytte ungdomstrinnet fra Begby skole til Borge Ungdomsskole. Vi mener at en slik endring vil føre til betydelige utfordringer for elever, lærere og skolemiljøet som helhet. Kapasitetsutfordringer: Borge Ungdomsskole er ikke dimensjonert for en så stor elevmasse. Da skolen ble bygget, var maksimal kapasitet satt til 550 elever. Dersom ungdomstrinnet fra Begby flyttes hit, vil elevtallet ligge rundt 600, noe som overskrider den opprinnelige kapasitetsgrensen. Klasserommene vil bli fylt til randen med 27-28 elever per klasse, noe som reduserer lærernes mulighet til å gi individuell oppfølging. Spesialrom som naturfagrom, musikkrom og verksted vil bli maksimalt utnyttet, noe som reduserer fleksibiliteten i

undervisningen.

Garderobefasilitetene er ikke tilpasset et så stort elevantall, noe som vil gi praktiske utfordringer i hverdagen.

Læringsmiljø og trivsel:

En skole med rundt 600 elever blir en stor og anonym arena, hvor noen elever kan forsvinne i mengden og få en dårligere skoleopplevelse.

Sammenslåing av to mindre skolemiljøer til ett stort kan føre til utfordringer med inkludering og trivsel, spesielt for sårbare elevgrupper.

Trafikkavviklingen i området er allerede utfordrende, og flere elever vil forverre situasjonen ytterligere.

Flesteparten av elevene på Begby vil da måtte busses, og de vil få en vesentlig vanskeligere vei til skolen sin

Manglende framtidsrettet tenkning:

Med den pågående og planlagte utbyggingen i området vil elevtallet i Borge skolekrets øke ytterligere i årene som kommer. Dersom Borge U allerede nå er på eller over kapasitetsgrensen, vil det være lite plass til fremtidige elever fra området.

En slik flytting vil dermed ikke løse problemer på lang sikt, men snarere flytte utfordringer fra ett sted til et annet.

På bakgrunn av disse momentene mener et samlet FAU ved Borge Ungdomsskole at en flytting av ungdomstrinnet fra Begby til Borge er en lite hensiktsmessig løsning.

FAU ved Borge Ungdomsskole

Dokumentasjon

Last opp dokumentasjon

Innsendt: 07.03.2025 11:06

Ref.nr: RCEUJP

Fredrikstad kommune

Rådhuset, Nygaardsgaten 14-16

1606 Fredrikstad

Telefon: 69 30 60 00

E-post: postmottak@fredrikstad.kommune.no

Hjemmeside: <https://www.fredrikstad.kommune.no>

Offentlig høring - høringssvar

Innsender		
Innsender er:		
Privatperson		
Privatperson:		
Fornavn og ev. mellomnavn		
Naomi Ann		
Etternavn		
Høiom		
Adresse		
Munins vei 11		
Postnr.	Poststed	
1654	Sellebakk	
Mobilnr.	E-postadresse	
+4748177308	noomi79@gmail.com	

Saken gjelder
Velg sak du vil gi høringssvar til
Høring - konseptvalgutredning om Begby skole
Saksnr.
2023/35228
Høringssvar
Jeg håper, dere, som våre valgte ledere, vil se at det ikke er positivt å flytte ungdomsskolen på Begby til Borge u-skole.
Jeg jobbet som lærer på Borge u-skole fra 2009-2022. Selv om det er mange flinke lærere og fine elever på Borge, har skolen, som kjent, mange utfordringer blant annet i elevgruppa.
Selv om klasserommene er kanskje dimensjonert til å ha flere elever enn de har nå, oppleves klasserommene med 25 elever nå at det er trangt.
Garderobene er allerede svært trange og fungerer dårlig, stedet elever skal innom, på morgen, i friminuttene og på ettermiddagen.
Mens det kan være mulig å jobbe med utfordringer blant ledelse/personalet, høyt sykefravær, hærverk, og styrke spesialpedagogiske og helsesykepleiers tjenester, er Borge ungdomsskole en skole som trenger mer hjelp og ressurser for å fungere bra for både elever og personalet. En skole som har så store utfordringer blir ikke noe bedre med å legge til 150+ elever. Dette vil ikke gjøre Borge til en bedre skole, gi et godt læringstilbud til elever eller forbedre en allerede presset og sliten personalet. Mens jeg jobbet på Borge mistet vi mange gode lærere, som sluttet pga det store trykket som er konstant.
Hvis dere mener alvor i å satse på våre unge og investere i framtiden, er ikke sammenslåing av Begby og Borge ungdomsskolen veien å gå.
Behold Begby ungdomsskole, som fungerer bra, som har høyt trivsel blant både lærere og elever, som gir et godt grunnlag for læring og viser gode faglige resultater. Gi Begby skole, våre barn, et nytt bygg.
Borge ungdomsskole har fått nytt bygg, nå trenger de støtte og hjelp til å håndtere de store utfordringer de møter, for

å gi elevene, også alle de med diverse utfordringer, et godt læringsmiljø og lærerne et godt arbeidsmiljø.

Styrk skolene- ikke ta bort det som fungerer bra og legg enda mer press på det som trenger mer hjelp og støtte. Våre barn er framtiden. Prioriter det som er best for dem. La Begby skole forbli en 1-10 skole.

Dokumentasjon

Last opp dokumentasjon

Innsendt: 07.03.2025 13:17

Ref.nr: HXEHOE

Fredrikstad kommune

Rådhuset, Nygaardsgaten 14-16

1606 Fredrikstad

Telefon: 69 30 60 00

E-post: postmottak@fredrikstad.kommune.no

Hjemmeside: <https://www.fredrikstad.kommune.no>

Offentlig høring - høringssvar

Innsender	
Innsender er:	
Enkeltpersonforetak/forening uten organisasjonsnummer	
Foretakets eller foreningens navn	
Utdanningsforbundet - begby barne- og ungdomsskole	
Adresse	
Smaragdveien 4	
Postnr.	Poststed
1639	Gamle Fredrikstad
Telefonnr.	
69363100	
E-postadresse	
hist@fredrikstad.kommune.no	
Kontaktperson:	
Fornavn og ev. mellomnavn	
Hilde Karin	
Etternavn	
Hermansen	

Saken gjelder
Velg sak du vil gi høringssvar til
Høring - konseptvalgutredning om Begby skole
Saksnr.
2023/35228
Høringssvar
Hei alle sammen!
Vi som er ansatte på Begby barne- og ungdomsskole, vil gjerne dele noen tanker om fremtiden til vår skole. Vi mener det er viktig å bevare skolen som en 1.-10.trinns skole, og vi ser mange fordeler med å opprettholde denne strukturen. Vi opplever at en 1.-10.trinns skole gir et trygt og støttende miljø for elevene. Ved å ha færre klasser pr. trinn, får elevene muligheten til å bli godt kjent med hverandre gjennom hele skoleløpet. Når klassene blir større, kan det bli vanskeligere å gi individuell oppfølging, og dette kan gå utover kvaliteten på undervisningen. I tillegg ruller/bytter elevene på trinnet klasser flere ganger i året, noe som gjør at flere elever blir kjent med hverandre og lærer å forstå hverandres utfordringer. Dette skaper en sterkere samhørighet, hvor de utvikler seg sammen og bygger relasjoner som varer over tid. I tillegg fører vår skolestruktur til bedre informasjonsflyt mellom lærerne når elevene går fra barnetrinnet til ungdomstrinnet, som gjør at vi kan støtte og veilede hverandre over lengre tid. Når lærerne sitter nær hverandre, kan

de lettere samarbeide og bidra til å hjelpe, veilede og styrke over tid i overgangene, og bygger videre på kunnskap. En 1.-10.trinns skole gir også lærerne større fleksibilitet. Det blir lettere for oss å bevege oss mellom trinnene, og ungdomstrinns lærere kan følge opp elever allerede fra 5. trinn. Denne kontinuiteten er uvurderlig, da den gir oss en dypere forståelse av elevens utvikling og behov. Dette kan vi se i f.eks. elevundersøkelsen hvor elevene på 10.trinn på Begby blant annet scorer høyt på trivsel, støtte fra lærer og læringskultur.

Det er også enklere å bygge relasjoner med foreldrene når trinnene er mindre. God foreldrekontakt gjør det lettere å håndtere utfordringer raskt og effektivt. Rådgivere og sosiallærere får også en bedre oversikt over elevene, noe som er viktig for å fange opp sosiale utfordringer tidlig.

Skolemiljøet vårt er mindre, noe som gir oss muligheten til å oppdage og håndtere sosiale problemer før de eskalerer. Dette er spesielt viktig i et samfunn der mange generasjoner har gått på skolen, og hvor både lærere og foreldre har en personlig tilknytning til stedet.

Til slutt vil vi påpeke at ved å ha elever i alle aldre samlet, skaper vi en tryggere og mer inkluderende atmosfære (og kanskje bidra til å redusere kriminalitet og rusproblemer?). Elevene slipper overgangen fra barneskole til ungdomsskole noe som kan redusere stress og gir en mer stabil skolehverdag. Dette er spesielt viktig for de elevene som føler seg usikre i større grupper og som trenger et mindre og mer støttende skolemiljø. Ved å ha ungdomsskole på samme skole som barneskolen får de yngre barna eldre rollemodeller. Disse rollemodellene er synlige og tilstede for de små. Ved blant annet arbeidslivsfag der 8.trinnselever er hjelpende på SFO, valgfaget innsats for andre er støttespillere på barneskolen. Vi stiller oss også undrende til at det skal være plass til ungdomsskole-elevene fra Begby ved Borge ungdomsskole?

For ansatte kan en sammenslåing eller endring av skolestrukturen skape usikkerhet om jobbsikkerheten. Mange av oss kan begynne å bekymre oss for nedskjæringer eller omorganiseringer, noe som kan føre til et stressende arbeidsmiljø. Denne usikkerheten kan påvirke motivasjonen og trivselen vår på jobb. Lærerne her også bekymret for hvor lang tid det vil ta for å bygge en felles skolekultur hvis det blir en sammenslåing av skoler. Det er vanskelig å forstå at større og flere klasser er til elevens beste når så mange påpeker at mindre og forutsigbare grupper er lettere å håndtere i forhold til klassemiljø og læring. I mindre skoler har vi ofte et sterkere fellesskap, og det er lett å se at dette kan gå tapt i en større skole. Det er nettopp dette samarbeidet og gode relasjoner vi trenger for å skape et positivt arbeidsmiljø.

Elevene våre har kort vei til skolen og har ikke behov for skolebuss. Det er et lokalsamfunn/FAU som bidrar og er engasjert, noe som bidrar positivt for skolemiljøet. Ingen er sterke alene.

Vi er overbevist om at det å opprettholde Begby skole som en 1.-10.trinns skole vil gi betydelige fordeler for alle involverte. La oss stå sammen for å sikre at vi gir våre elever det beste mulige utgangspunktet for en trygg og vellykket skolegang.

Vi ser frem til å høre deres tanker om dette!

Med vennlig hilsen,

Medlemmene av Utdanningsforbundet og andre ansatte på Begby Barne- og ungdomsskole.

Dokumentasjon

Last opp dokumentasjon

Innsendt: 07.03.2025 19:56

Ref.nr: IEMZUK

Fredrikstad kommune

Rådhuset, Nygaardsgaten 14-16

1606 Fredrikstad

Telefon: 69 30 60 00

E-post: postmottak@fredrikstad.kommune.no

Hjemmeside: <https://www.fredrikstad.kommune.no>

Offentlig høring - høringssvar

Innsender		
Innsender er:		
Privatperson		
Privatperson:		
Fornavn og ev. mellomnavn		
Elevrådet Ved Begby Skole		
Etternavn		
Begby Skole		
Adresse		
Smaragdveien 4		
Postnr.	Poststed	
1639	Gamle Fredrikstad	
Mobilnr.	E-postadresse	
69363100	begbysk@fredrikstad.kommune.no	

Saken gjelder
Velg sak du vil gi høringssvar til
Høring - konseptvalgutredning om Begby skole
Saksnr.
2023/35228
Høringssvar
Høring: Tanker om ny skolestruktur – Begby skole
Alle trinnene på skolen har drøftet og kommet med sine tanker rundt ny skolestruktur. De har kommet fram til både fordeler og ulemper ved å flytte Borge B til Begby, og ungdomsskoleelevene våre til Borge U. Elevene ønsker i all hovedsak at Begby skal være en 1-10 skole slik det er nå, men enkelte elever på ungdomstrinnet ser også noen fordeler ved en annen struktur. Fordeler ved endring av skolestrukturen: Få flere venner, finne noen som er «mer lik» seg selv. Kantine. Flere språkfag å velge mellom. Flere valgfag å velge mellom.

Når man blir eldre, kan det være fint å slippe småbarn.

Få forandring i skoleløpet.

Større elevmangfold.

Ulemper ved endring av skolestrukturen:

Lang skolevei. Skoleskyss.

Dumt for foresatte å ha barn på to skoler.

Utrygt og skummelt for noen elever.

Mer mobbing og slåssing.

Mister ute-SFO på Borge B.

Mister fadderne sine tidlig.

Mer trafikk.

Lærere som blir borte.

Vanskelig når man skal be inn til bursdag.

Skoleball bare for 10.trinn.

Lite trygge overganger.

Lærerne kjenner elevene så godt at det er enklere å tilpasse til, og hjelpe, dem.

Flere sier at de heller vil ha Borge B hit og fortsette å være en stor 1-10-skole, enn at ungdomstrinnet blir flyttet til Borge U.

Elevene uttrykker at det er trygt på Begby skole, det er lite mobbing og andre utfordringer.

De har kjente og trygge voksne, og elevene rullerer slik at alle blir godt kjent, det oppleves som trygt.

Begby skole har gode resultater, og elevene er bekymret for at læringsmiljøet på en stor ungdomsskole blir dårligere.

Flertallet av elevene ønsker å fortsette med en 1-10 skole slik det er nå.

Elevrådet Begby skole, 06.03.25

v/ leder Ella Fladeby Hesselberg

Dokumentasjon

Last opp dokumentasjon

Fredrikstad kommune

Rådhuset, Nygaardsgaten 14-16

1606 Fredrikstad

Telefon: 69 30 60 00

E-post: postmottak@fredrikstad.kommune.no

Hjemmeside: <https://www.fredrikstad.kommune.no>**Offentlig høring - høringssvar**

Innsender		
Innsender er:		
Privatperson		
Privatperson:		
Fornavn og ev. mellomnavn		
Johanne Selmer		
Etternavn		
Hennum		
Adresse		
Færgeportgaten 84b		
Postnr.	Poststed	
1632	Gamle Fredrikstad	
Mobilnr.	E-postadresse	
97707232	hennumj@gmail.com	

Saken gjelder
Velg sak du vil gi høringssvar til
Høring - konseptvalgutredning om Begby skole
Saksnr.
2023/35228
Høringssvar
Høringssvar til konseptvalgutredning Begby skole
Fra Fagforbundets klubb på Borge Skole. Arbeidstakerne har stått i en vanskelig og usikker tid lenge. Det har vært flere forslag, i flere runder, om å legge ned/flytte Borge skole. Dette skaper mye uro og bekymring hos de ansatte når dette skjer gang på gang. Det oppleves ikke som prosesser der arbeidstakerne blir tilstrekkelig informert eller får lov til å medvirke. Arbeidstakerne har flere punkter som de er bekymret for ved en eventuelt flytting til Begby: -Det blir krevende å komme inn i en etablert kultur og arbeidsplass. Borge skole vil da bli de som kommer utenfra og skal integrere seg. -Flytting av de «svakeste» elevene er veldig krevende og en stor påkjenning for denne elevgruppen(M-Klassen) -Hvordan skal medvirkning med denne elevgruppen gjennomføres hvis det blir en eventuelt flytting? De kan ikke medvirke på samme måte som andre barn. Dette må det tas hensyn til og tilpasses. -Hva skal skje i mellomtiden mellom nå og ferdig bygg? Det er fortsatt udaterte og ikke-godkjente paviljonger på Borge skole. -det er en generell bekymring rundt flytting av M-klassen, her er det en samarbeidskultur/inkluderingskultur på Borge skole som er bygget opp over 30år. De som har jobbet der i alle år vet at dette tar lang tid å bygge opp. Å begynne på nytt er krevende og noe flere av de med lang erfaring og veldig spesifikk kompetanse ikke orker å bygge

opp på nytt.

-Derfor er det også en bekymring for at det skal bli høy turnover og kompetanseflukt.

Tillitsvalgt på Borge skole, Johanne Selmer Hennum

Dokumentasjon

Last opp dokumentasjon